

HRVATSKI SABOR
Odbor za europske poslove

KLASA: 022-03/25-01/3
URBROJ: 6521-31-25-1
Zagreb, 17. siječnja 2025.

D.E.U. br. 24/017

**ODBOR ZA FINACIJE I
DRŽAVNI PRORAČUN**
Boris Lalovac, predsjednik

Poštovani predsjedniče Odbora,

Odbor za europske poslove na temelju članka 154. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora prosljeđuje na razmatranje Odboru za financije i državni proračun dokument Europske unije iz Radnog programa za razmatranje stajališta Republike Hrvatske:

**Stajalište Republike Hrvatske
o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uvođenju digitalnog eura
COM (2023) 369**

koje je Koordinacija za vanjsku i europsku politiku Vlade Republike Hrvatske usvojila Zaključkom KLASA: 022-03/24-07/420, URBROJ: 50301-21/06-24-3 na sjednici održanoj 10. prosinca 2024.

Navedeni Prijedlog uredbe je Europska komisija objavila 28. lipnja 2023., te je u tijeku njegovo donošenje u Europskom parlamentu i Vijeću Europske unije.

U skladu s člankom 154. stavkom 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, molim Vas da Odboru za europske poslove dostavite mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske najkasnije do 14. veljače 2025.

S poštovanjem,

PREDSJEDNICA ODBORA
Jelena Miloš

U prilogu: - Stajalište Republike Hrvatske o COM (2023) 369
- COM (2023) 369

Na znanje: Informacijsko-dokumentacijska služba (INFODOK)

PRIJEDLOG OKVIRNOG STAJALIŠTA RH

Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o uvođenju digitalnog eura

Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on the establishment of the digital euro

Brojčana oznaka dokumenta: COM(2023) 369 final, 2023/0212 (COD)

Nadležno TDU za izradu prijedloga stajališta (nositelj izrade stajališta) i ustrojstvena jedinica:

Nadležno tijelo državne uprave: **Ministarstvo financija**

Ustrojstvena jedinica: Sektor za bankarstvo, računovodstvo i reviziju

Druga tijela državne uprave, agencije i javne ustanove uključene u izradu Prijedloga okvirnog stajališta: **Hrvatska narodna banka**

Nadležna služba u MVEP-u (Sektor za COREPER II):

Služba za ekonomske i financijske poslove

Nadležna radna skupina Vijeća EU-a:

Radna skupina za financijske usluge i bankovnu uniju

Osnovne sadržajne odredbe Prijedloga:

U procjeni učinka¹ objavljenj uz Prijedlog ističe se da je ključni problem i glavni razlog zbog kojeg je nužno stvoriti digitalni euro to što novac središnje banke u fizičkom obliku, odnosno gotov novac, nije dovoljan za potporu europskom gospodarstvu u digitalnom dobu.

U procjeni učinka utvrđena se dva uzroka problema:

– u gospodarstvu koje se ubrzano digitalizira novac središnje banke u fizičkom obliku, tj. gotov novac, nije dostupan za plaćanja u sve većem dijelu gospodarstva, posebno u e-trgovini, i ne može zadovoljiti buduće potrebe industrije 4.0 (npr. plaćanja između strojeva, uvjetna plaćanja),

¹ Commission Staff Working Document, Impact Assessment Report accompanying the documents, Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the establishment of the digital euro and Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the provision of digital euro services by payment services providers incorporated in Member States whose currency is not the euro and amending Regulation (EU) 2021/1230 of the European Parliament and the Council and Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the legal tender of euro banknotes and coins, SWD/2023/233 final.

– digitalne valute središnjih banaka trećih zemalja i druga inovativna sredstva plaćanja (tj. stabilne kriptovalute – engl. *stablecoins*) koja nisu izražena u eurima mogu postupno steći tržišni udio na tržištima platnog prometa u europodručju i umanjiti ulogu eura.

Stoga je Europska komisija (u daljnjem tekstu: EK) 28. lipnja 2023. objavila Prijedlog uredbe kojom će se stvoriti pravni temelj za uvođenje digitalnog eura koji će moći izdavati Europska središnja banka (u daljnjem tekstu: ESB) i nacionalne središnje banke država članica čija je valuta euro, kao dijela Eurosustava, odnosno kojom će se, prema EK, uspostaviti potreban zakonodavni okvir koji bi trebao osigurati djelotvorno korištenje digitalnog eura kao jedinstvene valute u cijelom europodručju, zadovoljavanje potreba korisnika u digitalnom dobu i poticanje tržišnog natjecanja, učinkovitosti, inovacija i otpornosti u digitaliziranom gospodarstvu Europske unije. U obrazloženju Prijedloga ističe se da digitalni euro ne bi bio programibilan novac i stoga se ne bi mogao koristiti za ograničavanje njegove potrošnje ili usmjeravanje na određenu robu ili usluge; kao digitalni oblik jedinstvene valute, trebao bi biti potpuno zamjenjiv.

Ključni elementi Prijedloga:

Predmet, uvođenje i izdavanje digitalnog eura (čl. 1. - 4. Prijedloga)

Prema EK, svrha je ove uredbe uvesti digitalni euro i regulirati njegove bitne aspekte kako bi se osiguralo korištenje eura kao jedinstvene valute u cijelom europodručju. Sukladno Prijedlogu, digitalni euro bio bi dostupan fizičkim i pravnim osobama za potrebe plaćanja malih vrijednosti. ESB bi bio odgovoran za odobravanje izdavanja digitalnog eura od strane ESB-a ili nacionalnih središnjih banaka država članica europodručja.

Primjenjivo pravo i nadležna tijela (čl. 5. i 6. Prijedloga)

U čl. 5. Prijedloga pojašnjava se da se Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, kako će biti izmijenjena na temelju Prijedloga direktive Europskog parlamenta i Vijeća o platnim uslugama i uslugama elektroničkog novca na unutarnjem tržištu te o izmjeni Direktive 98/26/EZ i stavljanju izvan snage direktiva 2015/2366/EU i 2009/110/EC (COM(2023) 366 final) i Prijedloga uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o platnim uslugama na unutarnjem tržištu i izmjeni Uredbe (EU) br. 1093/2010 (COM(2023) 367 final), primjenjuje na digitalni euro. EK ističe da se gore navedenim Prijedlozima direktive i uredbe proširuje definicija novčanih sredstava na novac središnje banke namijenjen za plaćanja malih vrijednosti, što uključuje digitalne valute središnje banke.

Isto tako, u obrazloženju Prijedloga ističe se da se na digitalni euro primjenjuju Uredba (EU) 2021/1230 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. srpnja 2021. o prekograničnim plaćanjima u Uniji, kako će biti izmijenjena na temelju Prijedloga uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uslugama digitalnog eura koje pružaju pružatelji platnih usluga osnovani u državama članicama čija valuta nije euro (COM(2023) 368 final), Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i

Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma (uz iznimku plaćanja bez interneta), kako će biti izmijenjena na temelju Prijedloga uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o sprečavanju pranja novca (COM(2021) 421 final) i Prijedloga direktive Europskog parlamenta i Vijeća o sprečavanju pranja novca (COM(2021) 423 final), kao i Uredba (EU) 2023/1113 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2023. o informacijama koje se prilažu prijenosima novčanih sredstava i određene kriptoomovine i o izmjeni Direktive (EU) 2015/849, kojom je stavljena van snage Uredba (EU) 2015/847 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o informacijama koje su priložene prijenosu novčanih sredstava.

Države članice trebale bi sukladno Prijedlogu odrediti nadležna tijela za praćenje i provedbu obveza u pogledu statusa digitalnog eura kao zakonskog sredstva plaćanja te naknada za platne usluge u digitalnim eurima.

Prema EK, ovim se Prijedlogom uređuju samo nadzor od strane nadležnih tijela te režimi sankcija koji se odnose na pružatelje platnih usluga osnovane u državama članicama čija je valuta euro. Pružatelji platnih usluga osnovani u državama članicama čija valuta nije euro mogu distribuirati digitalni euro podložno režimima nadzora i sankcija država članica čija valuta nije euro. EK ističe da je u tu svrhu uz ovaj Prijedlog priložen poseban zakonodavni prijedlog na temelju članka 114. UFEU-a, i to Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uslugama digitalnog eura koje pružaju pružatelji platnih usluga osnovani u državama članicama čija valuta nije euro (COM(2023) 368 final).

Zakonsko sredstvo plaćanja (čl. 7. - 12. Prijedloga)

Sukladno Prijedlogu, digitalnom euru dodjeljuje se status zakonskog sredstva plaćanja koji među ostalim podrazumijeva njegovo obvezno prihvaćanje od strane primatelja plaćanja (čl. 7. Prijedloga), osim ako je u Prijedlogu propisano drugačije. U čl. 9. Prijedloga definira se skup iznimki od obveze prihvaćanja digitalnog eura. U obrazloženju Prijedloga navodi se da taj skup iznimki uključuje pravo mikro poduzetnika da ne prihvati digitalni euro, osim ako prihvaća usporediva digitalna sredstva plaćanja. Dalje se ističe da digitalni euro nije dužna prihvatiti ni fizička osoba koja obavlja isključivo osobnu djelatnost. Osim toga, obrazlaže se da se propisivanjem obveze prihvaćanja digitalnog eura u potpunosti poštuje ugovorna sloboda stranaka jer primatelj plaćanja neće biti dužan prihvatiti plaćanja digitalnim eurom ako su prije plaćanja i primatelj plaćanja i platitelj izrijekom pristali na drugi način plaćanja. Međutim, sukladno Prijedlogu, primateljima plaćanja bit će zabranjeno primjenjivati ugovorne uvjete koji nisu dogovoreni na pojedinačnoj osnovi (čl. 10. Prijedloga) jer bi se time narušili načelo obveznog prihvaćanja od strane primatelja plaćanja te ugovorna sloboda platitelja. U čl. 11. Prijedloga utvrđuju se dodatna izuzeća u pogledu načela obveznog prihvaćanja digitalnog eura na temelju monetarnog prava, koja će EK biti ovlaštena utvrditi delegiranim aktom. Prema EK, njezina ovlast za donošenje delegiranih akata primjenjivat će se tako da se ne dovodi u pitanje mogućnost država članica da donesu nacionalne propise kojima se uvode izuzeća od obveze prihvaćanja koje proizlaze iz statusa zakonskog sredstva plaćanja u skladu s uvjetima koje je utvrdio Sud Europske unije u presudi u spojenim predmetima C-422/19 i C-423/19. Nadalje,

čl. 12. Prijedloga zahtijeva da se konvertiranje gotova novca u eurima u digitalni euro i obratno provodi po nominalnoj vrijednosti.

Distribucija (čl. 13. - 14. Prijedloga)

U obrazloženju Prijedloga navodi se da bi u skladu s odobrenjem koje im je dano za pružanje platnih usluga na temelju Direktive (EU) 2015/2366 (dalje u tekstu: *PSD2*), svi pružatelji platnih usluga ovlašteni u EU-u mogli pružati platne usluge u digitalnim eurima, uključujući dodatne platne usluge u digitalnim eurima, uz osnovne platne usluge u digitalnim eurima. Ističe se da pružatelji platnih usluga ne bi trebali dodatno odobrenje svojih nadležnih tijela za pružanje platnih usluga u digitalnim eurima. Prema Prijedlogu, u svrhu distribucije digitalnog eura, pružatelji platnih usluga moraju stupiti u ugovorni odnos s korisnicima digitalnog eura. Istovremeno, ugovorni odnos između korisnika digitalnog eura i ESB-a je isključen. Prema EK, korisnici digitalnog eura mogli bi imati jedan ili više računa za plaćanje u digitalnim eurima koji se vode kod istog ili drugog pružatelja platnih usluga.

Sukladno Prijedlogu, pružanje usluga digitalnog eura od strane pružatelja platnih usluga ograničeno je na: i) fizičke ili pravne osobe sa zakonitim boravištem ili poslovnim nastanom u državama članicama čija je valuta euro, ii) fizičke ili pravne osobe koje su otvorile račun za plaćanje u digitalnim eurima kad su imale zakonito boravište ili imale poslovni nastan u državama članicama čija je valuta euro, ali više nemaju zakonito boravište ili nemaju poslovni nastan u tim državama članicama, iii) posjetitelje, iv) fizičke ili pravne osobe sa zakonitim boravištem ili poslovnim nastanom u državama članicama čija valuta nije euro, podložno uvjetima iz čl. 18. Prijedloga, i v) fizičke ili pravne osobe sa zakonitim boravištem ili poslovnim nastanom u trećim zemljama, uključujući teritorije obuhvaćene monetarnim sporazumom s EU-om, podložno uvjetima iz čl. 19. i 20. Prijedloga. Ističe se da pružatelji platnih usluga ovlašteni izvan europodručja mogu pružati te usluge na temelju prava na poslovni nastan ili slobode pružanja usluga na temelju *PSD2*.

Dalje EK obrazlaže da se u čl. 13. Prijedloga utvrđuju posebne obveze pružatelja platnih usluga kako bi se euro koristio kao jedinstvena valuta u cijeloj Europskoj uniji. To uključuje omogućivanje korisnicima korištenja funkcija zamjene novčanih sredstava u digitalne eure i zamjene digitalnih eura u novčana sredstva te mogućnost da korisnici digitalnog eura svoja sredstva u digitalnim eurima koja premašuju ograničenja koja ESB može uvesti (npr. ograničenja dopuštenih iznosa na računima za plaćanje u digitalnim eurima) automatski zamijene u novčana sredstva na računu za plaćanje koji nije u digitalnim eurima, npr. računu poslovne banke u slučaju primanja platne transakcije u digitalnim eurima („pristup vodopada”, *engl. waterfall*, odnosno automatizirana dopuna sredstava). To uključuje i mogućnost da korisnici digitalnog eura izvrše platnu transakciju u digitalnim eurima iako iznos transakcije premašuje iznos njihovih sredstava u digitalnim eurima („pristup obratnog vodopada”, *engl. reverse waterfall*, odnosno automatizirani prijenos sredstava).

EK također obrazlaže da su u skladu s čl. 14. st. 1. Prijedloga kreditne institucije koje pružaju platne usluge iz točaka 1., 2. ili 3. Priloga I. *PSD2* dužne fizičkim osobama sa zakonitim

boravištem u državama članicama čija je valuta euro pružati sve osnovne platne usluge u digitalnim eurima, navedene u Prilogu II. Prijedloga, na zahtjev svojih klijenata. Pritom EK ističe da bi za fizičke osobe koje nemaju račun za plaćanje koji nije u digitalnim eurima kod kreditne institucije ili ne žele otvoriti račun za plaćanje u digitalnim eurima kod kreditne institucije ili drugih pružatelja platnih usluga koji distribuiraju digitalni euro države članice trebale odrediti javna tijela koja bi bila obvezna pružati osnovne platne usluge u digitalnim eurima. Osim toga, prema EK, pravo na pristup računima za plaćanje s osnovnim uslugama prema Direktivi 2014/92/EU² trebalo bi se primjenjivati u odnosu na osnovne platne usluge u digitalnim eurima, s osnovnim platnim uslugama u digitalnim eurima koje se pružaju besplatno, za razliku od pružanja usluga „besplatno ili uz razumnu naknadu” na temelju čl. 18. cit. Direktive.

Ograničenja korištenja digitalnog eura kao sredstva pohrane vrijednosti (čl. 16. Prijedloga)

Sukladno Prijedlogu, ESB bi trebao razviti instrumente za ograničavanje korištenja digitalnog eura kao sredstva pohrane vrijednosti, uključujući ograničenja dopuštenog iznosa na računu za plaćanje u digitalnim eurima. Prema EK, podložno kriterijima navedenima u čl. 16. Prijedloga, ESB u potpunosti odlučuje o tome hoće li se i kada koristiti takvi instrumenti, kao i o njihovom određivanju. Konačno, sukladno Prijedlogu, na digitalni euro ne bi se trebala zaračunavati kamata.

Naknade za platne usluge u digitalnim eurima (čl. 17. Prijedloga)

U obrazloženju Prijedloga ističe se da su naknade koje se zaračunavaju trgovcima ili naknade između pružatelja platnih usluga uređene kako bi se osiguralo da ne prelaze najniži od sljedećih iznosa: i) relevantni troškovi koje snose pružatelji platnih usluga za pružanje platnih usluga u digitalnim eurima, uključujući razumnu profitnu maržu, i ii) naknade ili pristojbe koje se naplaćuju za usporediva digitalna sredstva plaćanja. ESB bi u tu svrhu trebao redovito pratiti relevantne troškove, naknade i pristojbe te periodički objavljivati i preispitivati te iznose. Nadležna tijela koja imenuju države članice bila bi odgovorna za osiguravanje usklađenosti s ovim člankom Prijedloga.

Pristup digitalnom euru i njegovo korištenje izvan europodručja (čl. 18. - 21. Prijedloga)

EK obrazlaže da se u poglavlju VI. Prijedloga utvrđuju pravila kojima se uređuju pristup digitalnom euru i njegovo korištenje izvan europodručja, a koja se razlikuju ovisno o tome imaju li fizičke i pravne osobe zakonito boravište ili poslovni nastan u državama članicama izvan europodručja ili u trećoj zemlji.

Tehničke značajke digitalnog eura (čl. 22. - 24. Prijedloga)

² Direktiva 2014/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o usporedivosti naknada povezanih s računima za plaćanje, prebacivanju računa za plaćanje i pristupu računima za plaćanje s osnovnim uslugama Tekst značajan za EGP (SL L 257/214, 28.8.2014.)

Prema EK, digitalni euro trebao bi biti osmišljen tako da ga može lako koristiti opća javnost, uključujući financijski isključene osobe ili osobe kojima prijeti financijska isključenost, osobe sa smanjenom funkcionalnom sposobnošću ili ograničenim digitalnim vještinama te osobe starije dobi.

EK obrazlaže da korisnici digitalnog eura neće biti obvezni imati račun za plaćanje koji nije u digitalnim eurima. Međutim, sukladno Prijedlogu, određene funkcije digitalnog eura zahtijevaju račun za plaćanje koji nije u digitalnim eurima. Tako sukladno Prijedlogu korisnici digitalnog eura mogu odrediti samo jedan račun za plaćanje koji nije u digitalnim eurima koji će biti povezan s računom za plaćanje u digitalnim eurima za potrebe korištenja funkcija vodopada (engl. *waterfall*) i obratnog vodopada (engl. *reverse waterfall*) za internetske (mrežne) platne transakcije u digitalnim eurima.

Prema EK, digitalni euro trebao bi biti dostupan i za internetske (mrežne) platne transakcije u digitalnim eurima i za platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta (mreže), i to od prvog izdavanja digitalnog eura. Digitalni euro trebao bi omogućiti i uvjetovane platne transakcije. Sukladno Prijedlogu, digitalni euro ne smije biti programibilan novac, što znači jedinice koje se zbog intrinzično definiranih uvjeta potrošnje mogu koristiti samo za kupnju određenih vrsta robe ili usluga, ili na koje se primjenjuju vremenska ograničenja nakon kojih se više ne mogu koristiti.

Načini distribucije (čl. 25. - 33. Prijedloga)

Sukladno Prijedlogu, ESB bi trebao osigurati da je digitalni euro u najvećoj mogućoj mjeri kompatibilan s privatnim rješenjima za digitalna plaćanja kako bi se omogućila sinergija između digitalnog eura i privatnih rješenja za digitalna plaćanja, uključujući zajedničke infrastrukture i terminale u točki interakcije.

Također, ESB bi trebao pružiti potporu u vidu uspostavljanja mehanizma za rješavanje sporova, uključujući tehničke sporove i sporove o prijevarama, u vezi s digitalnim eurom, na razini europodručja. ESB ne bi trebao sudjelovati kao stranka niti u jednom od takvih sporova.

Dalje se ističe da, iako bi ESB mogao kao usluge za korisnike osigurati sučelje između korisnika digitalnog eura i infrastruktura platnog prometa pružatelja platnih usluga, pružatelji platnih usluga mogli bi razviti vlastite usluge za korisnike (engl. *front-end services*).

Prema EK, digitalni euro trebao bi korisnicima omogućiti da svoje račune za plaćanje u digitalnim eurima na zahtjev prebace kod drugog pružatelja platnih usluga (engl. *switching*). Isto tako, EK obrazlaže da bi u iznimnim okolnostima, među ostalim u situacijama u kojima je pružatelj platnih usluga izgubio relevantne podatke, ESB mogao pomoći u prebacivanju računa za plaćanje u digitalnim eurima kod drugog pružatelja platnih usluga kojeg odredi korisnik digitalnog eura (engl. *emergency switching*).

Zaštita privatnosti i podataka (čl. 34. - 36. Prijedloga)

U obrazloženju Prijedloga EK ističe da se u čl. 34. Prijedloga definiraju svrhe za koje pružatelji platnih usluga mogu obrađivati osobne podatke (određivanje limita, zamjena novčanih sredstava u digitalne eure i digitalnih eura u novčana sredstva, *waterfall* i *reverse waterfall* transakcije itd.), u čl. 35. Prijedloga definiraju se svrhe za koje ESB i nacionalne središnje banke mogu obrađivati osobne podatke (namira mrežnih platnih transakcija u digitalnim eurima, zaštita sigurnosti i integriteta infrastrukture namire digitalnog eura i uređaja za lokalno pohranjivanje, osiguravanje pristupa infrastrukturi namire digitalnog eura pružateljima platnih usluga i podrška razmjeni poruka između pružatelja platnih usluga), dok se u čl. 36. Prijedloga definiraju svrhe za koje pružatelji usluga potpore mogu obrađivati osobne podatke (podrška sprečavanju i otkrivanju prijevara među različitim pružateljima platnih usluga i podrška u razmjeni poruka radi rješavanja sporova). Sukladno Prijedlogu, obrada osobnih podataka trebala bi se temeljiti na najsuvislijim sigurnosnim mjerama i mjerama za zaštitu privatnosti, kao što su pseudonimizacija ili šifriranje, kako bi se osiguralo da ESB ili nacionalne središnje banke podatke ne povezuju izravno s korisnikom digitalnog eura čiji je identitet utvrđen. EK bi bila ovlaštena donositi delegirane akte o kategorijama osobnih podataka koje obrađuju pružatelji platnih usluga, ESB i nacionalne središnje banke te pružatelji usluga potpore.

Okvir za sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma (čl. 37. Prijedloga)

Konačno, u obrazloženju Prijedloga EK ističe da se u čl. 37. Prijedloga predviđa prilagođeni okvir za sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma za platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta (mreže), a koje će imati veću razinu privatnosti od internetskih plaćanja digitalnim eurom. Tako za platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta ESB, nacionalne središnje banke i pružatelji platnih usluga neće dobiti pristup podacima o transakcijama. Pružatelji platnih usluga imat će pristup samo podacima o zamjeni novčanih sredstava u digitalne eure i zamjeni digitalnih eura u novčana sredstva (engl. *funding* i *defunding*) koji se, među ostalim, odnose na broj računa koji se koristi za *funding* i *defunding*, identifikator uređaja za lokalno pohranjivanje kod plaćanja digitalnim eurom bez interneta (mreže), datum i sat transakcija zamjene, identitet korisnika i iznos zamjena, slično kao u slučaju osobnih podataka koje obrađuju pružatelji platnih usluga kad korisnici polažu ili podižu gotov novac. Pružatelji platnih usluga trebali bi na zahtjev takve podatke o zamjeni novčanih sredstava u digitalne eure i zamjeni digitalnih eura u novčana sredstva prenijeti financijsko-obavještajnim jedinicama i drugim nadležnim tijelima, ako postoji sumnja da se korisnici bave pranjem novca ili financiranjem terorizma. EK bi bila ovlaštena donositi provedbene akte kojima će se utvrditi ograničenja platnih transakcija u digitalnim eurima bez interneta i ograničenja dopuštenih iznosa za držanje takvog digitalnog eura.

Razlozi za donošenje i pozadina dokumenta:

Gotov novac u eurima, kao trenutačno jedini oblik novca središnje banke sa statusom zakonskog sredstva plaćanja dostupan široj javnosti (uključujući građane, javna tijela i poduzetnike), nije dovoljan da bi se poduprlo gospodarstvo EU-a u digitalnom dobu. Stoga se prema EK korištenje gotovog novca u eurima u plaćanjima smanjuje kako se povećava internetska kupnja, a opća se javnost u pogledu plaćanja okreće velikom izboru privatnih digitalnih sredstava plaćanja koja se nude u EU-u. EK smatra da to dovodi u pitanje poželjnu ravnotežu između novca središnje banke i privatnih digitalnih sredstava plaćanja, kao i da bi se uslijed pojave digitalnih valuta središnjih banaka trećih zemalja (engl. *Central Bank Digital Currency, CBDC*) te stabilnih kriptovaluta koje izdaju privatni poduzetnici taj trend mogao čak i pojačati u budućnosti, što bi moglo dovesti u pitanje ulogu eura u plaćanjima, kako u EU-u, tako i izvan njega.

EK ocjenjuje da bi zbog nedostatka široko dostupnog i upotrebljivog oblika novca središnje banke tehnološki prilagođenog digitalnom dobu moglo doći i do smanjenja povjerenja u novac poslovnih banaka i u konačnici do smanjenja povjerenja u sam euro. EK ističe da se povjerenje prema novcu poslovnih banaka temelji na mogućnosti deponenata da svoje depozite konvertiraju, po nominalnoj vrijednosti, u novac središnje banke koji je zakonsko sredstvo plaćanja, a koji je trenutačno dostupan samo u obliku gotovog novca. Prema EK, zbog nepostojanja oblika novca središnje banke koji se može koristiti u digitalnom gospodarstvu i koji je konvertibilan po nominalnoj vrijednosti depozita poslovnih banaka može doći do narušavanja uloge novca središnje banke kao monetarnog uporišta te posljedično do slabljenja financijske stabilnosti i monetarne suverenosti u EU-u.

Slijedom navedenog, EK smatra da je uvođenje digitalne valute središnje banke za plaćanja malih vrijednosti, digitalnog eura, u europodručju potrebna kako bi se dopunio gotov novac i kako bi se službene oblike valute prilagodilo tehnološkom razvoju tako da se euro može koristiti kao jedinstvena valuta te na jedinstven i djelotvoran način u cijelom europodručju. Sukladno Prijedlogu, digitalni euro nuditi će se kao javno digitalno sredstvo plaćanja, uz postojeća privatna digitalna sredstva plaćanja, kako bi se postiglo da europsko tržište plaćanja malih vrijednosti i sektor digitalnih financija budu snažniji i konkurentniji te učinkovitiji i inovativniji i kako bi se dodatno ojačala otpornost europskog tržišta plaćanja malih vrijednosti. Prema EK, digitalni euro olakšat će razvoj paneuropskih i interoperabilnih rješenja za plaćanja malih vrijednosti, uključujući potpuno uvođenje instant plaćanja.

EK ističe da je cilj ovog Prijedloga osigurati da novac središnje banke sa statusom zakonskog sredstva plaćanja ostane dostupan široj javnosti, uz ponudu najsuvremenijih i troškovno učinkovitih sredstava plaćanja i osiguravanje visoke razine privatnosti u digitalnim plaćanjima, održavanje financijske stabilnosti te promicanje pristupačnosti i financijske uključenosti.

Status dokumenta:

EK je objavila Prijedlog 28. lipnja 2023. Do sada je održano 14 sastanka nadležne radne skupine unutar Vijeća EU-a (Radna skupina za financijske usluge i bankovnu uniju Vijeća EU-a; dalje u tekstu: Radna skupina).

Stajalište RH – ključni elementi:

1. U odnosu na predložene definicije pojmova koji se koriste u Prijedlogu, RH načelno podržava Prijedlog EK, no tijekom rada Radne skupine zatražila je pojašnjenja u odnosu na predložene definicije sljedećih pojmova: korisnik digitalnog eura, usporediva digitalna sredstva plaćanja, identifikacijska oznaka korisnika, pseudonim korisnika, autentifikacija korisnika.

2. U odnosu na predložena rješenja koja se odnose na pitanja uvođenja i izdavanja digitalnog eura, RH je tijekom rada Radne skupine zatražila odgovarajuća pojašnjenja utjecaja nesolventnosti pružatelja platnih usluga na korisnike digitalnog eura.

U tom smislu RH je zastupala stajalište da je sadržaj 9. uvodne odredbe Prijedloga u dijelu koji se odnosi na nesolventnost pružatelja platnih usluga potrebno uključiti u tekst odredbi Prijedloga uredbe, što je španjolsko predsjedništvo uvažilo, prijedlogom da se sadržaj 9. uvodne odredbe Prijedloga u opisanom dijelu uključi u odredbe čl. 13. Prijedloga.

3. U odnosu na predložena rješenja koja se odnose na pravo primjenjivo na digitalni euro, RH je tijekom rada Radne skupine smatrala da je nužno pojasniti obveze između ESB-a i korisnika digitalnog eura, između pružatelja platnih usluga i korisnika digitalnog eura, kao i između ESB-a i pružatelja platnih usluga, i to u vezi s primjenom odredaba Direktive o platnim uslugama na unutarnjem tržištu (dalje u tekstu: *PSD2*), odnosno Prijedloga direktive o platnim uslugama i uslugama elektroničkog novca na unutarnjem tržištu (dalje u tekstu: *PSD3*) i Prijedloga uredbe o platnim uslugama na unutarnjem tržištu (dalje u tekstu: *PSR*).

4. U odnosu na predložena rješenja koja se odnose na distribuciju digitalnog eura, RH u načelu podržava predložena rješenja EK. Posebno RH smatra da je potrebno razjasniti režim izvanugovorne odgovornosti za štetu koji bi se primjenjivao ako bi, zbog problema u infrastrukturi namire ESB-a, korisnik digitalnog eura pretrpio štetu. RH smatra da bi u tom slučaju trebalo utvrditi odgovornost središnje banke prema pružatelju platnih usluga, a potom odgovornost pružatelja platnih usluga prema korisniku digitalnog eura.

RH podržava prijedlog španjolskog predsjedništva da se izradi dodatni prilog Prijedlogu (kao Prilog VI.) s korelacijskom tablicom platnih usluga prema *PSD-u 2* i odgovarajućih platnih usluga u digitalnim eurima. RH smatra da takav novi prilog Prijedlogu treba biti usklađen s predloženim izmjenama u kontekstu *PSD-a 3* i *PSR-a*.

RH podržava predloženi model obvezne distribucije digitalnog eura iz čl. 14. st. 1. Prijedloga.

5. U odnosu na predložena rješenja koja se odnose na korištenje digitalnog eura kao sredstva za pohranu vrijednosti i sredstva plaćanja, RH podržava fleksibilnost ovlasti ESB-a da razvija instrumente kako bi se ograničilo korištenje digitalnog eura kao sredstva za pohranu vrijednosti. Podržava i razlike u utvrđenim ograničenjima dopuštenog iznosa na računu za plaćanje u digitalnim eurima (engl. holding limit) za fizičke i pravne osobe.

RH smatra da u skladu s člankom 133. UFEU-a ESB ima nadležnost za određivanje ograničenja dopuštenog iznosa na računu za plaćanje u digitalnim eurima (engl. holding limit). To proizlazi i iz članka 127. stavka 2. prve alineje i članka 132. stavka 1. prve alineje TFEU. Neovisnost ESB-a ključna je za postizanje njegovog primarnog cilja održavanja stabilnosti cijena.

6. U odnosu na predložena rješenja koja se odnose na naknade za platne usluge u digitalnim eurima, RH smatra da bi pružanje osnovnih platnih usluga u digitalnim eurima trebalo biti besplatno za potrošače, a ne za fizičke osobe, budući da pojam fizičke osobe može podrazumijevati i samozaposlene osobe koje nisu potrošači. Definicija potrošača sukladno Direktivi 2014/92/EU trebala bi biti predviđena i ovim Prijedlogom jer bi se na taj način Prijedlog uskladio s poglavljem IV. Direktive 2014/92/EU.

RH podržava utvrđivanje ograničenja kako za naknade koje se zaračunavaju trgovcima, tako i za naknade između pružatelja platnih usluga za plaćanja digitalnim eurom.

RH podržava da se na razini europodručja primjenjuju unificirana i nediskriminirajuća ograničenja za naknade koje se zaračunavaju trgovcima i naknade između pružatelja platnih usluga za plaćanja digitalnim eurom.

RH smatra da bi uloga ESB-a u vezi određivanja ograničenja za naknade koje se zaračunavaju trgovcima i naknade između pružatelja platnih usluga za plaćanja digitalnim eurom trebala biti ograničena na pružanje tehničke podrške EK-u, kao i prikupljanje podataka te objavljivanje izvješća o relevantnim podacima, dok bi EK na temelju delegiranog ili provedbenog akta trebala razviti metodologiju za izračun ograničenja, odrediti ograničenja i nadzirati poštivanje tih ograničenja u praksi.

7. U odnosu na dostupnost digitalnog eura za platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta, i to u odnosu na predloženo rješenje iz čl. 23. st. 1. Prijedloga, koje predviđa dostupnost digitalnog eura za internetske platne transakcije u digitalnim eurima i platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta od prvog izdanja digitalnog eura, RH se slaže da bi dostupnost digitalnog eura za platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta trebala biti osigurana od prvog izdavanja digitalnog eura.

RH smatra da platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta zbog svoje važnosti trebaju biti jednostavne za korištenje, uključene u osnovne platne usluge, kao i u predloženi model obvezne distribucije digitalnog eura.

Sporna/otvorena pitanja za RH:

1. U odnosu na predložena rješenja koja se odnose na distribuciju digitalnog eura, i to u odnosu na pitanje broja računa za plaćanje u digitalnim eurima koje bi korisnici digitalnog eura mogli imati, RH smatra da bi fizičke osobe trebale imati mogućnost otvoriti samo jedan račun za plaćanje u digitalnim eurima kod jednog pružatelja platnih usluga, jer bi dizajn digitalnog eura s više računa za plaćanje u digitalnim eurima izazvao velike troškove, tehničke poteškoće, posebno u pogledu odnosa između tih računa i upravljanja ograničenjem dopuštenog iznosa na računu za plaćanje u digitalnim eurima za svakog korisnika digitalnog eura. RH smatra da mogućnost otvaranja većeg broja računa za plaćanje u digitalnim eurima otežava i tehničko rješenje digitalnog eura, kako na razini infrastrukture za namiru, tako i na strani pružatelja platnih usluga. RH smatra da usluga prebacivanja može omogućiti imateljima računa za plaćanje u digitalnim eurima jednostavnu i laku promjenu pružatelja platnih usluga ukoliko nisu zadovoljni. Također, budući da će računi za plaćanje u digitalnim eurima imati *DEAN (Digital Euro Account Number)*, a ne *IBAN*, njihova prenosivost će biti veoma olakšana. RH smatra da je za pravne osobe potrebno omogućiti otvaranje većeg broja računa za plaćanje u digitalnim eurima, ali uz ograničenje da takav račun mora biti otvoren kod istog pružatelja platnih usluga kod kojeg pravna osoba ima povezan račun za plaćanje koji nije u digitalnim eurima (*IBAN*). S tim u vezi, RH je otvorena za to da se korisnicima digitalnog eura dopusti otvaranje većeg broja računa za plaćanje u digitalnim eurima, pod uvjetom da je to tehnički učinkovito. Naime, u slučaju u kojem bi se pokazalo da takva mogućnost ne povećava značajno složenost zadataka obrade i ne pruža nižu razinu privatnosti za korisnike, RH smatra da bi takvo rješenje osiguralo višu razinu konkurencije na tržištu, što dovodi do više razine inovacija, raznolikosti te nižih cijena.

RH smatra da nije jasan odnos između Prijedloga i Direktive 2014/92/EU o usporedivosti naknada povezanih s računima za plaćanje, prebacivanju računa za plaćanje i pristupu računima za plaćanje s osnovnim uslugama te je stoga potrebno pojasniti primjenu cit. Direktive u smislu čl. 14. st. 2. Prijedloga, a posebno u dijelu prekršajnih odredbi na temelju Direktive 2014/92/EU, ali u kontekstu digitalnog eura propisanog Prijedlogom.

2. U odnosu na predloženo rješenje kojim je previđena obveza za države članice da imenuju javna tijela za pružanje osnovnih platnih usluga u digitalnim eurima fizičkim osobama koje imaju zakonito boravište u državama članicama čija je valuta euro, a nemaju ili ne žele imati redovni transakcijski račun u banci (*IBAN račun*), RH smatra da državama članicama treba dopustiti fleksibilnost u određivanju takvih javnih tijela u skladu s nacionalnim okolnostima.

RH smatra da je promicanje financijske uključenosti pozitivan aspekt Prijedloga, no upućuje na veliki problem određivanja tijela javne vlasti odnosno poštanskih žiro institucija u smislu čl. 14. st. 3. Prijedloga za potrebe distribucije digitalnog eura. Smatra da predloženo rješenje otvara pitanje izvora financiranja, postupaka izdavanja odobrenja za takve nove pružatelje platnih usluga u RH, kao i nužnih troškova uspostave nove javne infrastrukture. RH također smatra da

je potrebno pojasniti ulogu i opseg obveza subjekata iz čl. 14. st. 3. Prijedloga, kao i način na koji bi distribuirali digitalni euro u praksi. RH smatra da je državama članicama potrebno dopustiti fleksibilnost u određivanju takvih subjekata u skladu s nacionalnim okolnostima, budući da RH nema subjekte kako su određeni čl. 14. st. 3. Prijedloga, a koji bi mogli pružati takve usluge.

RH podržava prijedlog španjolskog predsjedništva da se imenovanje subjekata iz čl. 14. st. 3. Prijedloga odredi kao nacionalna diskrecija za države članice, a ne njihova obveza, ostajući pri gore iznesenim stajalištima o potrebi odgovarajućih pojašnjenja u vezi s primjenom čl. 14. st. 3. Prijedloga.

3. U odnosu na *open funding* tj. mogućnost pružatelja platnih usluga koji vodi transakcijski račun (IBAN) koji je povezan s korisnikovim računom za plaćanje u digitalnim eurima otvorenim kod drugog pružatelja platnih usluga (PPU-a koji distribuira digitalni euro), radi omogućavanja obratnog vodopada, da dobije naknadu za obavljanje predmetne transakcije, RH smatra da pružatelj platnih usluga koji vodi transakcijski račun (IBAN) treba dobiti naknadu tj. kompenzaciju za pružanje usluge obratnog vodopada. RH smatra da bi taj pružatelj platnih usluga trebao naplatiti naknadu od svojih klijenata, a ne od pružatelja platnih usluga koji distribuira digitalni euro, ali do određenog maksimalnog iznosa. Određivanje takvog maksimalnog iznosa iznimno je važno kako pružatelj platnih usluga koji vodi transakcijski račun (IBAN) ne bi samostalno određivao previsoke iznose naknada svojim klijentima. Usluga obratnog vodopada kod istog pružatelja platnih usluga treba biti besplatna. RH podržava stav mađarskog predsjedništva da je u skladu s time potrebno izmijeniti popis osnovnih usluga digitalnim eurom u Prilogu II. Prijedloga, jer je usluga obratnog vodopada trenutno predviđena kao besplatna.

RH smatra da, budući da je na transakcije digitalnim eurom primjenjiv PSD2, potrebno razjasniti da li pružatelj platnih usluga koji vodi transakcijski račun (IBAN) snosi odgovornost za autentifikaciju pri transakcijama vodopada/obratnog vodopada i je li odgovoran za prijevarne aktivnosti, ili takva odgovornost ostaje isključivo na pružatelju platnih usluga koji distribuira digitalni euro.

4. U odnosu na predložena rješenja koja se odnose na korištenje digitalnog eura kao sredstva za pohranu vrijednosti i sredstva plaćanja, iako RH podržava određivanje različitih ograničenja dopuštenog iznosa na računu za plaćanje u digitalnim eurima za fizičke i pravne osobe, smatra da su potrebna pojašnjenja o tome na koji način će se ograničenja pratiti i sinkronizirati između instrumenata za platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta, neovisno o tome ima li korisnik redovni tekući račun. RH isto tako smatra da će praktična provedba izračuna ograničenja za internetske platne transakcije u digitalnim eurima i platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta, s više računa i zajedničkim računima, biti vrlo skupa i složena.

5. U odnosu na dostupnost digitalnog eura za platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta (mreže), i to u odnosu na predloženo rješenje iz čl. 23. st. 1. Prijedloga, koje predviđa dostupnost digitalnog eura za internetske platne transakcije u digitalnim eurima i platne

transakcije u digitalnim eurima bez interneta od prvog izdanja digitalnog eura, iako se RH slaže da bi dostupnost digitalnog eura za platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta trebala biti osigurana od prvog izdavanja digitalnog eura, smatra da je u tom smislu potrebno voditi računa i o reputacijskom riziku ESB-a. Naime, ako tehnički ne bi bilo izvedivo istovremeno osigurati dostupnost digitalnog eura za internetske platne transakcije u digitalnim eurima i platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta, RH smatra da je tada primjerenije ukloniti iz Prijedloga fiksnu obvezu osiguravanja dostupnosti digitalnog eura za internetske platne transakcije u digitalnim eurima i platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta od prvog izdavanja digitalnog eura, jer bi takva obveza mogla rezultirati odgodom provedbe cjelokupnog projekta digitalnog eura.

Stajališta DČ i EK:

Države članice su načelno podržale Prijedlog EK, no tijekom rada Radne skupine razmatrana su brojna pitanja u pogledu kojih države članice imaju stajališta u većoj ili manjoj mjeri različita od stajališta EK, odnosno samog Prijedloga. Navedena pitanja odnose se prvenstveno na: predložena rješenja u odnosu na definicije pojmova koji se koriste u Prijedlogu, pitanja uvođenja i izdavanja digitalnog eura, prava primjenjivog na digitalni euro, distribuciju digitalnog eura, korištenje digitalnog eura kao sredstva za pohranu vrijednosti i sredstva plaćanja, naknade za platne usluge u digitalnim eurima, status digitalnog eura kao zakonskog sredstva plaćanja, privatnost i zaštitu podataka, kao i dostupnost digitalnog eura za platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta.

Stajališta EK:

1. U odnosu na predložene definicije pojmova koji se koriste u Prijedlogu, EK pojašnjava da držanje digitalnog eura nije moguće bez otvaranja računa za plaćanje u digitalnim eurima. Usuglasila se s potrebom pojašnjavanja razlika između identifikacijske oznake korisnika, pseudonima korisnika i autentifikacije korisnika. Složila se sa stajalištima brojnih DČ da se pojedine definicije mogu dodatno pojasniti u odnosu na *PSD2*. Suglasna je s prijedlogom ES PRES-a da se ukloni iz Prijedloga definicija pojma usporedivih digitalnih sredstava plaćanja te posebno odredi što se ima smatrati usporedivim digitalnim sredstvom plaćanja za potrebe čl. 9., odnosno čl. 17. Prijedloga.
2. U odnosu na predložena rješenja koja se tiču pitanja uvođenja i izdavanja digitalnog eura, EK se usuglasila s potrebom unošenja dodatnih odredbi o nesolventnosti pružatelja platnih usluga u tekst samih odredaba Prijedloga.
3. U odnosu na predložena rješenja koja se odnose na pravo primjenjivo na digitalni euro, EK smatra da su potrebne detaljne rasprave o primjeni *PSD-a 2* u kontekstu digitalnog eura. EK je za potrebe rada Radne skupine sastavila radni dokument kojim su razmotrena pitanja koja se tiču odnosa između Prijedloga i *PSD-a 2*.
4. U odnosu na predložena rješenja koja se odnose na distribuciju digitalnog eura, EK je istaknula da bi se u slučaju u kojem bi se korisnicima digitalnog eura omogućilo da imaju jedan

račun za plaćanje u digitalnim eurima korisnicima smanjila mogućnost izbora u odnosu na tekuće račune u bankama. Isto tako, financijsko uključivanje bi u tom kontekstu bilo problematično. U slučaju u kojem bi se korisnicima digitalnog eura omogućilo da imaju više računa za plaćanje u digitalnim eurima, korisnik bi sam odredio ograničenje dopuštenog iznosa na računu za plaćanje u digitalnim eurima (engl. *holding limit*), pri čemu zbroj pojedinačnih ograničenja neće smjeti biti veći od propisanog ograničenja dopuštenog iznosa na računu za plaćanje u digitalnim eurima. Neće biti dinamičkog reguliranja ograničenja dopuštenog iznosa na računu za plaćanje u digitalnim eurima, već će se ograničenje odrediti na razini pružatelja platne usluge pri otvaranju računa.

EK smatra da je predloženi model obvezne distribucije digitalnog eura iz čl. 14. st. 1. Prijedloga potreban kako bi se osigurao jednostavan pristup digitalnom euru, dok se u smislu čl. 14. st. 3. Prijedloga omogućava i treći stup njegove distribucije, tj. određivanje javnih tijela u pojedinoj državi članici.

U odnosu na prijedlog španjolskog predsjedništva da se imenovanje subjekata iz čl. 14. st. 3. Prijedloga odredi kao nacionalna diskrecija za države članice, a ne njihova obveza, EK je u cijelosti ostala pri svojem inicijalnom prijedlogu.

5. U odnosu na predložena rješenja koja se odnose na korištenje digitalnog eura kao sredstva za pohranu vrijednosti i sredstva plaćanja, EK smatra da ESB treba imati fleksibilnost u djelovanju, ali to ne znači da će digitalni euro biti instrument monetarne politike.

6. U odnosu na predložena rješenja koja se odnose na naknade za platne usluge u digitalnim eurima, EK smatra da visoke naknade ne bi odgovarajuće potaknule distribuciju digitalnog eura, stoga je potrebno regulirati kako naknade koje se zaračunavaju trgovcima, tako i naknade između pružatelja platnih usluga za plaćanja digitalnim eurom. Općenito smatra da se reguliranje naknada ne može prepustiti tržištu. Smatra da je izračunavanje i objava ograničenja za naknade koje se zaračunavaju trgovcima i naknade između pružatelja platnih usluga za plaćanja digitalnim eurom ključno za praktično funkcioniranje digitalnog eura. Stoga smatra da je logično da ta funkcija ostane u nadležnosti ESB-a.

7. U odnosu na dostupnost digitalnog eura za platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta (mreže), i to u odnosu na predloženo rješenje iz čl. 23. st. 1. Prijedloga, koje predviđa dostupnost digitalnog eura za internetske platne transakcije u digitalnim eurima i platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta od prvog izdanja digitalnog eura, EK je istaknula da još analizira izvedivost osiguravanja dostupnosti digitalnog eura za platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta od prvog izdanja digitalnog eura. Smatra da je važno razmotriti da li bi zbog eventualnih kašnjenja u dostupnosti digitalnog eura za platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta trebalo odgoditi izdavanje digitalnog eura u cijelosti ili omogućiti da se od prvog izdanja digitalnog eura koriste samo neka rješenja za plaćanje u digitalnim eurima bez interneta, uz kasnije omogućivanje i drugih rješenja.

Stajališta država članica:

1. U odnosu na predložene definicije pojmova koji se koriste u Prijedlogu, države članice su zatražile pojašnjenja u odnosu na predložene definicije sljedećih pojmova: korisnik digitalnog eura, račun za plaćanje u digitalnim eurima, zamjena novčanih sredstava u digitalne eure (engl. *funding*), zamjena digitalnih eura u novčana sredstva (engl. *defunding*), usporediva digitalna sredstva plaćanja, identifikacijska oznaka korisnika, pseudonim korisnika, autentifikacija korisnika.

Uzimajući u obzir stajališta država članica, španjolsko predsjedništvo je predložilo ukloniti iz Prijedloga definiciju pojma usporedivih digitalnih sredstava plaćanja te posebno odrediti što se ima smatrati usporedivim digitalnim sredstvom plaćanja za potrebe čl. 9., odnosno čl. 17. Prijedloga. Takav pristup podržala je većina država članica.

2. U odnosu na predložena rješenja koja se tiču pitanja uvođenja i izdavanja digitalnog eura, neke države članice smatraju da sadržaj 9. uvodne odredbe Prijedloga u dijelu koji se odnosi na nesolventnost pružatelja platnih usluga treba biti uključen u tekst odredaba Prijedloga uredbe, što jedna država članica smatra nepotrebnim.

3. U odnosu na predložena rješenja koja se odnose na pravo primjenjivo na digitalni euro, jedna država članica smatra da izravna primjena PSD-a 2 na platne transakcije u digitalnim eurima može biti problematična u pojedinim slučajevima te je stoga potrebno imati preciznija tumačenja primjene pravila PSD-a 2, i to zbog specifičnosti odnosa između ESB-a, pružatelja platnih usluga i korisnika digitalnog eura. Isto tako, dvije države članice smatraju da je potrebno pojasniti režim odgovornosti za štetu između pružatelja platnih usluga i Eurosustava, a ne tek općenito uputiti na PSD2 u tom smislu. Konačno, neke države članice smatraju da je nužno pojasniti obveze između ESB-a i korisnika digitalnog eura, između pružatelja platnih usluga i korisnika digitalnog eura, kao i između ESB-a i pružatelja platnih usluga, sve u vezi s odredbama PSD-a 2.

Istovremeno, neke države članice smatraju da pravni okvir za SPNFT treba pokrivati sve transakcije vezane uz digitalni euro, ali i otvaranje računa za plaćanje u digitalnim eurima.

4. U odnosu na predložena rješenja koja se odnose na distribuciju digitalnog eura, neke države članice smatraju da je ključno da digitalni euro nije programibilan novac, pa tako i u kontekstu njegove distribucije.

Prijedlog španjolskog predsjedništva da se izradi dodatni prilog Prijedlogu (kao Prilog VI.) s korelacijskom tablicom platnih usluga prema PSD-u 2 i odgovarajućih platnih usluga u digitalnim eurima podržale su neke države članice.

U odnosu na pitanje broja računa za plaćanje u digitalnim eurima koje bi korisnici digitalnog eura mogli imati, neke države članice smatraju da bi trebalo omogućiti više računa za plaćanje u digitalnim eurima po jednom korisniku. S druge strane, neke države članice podržavaju pristup da se prilikom inicijalnog izdavanja digitalnog eura omogući otvaranje jednog računa

za plaćanje u digitalnim eurima po korisniku. Belgijsko predsjedništvo je zaključilo da je stav nekoliko država članica da je od početka izdavanja digitalnog eura korisnicima digitalnog eura potrebno omogućiti otvaranje više računa, ali da većina država članica preferira pristup da se prilikom inicijalnog izdavanja digitalnog eura omogući otvaranje jednog računa za plaćanje u digitalnim eurima po korisniku.

U odnosu na predloženi model obvezne distribucije digitalnog eura iz čl. 14. st. 1. Prijedloga, Prijedlog su u tom dijelu podržale neke države članice. S druge strane, jedna država članica propituje opravdanost predloženog rješenja budući da takva obveza ne postoji u odnosu na gotov novac u eurima.

Neke države članice smatraju da nije jasan odnos Prijedloga i Direktive 2014/92/EU te je stoga potrebno analizirati čl. 14. st. 2. Prijedloga u vezi s čl. 13. st. 1. i 2. Prijedloga.

Neke države članice smatraju da je promicanje financijske uključenosti pozitivan aspekt Prijedloga, no upućuju na veliki problem određivanja tijela javne vlasti odnosno poštanskih žiro institucija u smislu čl. 14. st. 3. Prijedloga. Smatraju da takvo rješenje otvara pitanje izvora financiranja, kao i nužnih troškova uspostave nove javne infrastrukture. Prijedlogu EK u tom dijelu protivi se i jedna država članica. Stoga su neke države članice predložile da se imenovanje subjekata iz čl. 14. st. 3. Prijedloga odredi kao nacionalna diskrecija za države članice, a ne njihova obveza. S druge strane, rješenje iz čl. 14. st. 3. Prijedloga podržale su dvije države članice, pod uvjetom dodatnih pojašnjenja.

Jedna država članica smatra da je važno razmotriti odnos između distribucijskog i kompenzacijskog modela za digitalni euro kako bi se osigurala suradnja s privatnim sektorom, što podržava i još jedna država članica. Španjolsko predsjedništvo je zaključilo da su države članice podržale predloženi model obvezne distribucije digitalnog eura iz čl. 14. st. 1. Prijedloga, dok provedba čl. 14. st. 3. Prijedloga može predstavljati preveliki teret za države članice te je stoga moguće razmotriti uvođenje nacionalnih diskrecija.

Uzimajući u obzir gore navedena stajališta država članica, izražena u odnosu na čl. 14. st. 3. Prijedloga, španjolsko predsjedništvo je predložilo da se imenovanje subjekata iz čl. 14. st. 3. Prijedloga odredi kao nacionalna diskrecija, a ne obveza za države članice. Takav pristup podržale su četiri države članice. S druge strane, protivljenje takvom prijedlogu španjolskog predsjedništva izrazile su tri države članice. Jedna je država članica istaknula da još uvijek analizira predloženi model obvezne distribucije digitalnog eura.

5. U odnosu na predložena rješenja koja se odnose na korištenje digitalnog eura kao sredstva za pohranu vrijednosti i sredstva plaćanja, jedna država članica podržava fleksibilnost ovlasti ESB-a da razvija instrumente kako bi ograničio korištenje digitalnog eura kao sredstva za pohranu vrijednosti. Jedna država članica smatra da ESB treba ostati u okviru svojih nadležnosti te da države članice trebaju biti u potpunosti uključene u proces donošenja takvih instrumenata. Jedna država članica smatra da je čl. 15. Prijedloga potrebno izmijeniti kako bi se izbjeglo tumačenje da ESB ima novi instrument monetarne politike. Smatra ključnim da države članice

budu uključene u definiranje ograničenja dopuštenog iznosa na računu za plaćanje u digitalnim eurima zbog podijeljene nadležnosti i zato jer jedinstveno ograničenje može imati različite posljedice za države članice. Tri države članice podržavaju gore navedeni stav. Jedna država članica predlaže da se ograničenje dopuštenog iznosa definira u propisu 1. ili 2. razine i da se kontinuirano propituje od strane ESB-a kako bi se adresirali svi rizici. Jedna država članica smatra da je definiranje ograničenja dopuštenog iznosa na računu za plaćanje u digitalnim eurima u nadležnosti suzakonodavaca, dok druga država članica smatra da bi ovlasti ESB-a u tom smislu trebalo dodatno pojasniti, kao i ulogu država članica u donošenju takvih instrumenata. Dvije države članice smatraju da je pitanje instrumenata kojima bi se ograničilo korištenje digitalnog eura kao sredstva za pohranu vrijednosti važno jer korištenje digitalnog eura kao sredstva za pohranu vrijednosti može značajno utjecati na financijsku stabilnost.

Jedna država članica ne podržava razlike u ograničenjima dopuštenog iznosa na računu za plaćanje u digitalnim eurima za fizičke i pravne osobe, dok su u odnosu na mogućnost takvih razlika otvorene četiri države članice.

Da digitalni euro ne smije nositi kamate smatraju neke države članice.

6. U odnosu na predložena rješenja koja se odnose na naknade za platne usluge u digitalnim eurima, jedna država članica smatra da fizičke osobe ne bi trebale plaćati naknade za pružanje osnovnih platnih usluga u digitalnim eurima, kao i druga država članica, koja smatra da je potrebno propitati je li opravdan prijedlog EK da takve usluge budu besplatne i za osobe iz čl. 13. st. 1. t. b) i c) Prijedloga. I još jedna država članica smatra da fizičke osobe ne bi trebale plaćati naknade za pružanje osnovnih platnih usluga u digitalnim eurima, pri čemu takvim izuzećem ne bi trebale biti obuhvaćene samozaposlene osobe, što su podržale još tri države članice. S druge strane, dvije države članice još nemaju konačan stav o tom pitanju, pri čemu jedna od njih razmatra mogućnost naplaćivanja razumnih naknada za pružanje osnovnih platnih usluga u digitalnim eurima, a smatra i da izuzećem ne bi trebale biti obuhvaćene samozaposlene osobe, već samo potrošači.

Većina država članica podržava utvrđivanje ograničenja za naknade koje se zaračunavaju trgovcima i naknade između pružatelja platnih usluga za plaćanja digitalnim eurom. Jedna država članica smatra da je potrebno imati u vidu potencijalne probleme administrativnog tereta te stoga ocjenjuje da je bolje propisati jednostavniji model, a kasnije uključiti ostale elemente. Jedna država članica poziva na oprez oko intervencija u naknade bilo koje vrste, što podržava i druga država članica. Smatra da je potrebno osigurati fleksibilniji pristup. Jedna država članica smatra da bi uvođenje ograničenja za naknade koje se zaračunavaju trgovcima od samog početka moglo biti preuranjeno te stoga preferira da se na naknade koje se zaračunavaju trgovcima ne uvode ograničenja.

Neke države članice podržavaju da se na razini europodručja primjenjuju unificirana i nediskriminirajuća ograničenja za naknade koje se zaračunavaju trgovcima i naknade između pružatelja platnih usluga za plaćanja digitalnim eurom. Jedna država članica smatra da je potrebno biti oprezan kod uvođenja ograničenja, ali ako se ograničenja uvode, trebaju biti

uniformirana i nediskriminirajuća. Jedna država članica je fleksibilna u odnosu na mogućnost da se na nacionalnoj razini odrede različita ograničenja u prijelaznom razdoblju. Mogućnosti primjene nižih ograničenja na nacionalnoj razini u prijelaznom razdoblju ne protivi se niti jedna država članica. Jedna država članica nema snažan stav o navedenom pitanju. Jedna država članica podržava da nadležna tijela država članica imaju diskrecijsko pravo odrediti niža ograničenja u odnosu na europodručje. Jedna država članica smatra da bi takva nacionalna diskrecija bila suprotna ideji paneuropskog rješenja za plaćanja malih vrijednosti.

Neke države članice slažu se da bi uloga ESB-a u vezi određivanja ograničenja za naknade koje se zaračunavaju trgovcima i naknade između pružatelja platnih usluga za plaćanja digitalnim eurom trebala biti ograničena na pružanje tehničke podrške EK-u, kao i prikupljanje podataka te objavljivanje izvješća o relevantnim podacima, dok bi EK na temelju delegiranog ili provedbenog akta trebala razviti metodologiju za izračun ograničenja, odrediti ograničenja i nadzirati poštivanje tih ograničenja u praksi. Jedna država članica smatra da ESB ne bi trebao imati ovlasti u vezi s reguliranjem naknada za platne usluge u digitalnim eurima, koje stajalište dijeli i još jedna država članica. Jedna država članica podržava prijedlog o dodjeli uloge EK-u, ali uz sudjelovanje ESB-a, koji treba osigurati da pružatelji platnih usluga dostave sve potrebne podatke. Jedna država članica smatra da bi ESB trebao biti nadležan za prikupljanje svih podataka potrebnih za utvrđivanje ograničenja, kao i za njihovo izračunavanje i objavu.

Španjolsko predsjedništvo je zaključilo da države članice smatraju kako bi osnovne platne usluge u digitalnim eurima trebale biti besplatne za fizičke osobe. Smatra da Prijedlog predviđa suviše veliku razinu intervencije u reguliranje naknada za platne usluge u digitalnim eurima. Zaključilo je da je ovlasti ESB-a u kontekstu reguliranja naknada potrebno dodatno raspraviti. belgijsko predsjedništvo se slaže da ESB ne bi trebao utvrđivati metodologiju za izračun ograničenja niti sama ograničenja.

7. U odnosu na predložena rješenja koja se odnose na status digitalnog eura kao zakonskog sredstva plaćanja, španjolsko predsjedništvo je zaključilo da među državama članicama postoji konsenzus da bi digitalni euro trebao imati status zakonskog sredstva plaćanja. Smatra da je Prijedlog u tom pogledu potrebno uskladiti s odredbama Prijedloga uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o euronovčanicama i eurokovanicama kao zakonskom sredstvu plaćanja (COM(2023) 364 final), uzimajući u obzir razlike između dva oblika novca središnje banke.

8. U odnosu na predložena rješenja koja se odnose na privatnost i zaštitu podataka, neke države članice smatraju da je opravdano dodijeliti EK ovlast da delegiranim aktom ažurira vrste osobnih podataka navedene u prilogima III. (osobni podaci koje obrađuju pružatelji platnih usluga), IV. (osobni podaci koje obrađuju ESB i nacionalne središnje banke) i V. Prijedloga (osobni podaci koje obrađuju pružatelji usluga potpore). Jedna država članica je skeptična oko dodjeljivanja takve ovlasti EK. Druga država članica smatra da takav prijedlog utječe na temeljna prava, a jedna država članica smatra da su potrebna dodatna pojašnjenja takvih ovlasti EK.

9. U odnosu na dostupnost digitalnog eura za platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta (mreže), i to u odnosu na predloženo rješenje iz čl. 23. st. 1. Prijedloga, koje predviđa dostupnost digitalnog eura za internetske platne transakcije u digitalnim eurima i platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta od prvog izdanja digitalnog eura, neke države članice smatraju da je dostupnost digitalnog eura za internetske platne transakcije u digitalnim eurima i platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta ključna za uspjeh digitalnog eura te je potrebno izbjeći bilo kakva kašnjenja u provedbi. S druge strane, jedna država članica smatra da je potrebno predvidjeti dostupnost digitalnog eura za platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta, ali ne nužno od prvog izdavanja digitalnog eura.

Četiri države članice smatraju da platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta zbog svoje važnosti trebaju biti jednostavne za korištenje, uključene u osnovne platne usluge, kao i u predloženi model obvezne distribucije digitalnog eura. Tri države članice smatraju da su po pitanju uključivanja platnih transakcija u digitalnim eurima bez interneta u osnovne platne usluge potrebne dodatne analize.

Sporna/otvorena pitanja za DČ i EK:

Sporna/otvorena pitanja za DČ, EK i Predsjedništvo Vijeća EU-a u vezi Prijedloga iznesena su u prethodnom dijelu okvirnog stajališta.

Stav RH o spornim/otvorenim pitanjima DČ i EK :

Stav RH o spornim/otvorenim pitanjima izražen je u prethodnim cjelinama.

Postojeće zakonodavstvo RH i potreba njegove izmjene slijedom usvajanja dokumenta:

Provedbu Prijedloga bit će potrebno osigurati zakonom.

Utjecaj provedbe dokumenta na proračun RH:

Ne očekuje se da će Prijedlog utjecati na proračun RH.

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 28.6.2023.
COM(2023) 369 final

2023/0212 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o uvođenju digitalnog eura

{SEC(2023) 257 final} - {SWD(2023) 233 final} - {SWD(2023) 234 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Digitalizacija i nove tehnologije sve više utječu na živote Europljana i europsko gospodarstvo. Europsko gospodarstvo postaje sve digitaliziranije i stoga Europljani sve više koriste privatna digitalna sredstva plaćanja za transakcije.

Novčanice i kovanice, koje su trenutačno jedini oblici novca središnje banke sa statusom zakonskog sredstva plaćanja dostupni široj javnosti (uključujući građane, javna tijela i poduzetnike), nisu dovoljne da bi se poduprlo gospodarstvo EU-a u digitalnom dobu. Stoga se njihovo korištenje u plaćanjima smanjuje kako se povećava internetska kupnja, a opća se javnost u pogledu plaćanja okreće velikom izboru privatnih digitalnih sredstava plaćanja koja se nude u EU-u. To dovodi u pitanje poželjnu ravnotežu između novca središnje banke i privatnih digitalnih sredstava plaćanja. Zbog pojave digitalnih valuta središnjih banaka trećih zemalja (CBDC) te stabilnih kriptovaluta¹ koje izdaju privatna poduzeća taj bi se trend mogao čak i pojačati u budućnosti, što bi moglo dovesti u pitanje ulogu eura u plaćanjima, u EU-u i izvan njega.

Zbog nedostatka široko dostupnog i upotrebljivog oblika novca središnje banke tehnološki prilagođenog digitalnom dobu moglo bi doći i do smanjenja povjerenja u novac poslovnih banaka i u konačnici do smanjenja povjerenja u sam euro. Povjerenje prema novcu poslovnih banaka temelji se na mogućnosti deponiranja da svoje depozite konvertiraju, po nominalnoj vrijednosti, u novac središnje banke koji je zakonsko sredstvo plaćanja, a koji je trenutačno dostupan samo u obliku gotova novca. Zbog nedostatka oblika novca središnje banke koji se može koristiti u digitalnom gospodarstvu i koji je konvertibilan po nominalnoj vrijednosti depozita poslovnih banaka može doći do narušavanja uloge novca središnje banke kao monetarnog uporišta te posljedično do slabljenja financijske stabilnosti i monetarne suverenosti u EU-u.

U tom je kontekstu posljednjih godina izdavanje digitalne valute središnje banke za plaćanja malih vrijednosti privuklo veliku pozornost i postalo sve prihvaćenija ideja². Kao i gotov novac, digitalna valuta središnje banke za plaćanja malih vrijednosti bila bi službeni oblik novca središnje banke izravno dostupan široj javnosti, koji bi imao status zakonskog sredstva plaćanja. Time bi se službene oblike valute prilagodilo tehnološkom razvoju, dopunjujući gotov novac.

Uvođenje digitalne valute središnje banke za plaćanja malih vrijednosti, digitalnog eura, u europodručju potrebna je kako bi se dopunio gotov novac i kako bi se službene oblike valute prilagodilo tehnološkom razvoju tako da se euro može koristiti kao jedinstvena valuta te na jedinstven i djelotvoran način u cijelom europodručju. Digitalni euro nudit će se i kao javno digitalno sredstvo plaćanja, uz postojeća privatna digitalna sredstva plaćanja, kako bi se

¹ Stabilna kriptovaluta je kriptovaluta čija se vrijednost stabilizira vezanjem uz fiducijarnu valutu ili portfelj likvidne imovine.

² Prema nedavnoj anketi Eurobarometra o maloprodajnim financijskim uslugama i proizvodima svaki treći ispitanik u EU-u izjavio je da je čuo da se vode rasprave o mogućem uvođenju digitalnog eura. Anketa je dostupna na poveznici: [Maloprodajne financijske usluge i proizvodi - listopad 2022. - - Anketa Eurobarometra \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2444)

postiglo da europsko tržište plaćanja malih vrijednosti i sektor digitalnih financija budu snažniji i konkurentniji te učinkovitiji i inovativniji i kako bi se dodatno ojačala otpornost europskog tržišta plaćanja malih vrijednosti. Digitalni euro olakšat će razvoj paneuropskih i interoperabilnih rješenja za plaćanja malih vrijednosti, uključujući potpuno uvođenje trenutačnih plaćanja.

Cilj je ovog prijedloga osigurati da novac središnje banke sa statusom zakonskog sredstva plaćanja ostane dostupan široj javnosti, uz ponudu najsuvremenijih i troškovno učinkovitih sredstava plaćanja i osiguravanje visoke razine privatnosti u digitalnim plaćanjima, održavanje financijske stabilnosti te promicanje pristupačnosti i financijske uključenosti. U tu se svrhu Prijedlogom uvodi digitalni euro koji mogu izdavati Europska središnja banka i nacionalne središnje banke država članica čija je valuta euro, kao dijela Eurosustava, te se donosi potreban regulatorni okvir koji bi trebao osigurati djelotvorno korištenje digitalnog eura kao jedinstvene valute u cijelom europodručju, zadovoljavanje potreba korisnika u digitalnom dobu i poticanje tržišnog natjecanja, učinkovitosti, inovacija i otpornosti u digitaliziranom gospodarstvu EU-a. Digitalni euro ne bi bio programibilan novac i stoga se ne bi mogao koristiti za ograničavanje njegove potrošnje ili usmjeravanje na određenu robu ili usluge: kao digitalni oblik jedinstvene valute, trebao bi biti potpuno zamjenjiv.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Osim relevantnih odredaba Ugovorâ (članak 3. stavak 1. točka (c) UFEU-a i članci od 127. do 133. UFEU-a), Preporuke Komisije od 22. ožujka 2010. o području primjene i učincima euronovčanica i eurokovanica kao zakonskog sredstva plaćanja³ i Prijedloga uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o području primjene i učincima euronovčanica i eurokovanica kao zakonskog sredstva plaćanja te o pristupu njima (donesen uz ovaj prijedlog)⁴, ne postoje odredbe o politikama u relevantnom području politike, odnosno u monetarnom pravu kao dijelu monetarne politike europodručja.

Ovaj je Prijedlog u skladu s tim odredbama primarnog prava. Kako bi se osigurala usklađenost između dva oblika novca središnje banke (digitalni euro i gotovina u eurima), regulirat će se i gotov novac kao zakonsko sredstvo plaćanja, i to na dosljedan način u odnosu na digitalni euro kao zakonsko sredstvo plaćanja, ne dovodeći u pitanje razlike između ta dva oblika eura.

Ovaj Prijedlog temelji se na slobodi pružanja platnih usluga na unutarnjem tržištu, neovisno o tome gdje je pružatelj platnih usluga osnovan. Kako bi se osiguralo da svi pružatelji platnih usluga u EU-u mogu distribuirati digitalni euro u cijelom europodručju, ovoj inicijativi priložen je Prijedlog uredbe [*umetnuti upućivanje – Prijedlog uredbe o uslugama digitalnog eura koje pružaju pružatelji platnih usluga osnovani u državama članicama čija valuta nije euro – COM/2023/368 final*].

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Komisijinom strategijom za digitalne financije i strategijom za plaćanja malih vrijednosti⁵ donesenima u rujnu 2020. podupiru se izrada konkurentnih paneuropskih rješenja za plaćanje

³ SL L 83, 30.3.2010., str. 70.–71.

⁴ [Preporuka Komisije od 22. ožujka 2010. o području primjene i učincima euronovčanica i eurokovanica kao zakonskog sredstva plaćanja \(europa.eu\)](#)

⁵ COM(2020) 591 final i COM(2020) 592 final

i istraživanje digitalnog eura kao moguće dopune gotova novca u eurima, koji bi se nudio uz privatna digitalna sredstva plaćanja.

Uvođenje digitalnog eura bilo bi ključno u kontekstu trenutačnih nastojanja da se smanji rascjepkanost europskog tržišta plaćanja malih vrijednosti, promiču tržišno natjecanje, učinkovitost, inovacije i otpornost na tom tržištu te potaknu inicijative u sektoru kojima bi se omogućila ponuda paneuropskih platnih usluga, uz naglasak na potpuno uvođenje trenutačnih plaćanja.

Digitalnim eurom poduprijet će se ključne politike Unije, posebno zaštita osobnih podataka te pristupačnost i financijska uključenost.

- Ovom se inicijativom podupire cilj da se osigura visoka razina privatnosti u plaćanjima u skladu sa zakonima Unije o zaštiti podataka: pri obradi osobnih podataka, na distribuciju i korištenje digitalnog eura posebno će se primjenjivati Uredba (EU) 2016/679 (OUZP)⁶ i Uredba (EU) 2018/1715 (EUDPR)⁷. Digitalni euro bit će osmišljen tako da će obrada osobnih podataka koju provode pružatelji platnih usluga i Europska središnja banka biti ograničena na ono što je potrebno za osiguravanje pravilnog funkcioniranja digitalnog eura. Digitalni euro bit će dostupan bez interneta, uz razinu privatnosti u odnosu na pružatelje platnih usluga koja je usporediva s podizanjem novčanica na bankomatima i korištenjem gotova novca. Namira digitalnih transakcija u eurima bit će osmišljena tako da ni Europska središnja banka ni nacionalne središnje banke ne mogu povezati podatke s korisnikom digitalnog eura čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi.
- Osim toga, kako bi se osigurala dosljednost s Direktivom (EU) 2019/882 (Europski akt o pristupačnosti)⁸, digitalni euro bit će osmišljen tako da se poveća predvidljivo korištenje za osobe s invaliditetom, osobe sa smanjenom funkcionalnom sposobnošću ili ograničenim digitalnim vještinama i osobe starije dobi.
- Kad je riječ o financijskoj uključenosti, inicijativa se temelji na pristupu donesenom u okviru Direktive (EU) 2014/92 (Direktiva o računima za plaćanje)⁹, kojim se nastoji osigurati da svi potrošači, uključujući financijski isključene osobe, imaju univerzalan pristup računima za plaćanje s osnovnim uslugama. Digitalni euro nuditi će se na temelju sličnog pristupa, ali uz potrebne prilagodbe, kako bi se osigurao univerzalan pristup osnovnim platnim uslugama u digitalnim eurima. Prvo, sve kreditne institucije koje pružaju usluge računa za plaćanje trebale bi na zahtjev svojih klijenata pružati osnovne platne usluge u digitalnim eurima. Drugo, kad je riječ o potrošačima koji nisu klijenti kreditnih institucija, u odnosu na pristup računu u digitalnom euru s osnovnim uslugama, pri čemu bi se fizičkim osobama osnovne usluge digitalnog eura nudile besplatno, primjenjivalo bi se poglavlje IV. Direktive o računima za plaćanja koje se odnosi na pristup računu za plaćanje s osnovnom uslugama. Treće, ovom se inicijativom osigurava da bi javni subjekti (lokalna ili regionalna tijela vlasti ili poštanski uredi) trebali distribuirati digitalni euro i fizičkim osobama koje ne žele otvoriti račun u digitalnim eurima kod kreditnih institucija ili drugih pružatelja platnih usluga. Nadalje, ovom se inicijativom Europskom nadzornom tijelu za bankarstvo i Tijelu za suzbijanje pranja novca povjerava zadaća

⁶ [EUR-Lex - 02016R0679-20160504 - HR - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

⁷ [EUR-Lex - 32018R1725 - HR - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

⁸ [EUR-Lex - 32019L0882 - HR - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

⁹ [EUR-Lex - 32014L0092 - HR - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

da zajednički izrade smjernice kojima bi se utvrdio odnos između zahtjeva SPNFT-a i pristupa osnovnim platnim uslugama u digitalnim eurima.

- Direktivom (EU) 2015/2366 (Druga direktiva o platnim uslugama)¹⁰ uređuje se pružanje platnih usluga od strane pružatelja platnih usluga (uključujući kreditne institucije, institucije za elektronički novac i institucije za platni promet) te prava i obveze stranaka uključenih u platnu transakciju. Komisija je predložila novi zakonodavni paket koji se sastoji od nove Direktive o platnim uslugama na unutarnjem tržištu i Uredbe donesenih 28. lipnja 2023.¹¹ U okviru tog paketa proširuje se definicija novčanih sredstava kako bi se uključili svi oblici novca središnje banke namijenjenog za plaćanja malih vrijednosti (novčanice, kovanice i digitalna valuta središnje banke). Komisija je 22. listopada 2022. donijela zakonodavni prijedlog da se svim građanima i poduzećima s bankovnim računom u EU-u i zemljama EGP-a omogući pristup trenutačnim plaćanjima u eurima.
- Inicijativa je u skladu s ciljevima paketa za sprečavanje pranja novca¹² koji je Komisija donijela u srpnju 2021. jer se njome poštuje pristup temeljen na riziku koji je temelj Unijina okvira za sprečavanje pranja novca i isključuje se potpuna anonimnost. S druge strane, inicijativom se osigurava visoka razina privatnosti za plaćanja digitalnim eurom bez interneta, koja su beskontaktna plaćanja slična gotovinskim plaćanjima. Na internetske platne transakcije u digitalnom euru primjenjivala bi se ista pravila o zaštiti podataka, privatnosti i SPNFT-u kao i za privatna digitalna sredstva plaćanja, u skladu s okvirom EU-a za SPNFT i Drugom direktivom o platnim uslugama te u skladu s OUZP-om i Komisijinom strategijom o otvorenim podacima.
- Europska lisnica za digitalni identitet koja je interoperabilna u cijelom EU-u¹³ omogućuje korisnicima, na dobrovoljnoj osnovi, da se pri plaćanju uključe i izvrše pouzdanu autentifikaciju, u skladu s člankom 97. Druge direktive o platnim uslugama. Iste bi se funkcije trebale ponuditi korisnicima digitalnog eura.

Prepoznato je i da je digitalni euro element strategije Komisije za potporu otvorenoj strateškoj autonomiji EU-a. Točnije, Prijedlog je u skladu s Komunikacijom Komisije „Prema snažnijoj međunarodnoj ulozi eura”¹⁴ i Komunikacijom Komisije „Europski gospodarski i financijski sustav: poticanje otvorenosti, snage i otpornosti”¹⁵.

Aktom o digitalnim tržištima¹⁶ („DMA”) donesenim u rujnu 2022. nastoji se poboljšati mogućnost neograničenog tržišnog natjecanja u digitalnom sektoru. U tu se svrhu poduzetnicima kojima je Europska komisija dala status nadzornika pristupa za utvrđene osnovne usluge platforme nameću mnoge obveze kako bi se promicao izbor korisnika i

¹⁰ [EUR-Lex - 02015L2366-20151223 - HR - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

¹¹ Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o platnim uslugama i uslugama elektroničkog novca na unutarnjem tržištu te o izmjeni Direktive 98/26/EZ i stavljanju izvan snage direktiva 2015/2366/EU i 2009/110/EZ (COM(2023) 366 final) i Prijedloga uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o platnim uslugama na unutarnjem tržištu i izmjeni Uredbe (EU) br. 1093/210 (COM(2013) 367 final)

¹² [Zakonodavni paket o sprečavanju pranja novca i borbi protiv financiranja terorizma \(europa.eu\)](#)

¹³ [EUR-Lex - 52021PC0281 - HR - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

¹⁴ https://ec.europa.eu/info/publications/towards-stronger-international-role-euro-commission-contribution-european-council-13-14-december-2018_hr.

¹⁵ COM(2021) 32 final

¹⁶ [Uredba \(EU\) 2022/1925 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2022. o pravednim tržištima s mogućnošću neograničenog tržišnog natjecanja u digitalnom sektoru.](#)

pružile mogućnosti poslovnim korisnicima. Iako se na nadzornike pristupa i dalje primjenjuju posebne odredbe Akta o digitalnom tržištu, uvođenje digitalnog eura, koji će biti dostupan za plaćanja bez interneta, zahtijevat će djelotvornu interoperabilnost i bit će potreban pošten, razuman i nediskriminirajući pristup hardverskim i softverskim komponentama mobilnih uređaja kako bi se osigurala dostupnost usluge za korisnike digitalnog eura na unutarnjem tržištu.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Uredbom EU-a, na temelju članka 133. UFEU-a, uvodi se i regulira digitalni euro kao novi oblik novca središnje banke dostupan široj javnosti, uz euronovčanice i eurokovanice. U skladu s člankom 133. UFEU-a „[n]e dovodeći u pitanje ovlasti Europske središnje banke, Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, utvrđuju mjere potrebne za korištenje eura kao jedinstvene valute. Te se mjere donose nakon savjetovanja s Europskom središnjom bankom”.

U skladu s navedenim objašnjenjem koje je dodatno razrađeno u odjeljku 3. uvođenje i reguliranje digitalnog eura mjera je koja je potrebna kako bi se osiguralo korištenje eura kao jedinstvene valute u digitalnom dobu. Ovom Uredbom treba osigurati da se digitalni euro može koristiti na isti način, u skladu s istim pravilima i uvjetima te na nerascjepkan način, u cijelom europodručju.

• Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

U skladu s člankom 5. stavkom 3. UEU-a načelo supsidijarnosti ne primjenjuje se u područjima koja su u isključivoj nadležnosti Unije. U skladu s člankom 3. stavkom 1. UFEU-a Unija ima isključivu nadležnost u području monetarne politike za države članice čija je valuta euro. U tom području djelovanje država članica europodručja nije moguće i stoga se načelo supsidijarnosti ne primjenjuje.

• Proporcionalnost

Poštovanje načela proporcionalnosti detaljno je ispitano u procjeni učinka priloženoj Prijedlogu i sve predložene opcije ocijenjene su u odnosu na taj cilj.

Točnije, mikropoduzeća koja ne prihvaćaju elektronička sredstva plaćanja, neprofitne pravne osobe i pojedinci koji ne obavljaju poslovnu djelatnost bit će izuzeti od obveze prihvaćanja plaćanja digitalnim eurom.

Kad je riječ o distribuciji digitalnog eura, iako svi pružatelji platnih usluga mogu distribuirati digitalni euro, samo bi kreditne institucije koje upravljaju računima za plaćanje bile obvezne distribuirati digitalni račun u digitalnom euru na zahtjev svojih klijenata. Zahtjev da svi pružatelji platnih usluga moraju distribuirati digitalni euro ne bi bio proporcionalan cilju da se osigura djelotvorno korištenje digitalnog eura kao zakonskog sredstva plaćanja.

• Odabir instrumenta

Uredba je odgovarajući instrument kojim se može pridonijeti izradi jedinstvenog pravilnika jer ima opću primjenu, u cijelosti je obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama europodručja te stoga uklanja mogućnost razlika u primjeni u različitim državama članicama i osigurava postizanje cilja da se euro upotrebljava kao jedinstvena valuta, kako je predviđeno člankom 133. UFEU-a.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

• Savjetovanja s dionicima

Europska središnja banka objavila je 2. listopada 2020. Izvješće o digitalnom euru, u kojem je razmotrila koristi i izazove izdavanja digitalnog eura te moguće opcijenjegova osmišljavanja kako bi od opće javnosti zatražila šira stajališta o tim aspektima. Nakon objave izvješća Europska središnja banka pokrenula je 12. listopada 2020. javno savjetovanje o digitalnom euru, koje je trajalo do 12. siječnja 2021. Savjetovanje je uključivalo 18 pitanja kojima se nastojalo prikupiti informacije o stajalištima pojedinaca i stručnjaka. Prvi je dio uglavnom bio namijenjen za pojedince u ulozi korisnika plaćanja malih vrijednosti, a drugi prvenstveno na stručnjake iz područja financija, platnih usluga i tehnologije sa specifičnim znanjem iz područja ekonomije, regulacije i tehnologije plaćanja (malih vrijednosti). Međutim, ispitanike se pozvalo da daju povratne informacije o cjelokupnom skupu pitanja. I građani i stručnjaci koji su sudjelovali u savjetovanju smatrali su da je privatnost najvažnije pitanje u razmatranju digitalnog eura. Europska središnja banka naknadno je naručila dodatne ankete o digitalnim sredstvima plaćanja i novčanicima koje upotrebljavaju potrošači.

Strategija savjetovanja Komisije na kojoj se temelji ovaj prijedlog temeljila se na nekoliko inicijativa:

- Komisija je 5. travnja 2022. objavila poziv na očitovanje i ciljano savjetovanje o digitalnom euru do 16. lipnja 2022. Tim je ciljanim savjetovanjem javno savjetovanje ESB-a dopunjeno dodatnim informacijama od stručnjaka iz industrije, pružatelja platnih usluga (uključujući kreditne institucije, institucije za platni promet i e-novac), pružatelja infrastrukture platnog prometa, subjekata koji razvijaju rješenja za plaćanje, trgovaca, udruženja trgovaca, regulatora plaćanja malih vrijednosti i nadzornih tijela, tijela za nadzor suzbijanja pranja novca, financijskih obavještajnih jedinica, Europskog odbora za zaštitu podataka i drugih relevantnih tijela i stručnjaka te organizacija potrošača za potrebe procjene učinka koju je izradila Komisija u kontekstu Prijedloga uredbe o digitalnom euru. Glavni su nalazi ciljanog savjetovanja sljedeći: građani EU-a složili su se s ciljem pružanja pristupa javnom novcu u digitalnom obliku svima, među ostalim osobama bez bankovnog računa; ispitanici stručnjaci smatrali su da digitalni euro može donijeti korist poduzećima/trgovcima u svim situacijama plaćanja; građani su se izjasnili da daju prednost besplatnom te brzo i široko dostupnom digitalnom euru koji omogućuje privatnost; većina ispitanika stručnjaka smatrala je da su najvažniji aspekti koje treba ponuditi općoj javnosti široka dostupnost i jednostavno uključivanje, jednostavno korištenje, mogućnost plaćanja u svakom trenutku i na svakom mjestu te mogućnost trenutačne namire; smatralo se da široko dostupan digitalni euro može poduprijeti otvorenu stratešku autonomiju EU-a; većina ispitanika stručnjaka poduprijela je davanje statusa zakonskog sredstva plaćanja digitalnom euru; većina ispitanika poduprijela je digitalni euro koji bi uglavnom bio dostupan građanima s boravištem u europodručju i poduzećima s poslovnim nastanom u europodručju te za transakcije unutar europodručja,
- stručnjaci iz država članica i nacionalnih središnjih banaka te predstavnici Europske središnje banke imali su priliku iznijeti svoja stajališta u okviru Stručne skupine za bankarstvo, plaćanja i osiguranja (EGBPI) koju je uspostavila Komisija i koja je djelovala u razdoblju od rujna 2022. do veljače 2023. Raspravama su pridonijela ciljana savjetovanja s državama članicama. Države članice izrazile su svoja stajališta

i u okviru sastanaka Euroskupine od 2021. Iako su stručnjaci iz država članica iznijeli samo preliminarne stajališta na sastancima EGBPI-ja, većina ih je poduprijela potencijalno izdavanje digitalnog eura koji bi dobio status zakonskog sredstva plaćanja u europodručju,

- Komisija je 7. studenoga 2022. organizirala konferenciju na visokoj razini na kojoj su se okupili predstavnici nacionalnih tijela i tijela EU-a, zastupnici u Europskom parlamentu, predstavnici privatnog sektora i civilnog društva te članovi akademske zajednice,
- Komisija je u veljači i ožujku 2023. organizirala okrugle stolove s predstavnicima trgovaca/poduzeća, potrošača i pružatelja platnih usluga,
- Komisija je sudjelovala u plenarnoj raspravi Europskog parlamenta održanoj u travnju 2023. te u raspravama o politikama koje je u siječnju 2023. i ožujku 2023. organizirao Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku Europskog parlamenta.

Od siječnja 2021. Europska središnja banka i službe Europske komisije zajednički, na tehničkoj razini, preispituju širok raspon pitanja u vezi s politikama te pravnih i tehničkih pitanja o mogućem uvođenju digitalnog eura, uzimajući u obzir svoje mandate i neovisnost kako je predviđeno u Ugovorima.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

U pripremi ove inicijative korišteni su mnogi doprinosi i izvori stručnog znanja, među ostalim:

- informacije dostavljene u okviru raznih navedenih savjetovanja,
- analize fokusnih skupina koje je ESB proveo 2021., 2022. i 2023.,
- studija o novim digitalnim načinima plaćanja; izvješće agencije Kantar iz ožujka 2022.,
- sudjelovanje službi Komisije, kao promatrača, u savjetodavnoj skupini ESB-a za tržišna pitanja koja je razmatrala pitanje digitalnog eura i u Europskom odboru za plaćanja malih vrijednosti,
- radni dokumenti ESB-a, radni dokumenti službi, ankete i statistički podaci,
- simulacije i istraživanja Komisije i Zajedničkog istraživačkog centra (JRC).

- **Procjena učinka**

Uz ovaj Prijedlog priložena je procjena učinka. Prvo izvješće o procjeni učinka dostavljeno je Odboru za nadzor regulative 14. listopada 2022. Odbor za nadzor regulative pregledao je procjenu učinka 16. studenoga 2022. te je 18. studenoga 2022. dao negativno mišljenje. Izvješće o procjeni učinka ponovno je podneseno Odboru za nadzor regulative 23. ožujka 2023., a Odbor je 25. travnja 2023. dao pozitivno mišljenje. Odbor za nadzor regulative izdao je dva mišljenja o izvješću. U prvom su se mišljenju zahtijevala poboljšanja u definiranju problema i posebnih ciljeva te se tražilo da se utvrdi dosljednija logika intervencije. Odbor za nadzor regulative ujedno je zatražio dodatna objašnjenja o funkcioniranju i učincima određenih bitnih zahtjeva i obilježja oblikovanja digitalnog eura, među ostalim o njegovu ograničenju kao sredstva pohrane vrijednosti, uređenju naknada za trgovce, riziku za kibernetičku sigurnost te širim sigurnosnim aspektima. U drugom su se mišljenju tražili dodatna procjena potencijalnih koristi i troškova u vezi s naknadama za trgovce te dodatna analiza očekivanog učinka najpoželjnijih opcija na postojeće tržište i

sudionike na tržištu. U završnom izvješću o procjeni učinka uzete su u obzir primjedbe Odbora za nadzor regulative te su se u skladu s tim poboljšale analize i opisi.

U procjeni učinka smatra se da su ključni problem i glavni razlog zbog kojeg je nužno stvoriti digitalni euro to što novac središnje banke u fizičkom obliku, odnosno sam gotov novac, nije dovoljan za potporu europskom gospodarstvu u digitalnom dobu.

Utvrđena su dva uzroka problema:

- u gospodarstvu koje se ubrzano digitalizira novac središnje banke u fizičkom obliku, tj. gotov novac, nije dostupan za plaćanja u sve većem dijelu gospodarstva, posebno u e-trgovini, i ne može zadovoljiti buduće potrebe industrije 4.0 (npr. plaćanja između strojeva, uvjetna plaćanja),
- digitalne valute središnjih banaka trećih zemalja i druga inovativna sredstva plaćanja (tj. stabilne kriptovalute) koji nisu izraženi u eurima mogu postupno steći tržišni udio na tržištima platnog prometa u europodručju i umanjiti ulogu eura.

Razmotralo se nekoliko opcija za reguliranje ključnih elemenata digitalnog eura. U okviru opcija razmotreni su mogući načini reguliranja digitalnog eura kojima bi se postigli ciljevi politike uzimajući u obzir ključne compromise: i. omogućivanje širokog korištenja uz osiguravanje poštenog tržišnog natjecanja s privatnim rješenjima za plaćanje, ii. zaštita privatnosti uz osiguravanje sljedivosti, iii. osiguravanje širokog korištenja uz zaštitu financijske stabilnosti i davanjakredita i iv. podupiranje međunarodnog korištenja uz ublažavanje rizika za zemlje čija valuta nije euro i Eurosustav.

Procjena učinka sadržava paket napoželjnijih opcija:

- davanje statusa zakonskog sredstva plaćanja digitalnom euru, koji bi podrazumijevao obvezu njegova prihvatanja za sve primatelje plaćanja, pri čemu bi se utvrdili opravdana i proporcionalna izuzeća te mehanizmi distribucije. Kako bi se osigurala usklađenost svih oblika novca središnje banke, nadalje se predlaže da se istodobnim zakonodavnim prijedlogom uredi status gotova novca kao zakonskog sredstva plaćanja,
- ESB bi trebao objaviti razinu maksimalnih naknada i naknada između pružatelja platnih usluga,
- osiguravanje visoke razine zaštite privatnosti i podataka za beskontaktna plaćanja male vrijednosti bez interneta obradom osobnih podataka koji se odnose na identitet korisnika u trenutku otvaranja računa za plaćanje digitalnim eurom kod pružatelja platnih usluga bez otkrivanja podataka o transakcijama pružateljima platnih usluga, pri čemu bi se prema plaćanjima putem interneta postupalo kao i prema privatnim digitalnim sredstvima plaćanja, u skladu s trenutačnim zahtjevima SPNFT-a,
- smanjenje rizika koji proizlaze iz financijskog poslovanja bez posrednika i rizika za financijsku stabilnost omogućivanjem da Europska središnja banka definira i provede alate kako bi funkcija digitalnog eura kao sredstva pohrane vrijednosti bila razumno ograničena,
- omogućivanje da digitalni euro najprije bude dostupan fizičkim i pravnim osobama s boravištem ili poslovnim nastanom u europodručju te posjetiteljima, uz mogućnost proširenja njegova korištenja u kasnijoj fazi na države članice izvan europodručja i treće zemlje, podložno sporazumima i/ili dogovorima kako bi se ublažili rizici za financijsku stabilnost i monetarni suverenitet.

Ta kombinacija opcija donijela bi nekoliko koristi koje opravdavaju nužnost uvođenja digitalnog eura kako bi se osiguralo kontinuirano korištenje eura kao jedinstvene valute u digitalnom dobu¹⁷. Opća javnost mogla bi imati koristi od šireg izbora jer bi mogla koristiti novac središnje banke kao zakonsko sredstvo plaćanja u cijelom europodručju, uz digitalna sredstva plaćanja temeljena na novcu poslovnih banaka. Opća javnost ujedno bi imala koristi od povećanog povjerenja u monetarni sustav koje bi pružalo digitalno monetarno uporište. Digitalnim eurom, koji bi bio jednostavan za korištenje i široko dostupan, ujedno bi se dodatno poduprijela financijska uključenost u digitaliziranom društvu. I trgovci bi imali veći izbor, u pogledu prihvaćanja plaćanja, te bi imali koristi od većeg tržišnog natjecanja na paneuropskom tržištu platnih usluga i posljedično veće učinkovitosti.

Pružatelji platnih usluga distribuirali bi digitalni euro svojim klijentima te bi usto mogli generirati naknade za dodatne inovativne usluge povezane s digitalnim eurom i drugim uslugama.

Nadalje, digitalnim eurom poduprla bi se otvorena strateška autonomija jer bi se stvorio nov sustav plaćanja koji bi bio otporan na potencijalne vanjske poremećaje. Digitalnim eurom ujedno bi se mogla poduprijeti europska poduzeća za buduća korištenja u industriji 4.0 i webu 3 (decentralizirani internet) jer bi im se omogućila javna alternativa za programibilna plaćanja koja potencijalno nude digitalne valute središnjih banaka stranih zemalja i stabilne kriptovalute tehnoloških poduzeća. Troškove provedbe inicijative uglavnom bi snosili Europska središnja banka, trgovci i pružatelji platnih usluga. Zbog proporcionalnosti u okviru napoželjnije opcije predviđena su izuzeća od obveze prihvaćanja digitalnog eura za određene kategorije trgovaca, uz pretpostavku da bi i trgovci koji prihvaćaju privatna elektronička sredstva plaćanja morali prihvaćati plaćanja digitalnim eurom. Mogući su i određeni troškovi učenja za potrošače, slični troškovima učenja povezanim s internetskim bankarstvom ili novim aplikacijama. Inicijativa bi dovela i do određenih operativnih (tekućih) troškova. Građani bi mogli besplatno koristiti osnovne platne usluge u digitalnim eurima i plaćati naknade za dodatne platne usluge u digitalnim eurima, za koje se isto tako očekuje da će biti konkurentne u odnosu na postojeća sredstva plaćanja. Očekuje se da će uvođenje digitalnog eura utjecati i na tržište plaćanja malih vrijednosti u EU-u i na depozite. S jedne strane, digitalni euro mogao bi smanjiti tržišni udio postojećih privatnih elektroničkih sredstava plaćanja, što bi dovelo do manjih prihoda za određene pružatelje platnih usluga. S druge strane, distribucija digitalnog eura ujedno bi omogućila ostvarivanje prihoda i za pružatelje platnih usluga izdavatelje i za pružatelje platnih usluga prihvatitelje. Nadalje, potencijalna konverzija novčanih sredstava položenih kod pružatelja platnih usluga (osobito kreditne institucije) u digitalni euro može smanjiti likvidnost pružatelja platnih usluga i prihod od kamata te može utjecati na pružanje kredita.

Budući da bi se za korištenje digitalnog eura putem interneta vjerojatno koristila infrastruktura slična onoj za trenutačno dostupna sredstva plaćanja, očekuje se da će potrošnja energije i posljedični utjecaj na okoliš biti slični onima u okviru postojećih plaćanja. Kad je riječ o socijalnom učinku, digitalnim eurom poboljšala bi se financijska uključenost jer bi se osobama bez bankovnog računa osigurao pristup platnim uslugama u digitalnim eurima u kontekstu u kojem je gotov novac sve manje upotrebljiv u digitaliziranom gospodarstvu.

¹⁷ Važno je napomenuti da je potpora euru i dalje na vrlo visokoj razini u cijelom EU-u (71 %, što je druga najviša razina dosad zabilježena) i još viša u europodručju (79 %). Izvor: Standardno istraživanje Eurobarometra 98 (zima 2022.–2023.); anketa je dostupna na poveznici: [Standardno istraživanje Eurobarometra br. 98 - zima 2022.-2023. - veljača 2023. - - Anketa Eurobarometra \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/98)

U procjeni je općenito zaključeno da su dugoročne koristi od odgovarajuće osmišljenog digitalnog eura, uz odgovarajuće zaštitne mjere, veće od njegovih troškova. Štoviše, troškovi nedjelovanja potencijalno mogu biti vrlo veliki.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Ova inicijativa nije inicijativa u okviru REFIT-a. Odnosi se na nov oblik novca središnje banke sa statusom zakonskog sredstva plaćanja dostupan općoj javnosti, uz euronovčanice i eurokovanice, koji će se Uredbom EU-a, na temelju članka 133. UFEU-a, uspostaviti i urediti u pogledu njegovih osnovnih aspekata. Stoga se ne temelji na evaluaciji nijedne postojeće uredbe.

Inicijativa o digitalnom euru uglavnom će biti neutralna iz perspektive načela „jedan za jedan”. Trenutačno ne postoji okvir za digitalni euro i stoga ne postoje administrativni troškovi na kojima bi se moglo uštedjeti u ovom području.

Iako će inicijativa uključivati troškove prilagodbe, koji bi bili svedeni na najmanju moguću mjeru i nadoknađeni koristima, njome se ne nameću novi i znatni administrativni troškovi, odnosno posebni zahtjevi za označivanje, izvješćivanje ili registraciju, koji bi se trebali nadoknaditi uštedama u drugim područjima.

- **Temeljna prava**

Inicijativom se u potpunosti poštuju temeljna prava utvrđena u Povelji Europske unije o temeljnim pravima. Njome se poštuju i pravo na slobodu (članak 6. Povelje), sloboda poduzetništva (članak 16. Povelje), pravo na vlasništvo (članak 17. Povelje), prava starijih osoba (članak 25. Povelje), integracija osoba s invaliditetom (članak 26. Povelje) te visoka razina zaštite potrošača (članak 38. Povelje).

Obrada osobnih podataka može biti potrebna za ispunjavanje zadaća koje su ključne za korištenje i distribuciju digitalnog eura. To će utjecati na temeljna prava na privatni život i zaštitu osobnih podataka iz članaka 7. i 8. Povelje. Svako ograničenje zaštite osobnih podataka i privatnosti primjenjuje se samo u onoj mjeri u kojoj je to nužno, u skladu s člankom 52. Povelje. Točnije, obrada osobnih podataka potrebna je samo za zadaće povezane s distribucijom i korištenjem digitalnog eura utvrđene ovom Uredbom te za postojeće zadaće koje se izvršavaju u javnom interesu ili radi poštovanja zakonskih obveza utvrđenih pravom Unije koje se primjenjuje na novčana sredstva kako su definirana u Direktivi (EU) 2015/2366. Te zadaće uključuju sprečavanje i otkrivanje prijevара, suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma, ispunjavanje obveza povezanih s oporezivanjem i izbjegavanjem plaćanja poreza te upravljanje operativnim i sigurnosnim rizicima. Ovim se Prijedlogom osigurava da se aktivnostima obrade poštuju zahtjevi u skladu s pravom Unije o zaštiti podataka utvrđivanjem odgovarajućih odgovornosti voditelja obrade iz perspektive zaštite podataka, posebno odgovornosti Europske središnje banke i nacionalnih središnjih banaka te pružatelja platnih usluga. Ako Europska središnja banka i nacionalne središnje banke odrede način obrade kao voditelji obrade, najsuvremenijim sigurnosnim mjerama i mjerama za zaštitu privatnosti osigurat će se da osobni podaci budu pseudonimizirani ili šifrirani tako da se osobni podaci koji se obrađuju ne mogu izravno povezati s korisnikom digitalnog eura čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi. Prijedlogom se nadalje utvrđuje postupak provjere jesu li klijenti pružatelja platnih usluga uvršteni na popis osoba ili subjekata na koje se primjenjuju sankcije EU-a. Njime se utvrđuju jasna pravila o učestalosti i odgovornosti za takve provjere. Inicijativom se osigurava da su svi osobni podaci za provedbu takvih provjera primjereni, relevantni i ograničeni na ono što je nužno.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Ova Uredba nema utjecaj na proračun.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Postizanje cilja da se osigura da novac koji izdaje središnja banka, digitalni euro, može poduprijeti EU zadovoljavanjem potreba za plaćanje u digitalnom dobu može se kontinuirano pratiti na temelju podataka pružatelja platnih usluga, trgovaca i ESB-a. Glavni pokazatelji u praćenju korištenja digitalnog eura u digitaliziranom gospodarstvu EU-a mogli bi biti količina digitalnog eura u optjecaju te ukupni broj i vrijednost plaćanja malih vrijednosti u digitalnom euru te njihov relativni udio u odnosu na druga sredstva plaćanja.

Utvrđit će se samo ograničeni novi zahtjevi za izvješćivanje za pružatelje platnih usluga.

Prijedlog uključuje opći plan praćenja i evaluacije učinka u ostvarivanju posebnih ciljeva, u kojem se od Komisije zahtijeva da prvo preispitivanje provede tri godine nakon datum početka primjene Uredbe (i potom svake tri godine) te da o svojim glavnim nalazima izvijesti Europski parlament i Vijeće. Preispitivanje se provodi u skladu sa smjernicama Komisije za bolju izradu zakonodavstva.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Predmet, uvođenja i izdavanje digitalnog eura (članci od 1. do 4.)

Svrha je ove Uredbe uvesti digitalni euro i regulirati njegove bitne aspekte kako bi se osiguralo korištenje eura kao jedinstvene valute u cijelom europodručju. Digitalni euro dostupan je fizičkim i pravnim osobama za potrebe plaćanja malih vrijednosti. Europska središnja banka odgovorna je za odobravanje izdavanja digitalnog eura od strane Europske središnje banke ili nacionalnih središnjih banaka država članica europodručja.

Primjenjivo pravo i nadležna tijela (članci 5. i 6.)

U članku 5. pojašnjava se da se Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, kako je izmijenjena Direktivom (EU) [umetnuti upućivanje – Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o platnim uslugama i uslugama elektroničkog novca na unutarnjem tržištu te o izmjeni Direktive 98/26/EZ i stavljanju izvan snage direktiva 2015/2366/EU i 2009/110/EC – COM(2023) 366 final] primjenjuje na digitalni euro. Tom direktivom proširuje se definicija novčanih sredstava na novac središnje banke namijenjen za plaćanja malih vrijednosti, što uključuje digitalne valute središnje banke.

Isto tako, na digitalni euro primjenjuju se Uredba (EU) 2021/1230 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. srpnja 2021. o prekograničnim plaćanjima u Uniji, kako je izmijenjena Uredbom (EU) Europskog parlamenta i Vijeća [umetnuti upućivanje – Prijedlog uredbe o uslugama digitalnog eura koje pružaju pružatelji platnih usluga osnovani u državama članicama čija valuta nije euro – COM/2023/368 final], Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma (uz iznimku plaćanja bez interneta), kako je izmijenjena [umetnuti upućivanje – Prijedlog uredbe o sprečavanju pranja novca, COM/2021/421 final, i Prijedlog direktive o sprečavanju pranja novca – COM/2021/423] i Uredba (EU) 2015/847 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o informacijama koje su priložene prijenosu novčanih sredstava.

Nadležna tijela prema Direktivi 2015/2366 i Direktivi 2015/849 odgovorna su za nadzor i provedbu svih obveza utvrđenih tim aktima Unije, a, na temelju članka 114. UFEU-a, bila bi odgovorna i za osiguravanje poštovanja relevantnih odredaba ove Uredbe.

Mehanizmi nadzora dogovoreni između nadležnih tijela matične države članice i nadležnih tijela država članica domaćina utvrđeni Direktivom 2015/2366 i Direktivom 2015/849 trebali bi se primjenjivati i u odnosu na digitalni euro.

Osim toga, države članice trebale bi odrediti nadležna tijela za praćenje i provedbu obveza u pogledu zakonskog sredstva plaćanja u skladu s ovom Uredbom.

Ovom se Uredbom uređuju samo nadzor od strane nadležnih tijela te režimi sankcija koji se odnose na pružatelje platnih usluga osnovane u državama članicama čija je valuta euro. Pružatelji platnih usluga osnovani u državama članicama čija valuta nije euro mogu distribuirati digitalni euro podložno režimima nadzora i sankcija država članica čija valuta nije euro. U tu je svrhu uz ovu Uredbu priložen zakonodavni prijedlog na temelju članka 114. UFEU-a.

Zakonsko sredstvo plaćanja (članci od 7. do 12.)

Digitalnom euru odobrava se status zakonskog sredstva plaćanja koji među ostalim podrazumijeva njegovo obvezno prihvaćanje od strane primatelja plaćanja (članak 7.), osim ako je u Uredbi propisano drukčije. U članku 9. definira se skup izuzeća od obveze prihvaćanja digitalnog eura. Taj skup izuzeća uključuje pravo mikropoduzeća da ne prihvati digitalni euro, osim ako prihvaća usporediva digitalna sredstva plaćanja. Slično tome digitalni euro nije dužna prihvatiti ni fizička osoba koja obavlja isključivo osobnu djelatnost. Osim toga, propisivanjem obveze prihvaćanja digitalnog eura u potpunosti se poštuje sloboda ugovaranja stranaka jer primatelj plaćanja neće morati prihvatiti plaćanja digitalnim eurom ako su prije plaćanja i primatelj plaćanja i platitelj izričito pristali na drugi način plaćanja. Međutim, primateljima plaćanja bit će zabranjeno primjenjivati ugovorne uvjete koji nisu dogovoreni na pojedinačnoj osnovi (članak 10.) jer bi se time narušili načelo obveznog prihvaćanja od strane primatelja plaćanja i sloboda ugovaranja platitelja. U članku 11. utvrđuju se dodatna izuzeća u pogledu digitalnog eura na temelju monetarnog prava, koja je Komisija ovlaštena donijeti delegiranim aktom. Ovlašt Komisije za donošenje delegiranih akata primjenjuje se tako da se ne dovodi u pitanje mogućnost država članica da donesu nacionalne zakonodavne propise kojima se uvode izuzeća od obveze prihvaćanja koja proizlaze iz statusa zakonskog sredstva plaćanja u skladu s uvjetima koje je utvrdio Sud u presudi u spojenim predmetima C-422/19 i C-423/19. Člankom 12. zahtijeva se da se konvertiranje gotova novca u eurima u digitalni euro i obratno provodi po nominalnoj vrijednosti. Radi izbjegavanja sumnje člankom 12. platitelju se daje pravo i da odabere plaćanje u digitalnim eurima ili gotovu novcu u situacijama kad se primjenjuje obvezno prihvaćanje obaju sredstava plaćanja u skladu s ovom Uredbom, uključujući prije svega odredbe koje se odnose na obvezno prihvaćanje (tj. članke 7., 8., 9., 10. i 11.), te s Uredbom o euronovčanicama i eurokovanicama kao zakonskom sredstvu plaćanja.

Distribucija (članci od 13. do 14.)

U skladu s odobrenjem koje im je dano za pružanje platnih usluga na temelju Direktive 2015/2366 svi pružatelji platnih usluga ovlašteni u EU-u mogu pružati platne usluge u digitalnim eurima, uključujući dodatne platne usluge u digitalnim eurima, uz osnovne digitalne usluge plaćanja u eurima. Pružatelji platnih usluga ne trebaju dodatno odobrenje svojih nadležnih tijela za pružanje platnih usluga u digitalnim eurima. U svrhu distribucije

digitalnog eura pružatelji platnih usluga moraju stupiti u ugovorni odnos s korisnicima digitalnog eura. Ugovorni odnos između korisnika digitalnog eura i Europske središnje banke je isključen. Korisnici digitalnog eura mogu imati jedan ili više računa za plaćanje u digitalnim eurima koji se vode kod istog ili drugog pružatelja platnih usluga.

Pružanje usluga digitalnog eura od strane pružatelja platnih usluga ograničeno je na i. fizičke ili pravne osobe s boravištem ili poslovnim nastanom u državama članicama čija je valuta euro, ii. fizičke ili pravne osobe koje su otvorile račun u digitalnim eurima kad su boravile ili imale poslovni nastan u državama članicama čija je valuta euro, ali više ne borave ili nemaju poslovni nastan u tim državama članicama, iii. posjetitelje, iv. fizičke ili pravne osobe s boravištem ili poslovnim nastanom u državama članicama čija valuta nije euro, podložno uvjetima iz članka 18., i v. fizičke ili pravne osobe s boravištem ili poslovnim nastanom u trećim zemljama, uključujući teritorije obuhvaćene monetarnim sporazumom s Europskom unijom, podložno uvjetima iz članaka 19. i 20. Pružatelji platnih usluga ovlašteni izvan europodručja mogu pružati te usluge na temelju slobode poslovnog nastana ili slobode pružanja usluga na temelju Direktive 2015/2366.

Člankom 13. nadalje se utvrđuju posebne zadaće pružatelja platnih usluga kako bi se euro koristio kao jedinstvena valuta u cijeloj Uniji. To uključuje omogućivanje funkcija zamjene novčanih sredstava u digitalne eure i zamjene digitalnih eura u novčana sredstva te mogućnost da korisnici digitalnog eura svoja sredstva u digitalnim eurima koja premašuju ograničenja koja ESB može uvesti (npr. ograničenja dopuštenih iznosa) automatski zamijene u novčana sredstva na računu za plaćanje koji nije u digitalnim eurima, npr. računu poslovne banke u slučaju primanja platne transakcije u digitalnim eurima („pristup vodopada” (automatizirana dopuna sredstava). To uključuje i mogućnost da korisnici digitalnog eura izvrše platnu transakciju u digitalnim eurima ako iznos transakcije premašuje iznos njihovih sredstava u digitalnim eurima („pristup obratnog vodopada”, automatizirani prijenos sredstava).

Člankom 14. kreditne institucije koje upravljaju računom za plaćanje obvezuje se da fizičkim osobama s boravištem u državama članicama čija je valuta euro distribuiraju sve osnovne platne usluge u digitalnim eurima, na zahtjev svojih klijenata. Za fizičke osobe koje nemaju račun za plaćanje koji nije u digitalnim eurima kod kreditne institucije ili ne žele otvoriti račun za plaćanje digitalnim eurom kod kreditne institucije ili drugih pružatelja platnih usluga koji distribuiraju digitalni euro države članice trebale bi odrediti posebne subjekte (tj. lokalna ili regionalna tijela vlasti ili poštanske urede) koji bi bili obvezni pružati osnovne platne usluge u digitalnim eurima. Osim toga, pravo na pristup računima za plaćanje s osnovnim uslugama prema Direktivi (EU) 2014/92 (Direktiva o računima za plaćanje) trebalo bi se primjenjivati u odnosu na osnovne platne usluge u digitalnim eurima s osnovnim platnim uslugama u digitalnim eurima koje se pružaju besplatno za razliku od pružanja usluga „besplatno ili uz razumnu naknadu” na temelju članka 18. Direktive o računima za plaćanje. Distribucija digitalnog eura od strane drugih pružatelja platnih usluga provodila bi se na vlastitu inicijativu pružatelja platnih usluga. Svi pružatelji platnih usluga koji su obvezni pružati osnovne usluge plaćanja digitalnim eurom u skladu s člankom 14. trebali bi osobama s invaliditetom, osobama sa smanjenom funkcionalnom sposobnošću ili ograničenim digitalnim vještinama i osobama starije dobi osigurati potporu za digitalno uključivanje.

Ograničenja korištenja digitalnog eura kao sredstva pohrane vrijednosti (članak 16.)

Europska središnja banka trebala bi razviti instrumente za ograničavanje korištenja digitalnog eura kao sredstva pohrane vrijednosti, uključujući ograničenja dopuštenih iznosa. Člankom 16. definira se skup kriterija koji moraju biti ispunjeni pri utvrđivanju parametara i korištenju instrumenata koje je razvila Europska središnja banka radi očuvanja financijske

stabilnosti. Točnije, ti instrumenti ne bi smjeli spriječiti prihvaćanje i pokretanje transakcija plaćanja digitalnim eurima. Podložno kriterijima navedenima u članku 16. Europska središnja banka u potpunosti odlučuje o tome hoće li se i kad koristiti takvi instrumenti, kao i o njihovoj definiciji. U okviru ove Uredbe na digitalni euro ne bi se trebala zaračunavati kamata.

Naknade za platne usluge u digitalnim eurima (članak 17.)

Pristojba koji se zaračunava trgovcima ili naknada između pružatelja platnih usluga uređene su kako bi se osiguralo da ne prelaze najniže od sljedećih iznosa: i. relevantne troškove koje snose pružatelji platnih usluga, uključujući razumnu profitnu maržu, i ii. naknade ili pristojbe koje se naplaćuju za usporediva sredstva plaćanja. Europska središnja banka u tu bi svrhu trebala redovito pratiti relevantne troškove, naknade i pristojbe te periodički objavljivati i preispitivati te iznose. Nadležna tijela koja imenuju države članice bila bi odgovorna za osiguravanje usklađenosti s ovim člankom.

Pristup digitalnom euru i njegovo korištenje izvan europodručja (članci od 18. do 21.)

U poglavlju V. utvrđuju se pravila kojima se uređuju pristup digitalnom euru i njegovo korištenje izvan europodručja, a koja ovise o tome imaju li fizičke i pravne osobe boravište ili poslovni nastan u državama članicama izvan europodručja ili u trećoj zemlji. Pristup digitalnom euru i njegovo korištenje u državi članici izvan europodručja podliježu dvama uvjetima: 1. država članica izvan europodručja podnijela je zahtjev za to i obvezala se na niz uvjeta, 2. Europska središnja banka i nacionalna središnja banka izvan europodručja sklapaju sporazum kojim se utvrđuju potrebne provedbene mjere. Pristup digitalnom euru i njegovo korištenje u trećoj zemlji isto su mogući i podliježu dvama uvjetima: 1. Unija i treća zemlja sklopile su međunarodni sporazum i treća zemlja obvezala se na niz uvjeta, 2. Europska središnja banka i nacionalna središnja banka izvan europodručja sklapaju sporazum kojim se utvrđuju potrebne provedbene mjere. Točnije, pristup digitalnom euru i njegovo korištenje na teritoriju obuhvaćenom monetarnim sporazumom s Unijom moguć je, podložno monetarnom sporazumu kojim se to predviđa. U poglavlju V. utvrđuju se i pravila o međuvalutnim plaćanjima za digitalni euro i lokalne valute, koja bi trebala biti predmet prethodnog sporazuma između Europske središnje banke i nacionalnih središnjih banaka izvan europodručja.

Tehničke značajke (članci od 22. do 24.)

Digitalni euro trebao bi biti osmišljen tako da ga opća javnost, uključujući financijski isključene osobe ili osobe kojima prijeti financijska isključenost, osobe sa smanjenom funkcionalnom sposobnošću ili ograničenim digitalnim vještinama i osobe starije dobi, može lako koristiti.

Korisnici digitalnog eura neće biti obvezni imati račun za plaćanje koji nije u digitalnim eurima. Međutim, određene funkcije digitalnog eura zahtijevaju račun za plaćanje koji nije u digitalnim eurima. Točnije, korisnici digitalnog eura mogu odrediti jedan račun za plaćanje koji nije u digitalnim eurima koji će biti povezan s računom za plaćanje u digitalnim eurima za potrebe korištenja funkcije vodopada i funkcije obratnog vodopada za internetske transakcije plaćanja u digitalnim eurima.

Digitalni euro trebao bi biti dostupan i za internetske transakcije plaćanja digitalnim eurom i za transakcije plaćanja digitalnim eurom bez interneta od prvog izdavanja digitalnog eura i trebao bi omogućiti uvjetovane platne transakcije. Digitalni euro ne smije biti programibilan novac, što znači jedinice, koje se zbog intrinzično definiranih uvjeta potrošnje mogu koristiti samo za kupnju određenih vrsta robe ili usluga, ili na koje se primjenjuju vremenska

ograničenja nakon kojih se više ne mogu koristiti: kao digitalni oblik jedinstvene valute, digitalni euro trebao bi biti potpuno zamjenjiv.

Načini distribucije (članci od 25. do 33.)

Korisnici za uključivanje i izvršavanje plaćanja mogu koristiti europske lisnice za digitalni identitet utvrđene na temelju Uredbe [umetnuti upućivanje na Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 910/2014 u pogledu uspostavljanja europskog okvira za digitalni identitet, COM(2021) 281 final].

Europska središnja banka trebala bi osigurati da je digitalni euro, u najvećoj mogućoj mjeri, kompatibilan s privatnim rješenjima za digitalno plaćanje kako bi se omogućila sinergija između digitalnog eura i privatnih rješenja za digitalno plaćanje, uključujući zajedničke infrastrukture i terminale u točki interakcije.

Europska središnja banka trebala bi pružiti potporu za rješavanje sporova, uključujući tehničke sporove i sporove o prijevarama, u vezi s digitalnim eurom, na razini europodručja. Europska središnja banka ne bi trebala djelovati kao stranka ni u jednom od takvih sporova. Europska središnja banka može pružateljima usluga potpore povjeriti zadaću razvoja funkcije mehanizma za rješavanje sporova te upravljanja njome te funkcije sprečavanja prijevara.

Iako Europska središnja banka može kao usluge za korisnike osigurati sučelje između korisnika digitalnog eura i infrastruktura platnog prometa pružatelja platnih usluga, pružatelji platnih usluga mogu razviti vlastite usluge za korisnike. Korisnicima digitalnog eura trebalo bi osigurati izbor između različitih dostupnih rješenja.

Digitalni euro trebao bi digitalnim korisnicima omogućiti da svoje račune za plaćanje digitalnim eurom prebace kod drugog pružatelja platnih usluga na zahtjev korisnika digitalnog eura. U iznimnim okolnostima, među ostalim u situacijama u kojima je pružatelj platnih usluga izgubio relevantne podatke, Europska središnja banka može pomoći u prebacivanju računa za digitalno plaćanje kod drugog pružatelja platnih usluga kojeg odredi korisnik digitalnog eura.

Zaštita privatnosti i podataka (članci od 34. do 36.)

Člankom 35. precizno se definiraju zadaće za koje ESB i nacionalne središnje banke mogu obrađivati osobne podatke, što uključuje namiru transakcija plaćanja digitalnim eurom. Obrada osobnih podataka trebala bi se temeljiti na najsuverenijim sigurnosnim mjerama i mjerama za zaštitu privatnosti, kao što su pseudonimizacija ili šifriranje, kako bi se osiguralo da ESB ili nacionalne središnje banke podatke ne povezuju izravno s korisnikom digitalnog eura čiji je identitet utvrđen. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte o kategorijama osobnih podataka koje obrađuju pružatelji platnih usluga, ESB i nacionalne središnje banke te pružatelji usluga potpore.

Okvir za sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma (članak 37.)

Člankom 37. predviđa se prilagođeni okvir za sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma za transakcije plaćanja digitalnim eurom bez interneta koje će imati veću razinu privatnosti od internetskih plaćanja. Za plaćanja u digitalnim eurima bez interneta Europska središnja banka, nacionalne središnje banke i pružatelji platnih usluga neće dobiti pristup osobnim podacima o transakcijama. Pružatelji platnih usluga imat će pristup samo podacima o zamjeni novčanih sredstava u digitalne eure i zamjeni digitalnih eura u novčana sredstva koji se, među ostalim, odnose na identitet korisnika i iznos tih zamjena, slično kao u slučaju

osobnih podataka koje obrađuju pružatelji platnih usluga kad korisnici polažu ili podižu gotov novac. Pružatelji platnih usluga trebali bi na zahtjev te podatke o zamjeni novčanih sredstava u digitalne eure i zamjeni digitalnih eura u novčana sredstva prenijeti financijsko-obavještajnim jedinicama i drugim nadležnim tijelima, ako postoji sumnja da se korisnici bave pranjem novca ili financiranjem terorizma. Komisija je ovlaštena donositi provedbene akte za određivanje ograničenja vlasničkih sredstava i transakcija.

Završne odredbe (članci od 38. do 42.)

Europska središnja banka podnositi će izvješća o digitalnom euru u okviru svojih redovnih obveza izvješćivanja. Nadalje, Parlament, Vijeće i Europsku komisiju posebno će izvješćivati o instrumentima za ograničavanje korištenja digitalnog eura kao sredstva pohrane vrijednosti te o njihovim parametrima, u odnosu na cilj očuvanja financijske stabilnosti, i to najkasnije šest mjeseci prije planiranog izdavanja digitalnog eura, a nakon toga u redovitim razmacima. Osim toga, Komisija bi trebala izvješćivati o učinku parametara i upotrebe instrumenata, posebno na ulogu financijskih posrednika u financiranju gospodarstva.

Ova bi Uredba trebala stupiti na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije. Nakon što se Europski parlament i Vijeće dogovore o ovoj Uredbi Europska središnja banka odlučit će u skladu s člankom 4. ove Uredbe kad bi i u kojem iznosu trebalo izdati digitalni euro, .

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o uvođenju digitalnog eura**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,
 uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 133.,
 uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,
 nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,
 uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke¹⁸,
 uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹⁹,
 u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,
 budući da:

- (1) Komisija je u strategiji za digitalne financije i strategiji za plaćanja malih vrijednosti²⁰ iz rujna 2020. naglasila da bi digitalni euro, kao digitalna valuta središnje banke za plaćanja malih vrijednosti, bio pokretač inovacija u plaćanjima, financijama i trgovini u kontekstu trenutanih nastojanja da se smanji rascjepkanost tržišta plaćanja malih vrijednosti u Uniji. Na sastanku na vrhu država europodručja održanom u ožujku 2021. pozvalo se na snažniji i inovativniji digitalni financijski sektor te na učinkovitije i otpornije platne sustave. Isto tako, Euroskupina je u svojoj izjavi od 25. veljače potvrdila potencijal digitalnog eura za poticanje inovacija u financijskom sustavu. U tom su kontekstu i Europski parlament²¹ i Vijeće za ekonomske i financijske poslove²² u veljači i ožujku 2022. pozdravili odluku Europske središnje banke da pokrene dvogodišnju fazu ispitivanja projekta digitalnog eura, počevši od listopada 2021.
- (2) Europska središnja banka objavila je 2. listopada 2020. izvješće *Report on a digital euro* (Izvješće o digitalnom euru)²³. To je izvješće bilo osnova za prikupljanje informacija o stajalištima o prednostima i izazovima u vezi s izdavanjem digitalnog eura te o mogućem načinu njegova osmišljavanja.
- (3) Novac središnje banke u obliku novčanica i kovanica ne može se koristiti za plaćanja putem interneta. Danas se plaćanja putem interneta u potpunosti oslanjaju na novac poslovnih banaka. Prihvatljivost i zamjenjivost novca poslovnih banaka temelje se na njegovoj konvertibilnosti na osnovi „jedan prema jedan” u novac središnje banke sa

¹⁸ SL C [...], [...], str. [...].

¹⁹ SL C [...], [...], str. [...].

²⁰ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o strategiji za digitalne financije za EU (COM(2020)591 final).

²¹ Rezolucija Europskog parlamenta od 16. veljače 2022. o Europskoj središnjoj banci – godišnje izvješće 2021/2021/2063(INI)

²² <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6301-2022-INIT/hr/pdf>

²³ Europska središnja banka, [Report on a digital euro \(Izvješće o digitalnom euru\)](#), listopad 2020.

statusom zakonskog sredstva plaćanja, koji služi kao monetarno uporište. To je monetarno uporište temelj funkcioniranja monetarnih i financijskih sustava. Na njemu se temelji povjerenje korisnika u novac poslovnih banaka i euro kao valutu te je stoga ključno za zaštitu stabilnosti monetarnog sustava u digitaliziranom gospodarstvu i društvu. Budući da novac središnje banke samo u fizičkom obliku ne može zadovoljiti potrebe gospodarstva koje se ubrzano digitalizira, monetarno uporište novca poslovnih banaka postupno bi moglo oslabjeti. Stoga je potrebno uvesti nov oblik službene valute sa statusom zakonskog sredstva plaćanja koji je bez rizika i pomaže u vizualizaciji konvertibilnosti po nominalnoj vrijednosti novca koji izdaju razne poslovne banke.

- (4) Kako bi se odgovorilo na potrebe gospodarstva koje se ubrzano digitalizira, digitalnim eurom trebalo bi poduprijeti razna moguća korištenja u plaćanjima malih vrijednosti. Ta moguća korištenja uključuju plaćanja između osoba, između osobe i poduzeća, osobe i vlade, poduzeća i osobe, između poduzeća, između poduzeća i vlade, vlade i poduzeća te između vlade i vlade. Osim toga, digitalni euro trebao bi moći ispuniti i buduće potrebe za plaćanja, a posebno plaćanja između strojeva u kontekstu industrije 4.0 i plaćanja na decentraliziranom internetu (web 3). Digitalni euro ne bi trebao služiti za plaćanja između financijskih posrednika, pružatelja platnih usluga i drugih sudionika na tržištu (tj. za plaćanja velikih vrijednosti), za koja postoje sustavi namire u novcu središnje banke i u pogledu kojih Eurosustav dodatno ispituje upotrebu različitih tehnologija.
- (5) U okolnostima kad sam gotov novac ne može odgovoriti na potrebe digitalnog gospodarstva ključno je podupirati financijsku uključenost tako da se pojedincima u europodručju omogući univerzalan, cjenovno pristupačan i jednostavan pristup digitalnom euru te njegovo široko prihvaćanje u plaćanjima. Financijska isključenost u digitalnom gospodarstvu može se povećati jer privatna digitalna sredstva plaćanja možda nisu posebno prilagođena osjetljivim skupinama stanovništva ni prikladna za ruralna ili udaljena područja bez (stabilne) komunikacijske mreže. Prema Svjetskoj banci i Banci za međunarodne namire „učinkoviti, pristupačni i sigurni sustavi i usluge plaćanja malih vrijednosti od ključne su važnosti za veću financijsku uključenost”²⁴. Taj je zaključak dodatno potkrijepljen studijom o novim digitalnim načinima plaćanja koju je naručila Europska središnja banka i u kojoj je zaključeno da su osobama bez bankovnog računa, osobama koje koriste ograničene bankovne usluge i osobama koje ne koriste internet najvažnije da novi način plaćanja bude jednostavan za korištenje, da ne iziskuje tehnološke vještine te da je siguran i besplatan²⁵. Digitalni euro bio bi javna alternativa privatnim digitalnim sredstvima plaćanja i pridonio financijskoj uključenosti jer bi bio osmišljen s tim ciljevima na umu, odnosno namijenjen za besplatan pristup, jednostavno korištenje te široku dostupnost i prihvaćenost.
- (6) Digitalni euro trebao bi dopuniti euronovčanice i eurokovanice, a ne zamijeniti fizičke oblike jedinstvene valute. Gotov novac i digitalni euro jednako su važni kao zakonska sredstva plaćanja. Uredbom (EU) *[umetnuti upućivanje na Prijedlog uredbe o euronovčanicama i eurokovanicama kao zakonskom sredstvu plaćanja –*

²⁴ <https://documents1.worldbank.org/curated/en/806481470154477031/pdf/Payment-Aspects-of-Financial-Inclusion.pdf>

²⁵ Studija o novim digitalnim načinima plaćanja (europa.eu), ožujak 2022. Prema Svjetskoj banci „financijska uključenost znači da pojedinci imaju pristup korisnim i cjenovno pristupačnim financijskim proizvodima i uslugama koji ispunjavaju njihove potrebe, a to su transakcije, plaćanja, štednja, krediti i osiguranje”.

COM/2023/364] uskladio bi se status gotova novca kao zakonskog sredstva plaćanja i omogućila široka rasprostranjenost i djelotvorno korištenje gotova novca.

- (7) Budući razvoj digitalnih plaćanja mogao bi utjecati na ulogu eura na tržištima plaćanja malih vrijednosti u Europskoj uniji i na međunarodnoj razini. Mnoge središnje banke u svijetu trenutačno razmatraju izdavanje digitalnih valuta središnjih banaka, a neke su ih zemlje već izdale. Osim toga, ako se takozvane stabilne kriptovalute trećih zemalja koje nisu izražene u eurima budu široko koristile za plaćanja, mogle bi zamijeniti plaćanja izražena u eurima u gospodarstvu Unije jer će zadovoljiti potražnju za programibilnim plaćanjima (koja se u kontekstu ove Uredbe nazivaju uvjetovanim plaćanjima), među ostalim u području e-trgovine, tržišta kapitala ili industrije 4.0. Digitalni euro stoga bi bio važan za očuvanje uloge eura u digitalnom dobu.
- (8) Stoga je nužno utvrditi pravni okvir za uvođenje digitalnog oblika eura koji ima status zakonskog sredstva plaćanja i koji će koristiti osobe, poduzeća i javna tijela u europodručju. Budući da je riječ o novom obliku eura koji je dostupan općoj javnosti, digitalni euro trebao bi imati važne društvene i gospodarske posljedice. Stoga je kao mjeru monetarnog prava nužno uvesti digitalni euro i regulirati njegove glavne značajke. Europska središnja banka nadležna je za izdavanje i davanje odobrenja za izdavanje digitalnog eura nacionalnim središnjim bankama država članica čija je valuta euro, pri čemu izvršava svoje ovlasti u skladu s Ugovorima. Na temelju tih ovlasti i u skladu s pravnim okvirom utvrđenim u ovoj Uredbi Europska središnja banka trebala bi stoga moći odlučiti hoće li uz novčanice i kovanice izdavati digitalni euro, kad će to činiti i u kojim iznosima te odlučiti o drugim određenim mjerama koje su blisko povezane s njegovim izdavanjem.
- (9) Kao i euronovčanice i eurokovanice, digitalni euro trebao bi biti izravna obveza Europske središnje banke ili nacionalnih središnjih banaka država članica čija je valuta euro prema korisnicima digitalnog eura. Digitalni euro trebao bi se izdavati u iznosu jednakom nominalnoj vrijednosti odgovarajuće obveze konsolidirane bilance Europske središnje banke i nacionalnih središnjih banaka država članica čija je valuta euro, osobito pretvaranjem udjela rezervi središnjih banaka pružatelja platnih usluga u iznose u digitalnom euru kako bi se zadovoljila potražnja korisnika digitalnog eura. Korisnici digitalnih eura za njihovo bi držanje i korištenje trebali uspostaviti ugovorni odnos samo s pružateljima platnih usluga koji distribuiraju digitalni euro kako bi otvorili račune za plaćanje u digitalnim eurima. Korisnik digitalnog eura ne bi imao račun u Europskoj središnjoj banci ili nacionalnim središnjim bankama niti bi s njima uspostavio ikakav drugi ugovorni odnos. Pružatelji platnih usluga trebali bi upravljati računima u digitalnim eurima u ime korisnika digitalnog eura i pružati im platne usluge u digitalnim eurima. Budući da pružatelji platnih usluga ne sudjeluju u izravnoj obvezi koju korisnici digitalnog eura imaju prema Europskoj središnjoj banci i nacionalnim središnjim bankama država članica čija je valuta euro te djeluju u ime korisnika digitalnog eura, nesolventnost pružatelja platnih usluga ne bi utjecala na korisnike digitalnog eura.
- (10) Digitalni euro trebao bi biti uređen odredbama ove Uredbe. One se mogu dopuniti delegiranim aktima za čije je donošenje Komisija ovlaštena na temelju članaka 11., 34., 35., 36. i 38. i provedbenim aktima za čije je donošenje Komisija ovlaštena na temelju članka 37. Osim toga, Europska središnja banka u okviru ove Uredbe i njezinih delegiranih akata može donositi detaljne mjere, pravila i standarde na temelju vlastitih nadležnosti. Ako takve mjere, pravila i standardi utječu na zaštitu prava i sloboda pojedinaca u pogledu obrade osobnih podataka, Europska središnja banka trebala bi se savjetovati s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka. Radi pravne

sigurnosti u Uredbi je pojašnjeno i da se na digitalni euro primjenjuju Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma i Uredba (EU) 2015/847 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o informacijama koje su priložene prijenosu novčanih sredstava, ne dovodeći u pitanje prilagođeni okvir za sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma utvrđen u ovoj Uredbi za platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta. Na platne transakcije u digitalnim eurima i povezane platne usluge primjenjuje se i Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, kako je izmijenjena Direktivom *[umetnuti upućivanje – Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o platnim uslugama i uslugama elektroničkog novca na unutarnjem tržištu te o izmjeni Direktive 98/26/EZ i stavljanju izvan snage direktiva 2015/2366/EU i 2009/110/EC – COM(2023) 366 final]*, u kojoj je propisano da pojam „novčana sredstva” uključuje novac središnje banke namijenjen za maloprodaju (tj. novčanice, kovanice i digitalne valute središnje banke), i Uredba (EU) 2021/1230 o prekograničnim plaćanjima.

- (11) Radi djelotvorne zaštite statusa zakonskog sredstva plaćanja digitalnog eura kao jedinstvene valute u cijelom europodručju i prihvaćanje plaćanja u digitalnim eurima u državama članicama trebalo bi uvesti i primjenjivati pravila o sankcijama za kršenja.
- (12) Relevantnim odredbama Direktive (EU) 2015/2366, kako je zamijenjena Direktivom (EU) *[umetnuti upućivanje – Prijedlog direktive o platnim uslugama i uslugama elektroničkog novca na unutarnjem tržištu te o izmjeni Direktive 98/26/EZ i stavljanju izvan snage direktiva 2015/2366/EU i 2009/110/EZ – COM(2023) 366 final]* Direktive (EU) 2015/849, kako je zamijenjena Direktivom (EU) *[umetnuti upućivanje na Prijedlog direktive o sprečavanju pranja novca, COM(2021) 423 final]* i Uredbe (EU) 2016/679 trebali bi se uređivati nadzor koji provode nadležna tijela te sustav sankcija i mehanizmi nadzora između nadležnih tijela matičnih država članica i država članica domaćina kad je riječ o aktivnostima pružatelja platnih usluga koji imaju poslovni nastan u državama članicama čija valuta nije euro. Radi djelotvornog nadzora pružatelja platnih usluga koji distribuiraju digitalni euro nadležna tijela koja su na temelju Direktive (EU) 2015/2366 odgovorna za nadzor pružanja platnih usluga trebala bi surađivati i s Europskom središnjom bankom radi nadzora primjene obveza povezanih s plaćanjem utvrđenih u Uredbi (EU) br. XXX o uvođenju digitalnog eura. Svaka obrada osobnih podataka na temelju ove Uredbe mora biti u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 i Uredbom (EU) 2018/1725 ako je obuhvaćena područjem primjene neke od tih uredbi. Stoga su nadzorna tijela u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 i Uredbom (EU) 2018/1725 odgovorna za nadzor obrade osobnih podataka koja se provodi u kontekstu ove Uredbe.
- (13) Države članice, njihova odgovarajuća tijela i pružatelji platnih usluga trebali bi uvesti mjere informiranja i edukacije kako bi se razvila potrebna razina informiranja i znanja o različitim aspektima digitalnog eura.
- (14) U skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije²⁶ pojam „zakonsko sredstvo plaćanja” u pogledu sredstva plaćanja izraženog u novčanoj jedinici u svojem uobičajenom smislu znači da se to sredstvo plaćanja općenito ne može odbiti prilikom

²⁶ Vidjeti presudu od 26. siječnja 2021. u spojenim predmetima C-422/19 i C-423/19, *Hessischer Rundfunk*, EU:C:2021:63 t. 46.

oslobađajućeg ispunjenja duga izraženog u istoj novčanoj jedinici po nominalnoj vrijednosti.

- (15) Status zakonskog sredstva plaćanja temeljna je značajka novca središnje banke. Euronovčanice i eurokovanice dosad su bile jedina sredstva plaćanja koja imaju status zakonskog sredstva plaćanja, u skladu s člankom 128. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i s člancima 10. i 11. Uredbe Vijeća (EZ) br. 974/98²⁷ o uvođenju eura²⁸.
- (16) Budući da je digitalni euro digitalna valuta koja ima status zakonskog sredstva plaćanja izraženog u eurima koje izdaju Europska središnja banka i nacionalne središnje banke država članica čija je valuta euro, on bi kao dio Eurosustava trebao biti široko dostupan, upotrebljiv i prihvaćen kao sredstvo plaćanja. Odobravanje statusa zakonskog sredstva plaćanja digitalnom euru trebalo bi olakšati njegovu upotrebljivost u cijelom europodručju, a time i pospješiti nastojanja da se osigura kontinuirana dostupnost i pristupačnost novca središnje banke kao monetarnog uporišta jer se samim gotovim novcem ne mogu ispuniti potrebe sve digitaliziranijeg gospodarstva. Osim toga, obvezno prihvaćanje plaćanja u digitalnim eurima kao jedan od glavnih uvjeta za odobravanje statusa zakonskog sredstva plaćanja omogućuje osobama i poduzećima da ostvaruju korist od širokog prihvaćanja i imaju stvaran izbor digitalnog plaćanja novcem središnje banke na ujednačen način u cijelom europodručju.
- (17) Digitalni euro trebao bi imati status zakonskog sredstva plaćanja za platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta u europodručju, slično kao što euronovčanice i euro kovanice imaju taj status u europodručju. Digitalni euro trebao bi imati status zakonskog sredstva plaćanja i za internetske platne transakcije u digitalnim eurima između platitelja i primatelja plaćanja, pri čemu oba imaju boravište ili poslovni nastan u europodručju. Isto tako, digitalni euro trebao bi imati status zakonskog sredstva plaćanja i za internetske platne transakcije u digitalnim eurima između platitelja koji nema i primatelja plaćanja koji ima boravište ili poslovni nastan u europodručju.
- (18) Budući da digitalni euro iziskuje kapacitet za prihvaćanje digitalnih sredstava plaćanja, uvođenje obveznog prihvaćanja plaćanja u digitalnim eurima svim primateljima plaćanja moglo bi biti neproporcionalno. Zbog toga bi trebalo predvidjeti iznimke od obveznog prihvaćanja plaćanja u digitalnim eurima za djelatnost koju provode fizičke osobe tijekom isključivo osobnih ili kućnih aktivnosti. Iznimke od obveznog prihvaćanja plaćanja trebalo bi predvidjeti i za mikropoduzeća, koja su osobito važna za razvoj poduzetništva, otvaranje novih radnih mjesta i inovacije u europodručju te imaju ključnu ulogu u oblikovanju gospodarstva. Politikama i mjerama Unije trebalo bi smanjiti regulatorno opterećenje za poduzeća te veličine. Iznimke od obveznog prihvaćanja plaćanja trebalo bi predvidjeti i za neprofitne pravne subjekte koji promiču javni interes i služe javnom dobru provođenjem raznih ciljeva od društvenog interesa, među ostalim pravednosti, zdravlja, zaštite okoliša i ljudskih prava. Troškovi uvođenja potrebne infrastrukture i prihvaćanja bili bi neproporcionalni za mikropoduzeća i neprofitne pravne subjekte. Oni bi stoga trebali biti izuzeti od obveze prihvaćanja plaćanja u digitalnim eurima. U takvim bi slučajevima trebala ostati dostupna druga sredstva za namiru dugova. Ipak, na mikropoduzeća i neprofitne pravne subjekte koji prihvaćaju usporediva digitalna sredstva plaćanja od platitelja

²⁷ Uredba Vijeća (EZ) br. 974/98 od 3. svibnja 1998. o uvođenju eura (SL L 139, 11.5.1998., str. 1.).

²⁸ SL L 139, 11.5.1998., str. 1.

trebalo bi primjenjivati obvezno prihvaćanje plaćanja u digitalnim eurima. Usporediva digitalna sredstva plaćanja trebala bi uključivati plaćanje debitnim karticama ili trenutačno plaćanje ili druga buduća tehnološka rješenja koja se koriste u točki interakcije, ali ne bi trebala uključivati kreditni transfer i izravno terećenje koji se ne iniciraju u točki interakcije. Na mikropoduzeća i neprofitne pravne subjekte koji za namiru duga ne prihvaćaju usporediva digitalna sredstva plaćanja od platitelja (npr. prihvaćaju samo euronovčanice i eurokovanice), ali mogu koristiti digitalno plaćanje za namiru duga svojim primateljima plaćanja (npr. plaćaju kreditnim transferima) ne bi se trebalo primjenjivati obvezno prihvaćanje plaćanja u digitalnim eurima. Konačno, primatelj plaćanja može odbiti plaćanje u digitalnim eurima ako to učini u dobroj vjeri i ako postoji opravdan i privremen razlog, proporcionalan konkretnim okolnostima izvan njegove kontrole, zbog kojeg nije moguće prihvatiti plaćanje u digitalnim eurima u relevantnom trenutku provođenja transakcije, kao što je nestanak struje u slučaju internetskih platnih transakcija u digitalnim eurima, ili neispravan uređaj u slučaju internetskih platnih transakcija u digitalnim eurima ili onih bez interneta.

- (19) Kako bi se poslije prema potrebi mogle uvesti dodatne iznimke od obveznog prihvaćanja digitalnog eura, na primjer zbog tehničkih specifikacija koje bi se mogle pojaviti u budućnosti, Komisiji bi u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u pogledu dodatnih izuzeća od obveznog prihvaćanja digitalnog eura u platnim transakcijama na temelju monetarnog prava, koje bi se na usklađen način primjenjivale u cijelom europodručju, uzimajući u obzir prijedloge država članica u tom pogledu. Komisija može donijeti takve iznimke samo ako su nužne, opravdane razlozima općeg interesa i proporcionalne te ako će očuvati djelotvornost statusa zakonskog sredstva plaćanja digitalnog eura. Ovlast Komisije da donosi delegirane akte za uvođenje dodatnih iznimki od obveze prihvaćanja digitalnog eura u platnim transakcijama ne bi trebala dovesti u pitanje mogućnost da države članice u skladu s vlastitim ovlastima u područjima podijeljene nadležnosti donose nacionalne propise kojima se uvode iznimke od obveznog prihvaćanja koje proizlaze iz statusa zakonskog sredstva plaćanja u skladu s uvjetima koje je Sud utvrdio u presudi u spojenim predmetima C-422/19 i C-423/19.
- (20) Kako bi osobe i poduzeća mogli ostvariti korist od mreže širokog prihvaćanja i djelotvorno koristiti digitalni euro u svakodnevним plaćanjima, primatelji plaćanja na koje se primjenjuje obvezno prihvaćanje plaćanja u digitalnim eurima ne bi trebali jednostrano isključiti plaćanja u digitalnim eurima ugovornim odredbama koje nisu pojedinačno dogovorene ili poslovnim praksama.
- (21) Glavni je cilj uvođenja digitalnog eura njegovo korištenje kao oblika jedinstvene valute sa statusom zakonskog sredstva plaćanja u europodručju. U tu svrhu i u skladu sa Sporazumom o Europskom gospodarskom prostoru (EGP) pružatelji platnih usluga koji imaju poslovni nastan u EGP-u mogu pružati platne usluge u digitalnim eurima korisnicima digitalnog eura koji imaju boravište ili poslovni nastan u europodručju, uključujući potrošače bez stalne adrese, podnositelje zahtjeva za azil i potrošače kojima nije odobrena boravišna dozvola, ali je njihovo protjerivanje nemoguće zbog pravnih ili činjeničnih razloga. Fizičke i pravne osobe koje su već primale platne usluge u digitalnim eurima jer su otvorile račun za plaćanje u digitalnim eurima dok su imale boravište ili poslovni nastan u državi članici čija je valuta euro, ali više nemaju boravište ni poslovni nastan u toj državi članici i dalje mogu primiti platne usluge u digitalnim eurima od pružatelja platnih usluga s poslovnim nastanom u EGP-u u

skladu sa Sporazumom o Europskom gospodarskom prostoru, podložno mogućim vremenskim ograničenjima koja se odnose na status boravišta ili poslovnog nastana tih osoba koje odredi Europska središnja banka.

- (22) U skladu s Direktivom (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća, pojam „novčana sredstva” znači novčanice i kovanice, knjižni novac ili elektronički novac. Budući da je digitalni euro novi oblik novca središnje banke sa statusom zakonskog sredstva plaćanja, trebalo bi ga smatrati novčanim sredstvima u skladu s Direktivom (EU) 2015/2366. Trebalo bi osigurati da se na pružatelje platnih usluga koji distribuiraju digitalni euro primjenjuju zahtjevi iz te direktive kako su ih prenijele države članice te da ih u tu svrhu nadziru nadležna tijela iz te direktive. Pri izdavanju digitalnog eura Europska središnja banka i nacionalne središnje banke država članica čija je valuta euro kao dio Eurosustava djelovale bi u svojstvu monetarnog tijela i stoga se na njih ne bi trebala primjenjivati Direktiva (EU) 2015/2366 u skladu s njezinim člankom 1. točkom (e).
- (23) Računi za plaćanje u digitalnim eurima kategorija su računa za plaćanje izraženih u eurima preko kojih korisnici digitalnog eura mogu provoditi među ostalim sljedeće transakcije: uplatiti novčana sredstva, podići gotov novac te izvršavati platne transakcije trećim stranama i od njih primiti platne transakcije, neovisno o tehnologiji koja se upotrebljava za strukturu vođenja evidencije transakcija ili podataka, odnosno neovisno o tome evidentiraju li se digitalni euri kao iznos sredstava na računu ili jedinične vrijednosti. Ako to iziskuje obradu osobnih podataka, pružatelji platnih usluga trebali bi biti voditelji obrade.
- (24) Pružatelji platnih usluga koji vode račun u skladu s Direktivom (EU) 2015/2366 trebali bi svojim klijentima pružati usluge zamjene novčanih sredstava u digitalne eure i zamjene digitalnih eura u novčana sredstva, neovisno o tome mogu li oni navesti izvor likvidnosti za ta novčana sredstva u novcu središnje banke. Kako bi se uspješno provele usluge zamjene novčanih sredstava u digitalne eure i digitalnih eura u novčana sredstva, pružatelji platnih usluga koji vode račun i kojima je dopušteno imati račun u središnjoj banci trebali bi na zahtjev svojih klijenata pružateljima platnih usluga koji vode račun i kojima nije dopušteno imati račun u središnjoj banci osigurati pristup platnim sustavima i slično bi tako naloge za plaćanje pružatelja platnih usluga koji vode račun i kojima nije dopušteno imati račun u središnjoj banci trebali slati putem infrastrukture namire na objektivan, proporcionalan i nediskriminirajući način.
- (25) Kako bi se osigurala primjerena provedba ograničenja dopuštenih iznosa digitalnih eura o kojima je odluku donijela Europska središnja banka, pružatelji platnih usluga zaduženi za distribuciju digitalnog eura trebali bi pri uvođenju korisnika digitalnog eura ili prema potrebi pri naknadnim provjerama provjeriti ima li njihov potencijalni ili postojeći klijent već račune za plaćanje u digitalnim eurima. Europska središnja banka može pomoći pružateljima platnih usluga u provedbi ograničenja dopuštenih iznosa, među ostalim tako da samostalno ili zajedno s nacionalnim središnjim bankama uspostavi jedinstvenu pristupnu točku identifikacijskih oznaka korisnika digitalnog eura i povezanih ograničenja dopuštenih iznosa digitalnih eura. Europska središnja banka trebala bi provesti prikladne tehničke i organizacijske mjere, uključujući najsuvremenije sigurnosne mjere i mjere za zaštitu privatnosti, kako subjekti osim pružatelja platnih usluga čiji je klijent ili potencijalni klijent korisnik digitalnog eura ne bi mogli povezati identitet pojedinačnih korisnika digitalnog eura s informacijama iz jedinstvene pristupne točke. Europska središnja banka trebala bi biti voditelj obrade ako te aktivnosti iziskuju obradu osobnih podataka. Ako Europska

središnja banka uspostavlja jedinstvenu pristupnu točku zajedno s nacionalnim središnjim bankama, one bi trebale biti zajednički voditelji obrade.

- (26) Kako bi se javnosti u europodručju olakšao univerzalni pristup digitalnom euru i kako bi se poticale inovacije i visoka razina tržišnog natjecanja na tržištu plaćanja malih vrijednosti, svi bi relevantni posrednici trebali moći distribuirati digitalni euro. Svi pružatelji platnih usluga koji vode račune u skladu s Direktivom (EU) 2015/2366, uključujući kreditne institucije, institucije za elektronički novac, institucije za platni promet, poštanske žiro-institucije koje u skladu s nacionalnim pravom imaju pravo pružati platne usluge, Europska središnja banka i nacionalne banke država članica čija je valuta euro kao dio Eurosustava kad ne djeluju u svojstvu monetarnog tijela ili drugih tijela javne vlasti, i države članice ili njihove jedinice regionalne ili lokalne uprave kad ne djeluju u svojstvu tijela javne vlasti trebali bi moći pružati usluge računa za plaćanje u digitalnim eurima i povezane platne usluge u digitalnim eurima, neovisno o tome gdje se nalaze u EGP-u. I pružateljima usluga povezanih s kriptoinovinom koji su regulirani u okviru Uredbe 2023/1114 Europskog parlamenta i Vijeća²⁹ i koji su pružatelji platnih usluga koji vode račune u skladu s Direktivom (EU) 2015/2366 trebalo bi dopustiti distribuciju digitalnog eura. U skladu s Direktivom (EU) 2015/2366 pružatelji platnih usluga koji vode račune trebali bi biti obvezni dati pristup podacima o računima za plaćanje pružateljima usluga iniciranja plaćanja i usluga davanja informacija o računu na temelju aplikacijskih programskih sučelja (API), kako bi mogli razviti i pružati inovativne dodatne usluge.
- (27) Ako svi pružatelji platnih usluga budu samostalno donosili odluke o dostupnosti digitalnog eura, on bi mogao postati marginaliziran ili bi ga pružatelji platnih usluga mogli isključiti. Na taj bi se način korisnicima moglo onemogućiti provođenje i primanje plaćanja u obliku valute kojem je dodijeljen status zakonskog sredstva plaćanja. U tom slučaju ne bi bilo zajamčeno korištenje digitalnog eura kao jedinstvene valute u cijelom europodručju propisano člankom 133. UFEU-a. Stoga je ključno da distribucija osnovnih usluga u digitalnim eurima bude obvezna za imenovane pružatelje platnih usluga.
- (28) Obvezna distribucija digitalnog eura trebala bi biti proporcionalna cilju da se osigura djelotvorno korištenje digitalnog eura kao zakonskog sredstva plaćanja. Ograničavanjem te obveze na kreditne institucije koje već aktivno sudjeluju u poslovnim uslugama za plaćanja malih vrijednosti postigla bi se djelotvornost statusa zakonskog sredstva plaćanja, a ujedno izbjeglo neproporcionalno opterećenje za pružatelje platnih usluga s posebnim poslovnim modelima koji nisu usmjereni na potrošače. Obveza distribucije digitalnog eura stoga je ograničena na kreditne institucije koje pružaju usluge računa za plaćanje na zahtjev svojih klijenata. Time se ne dovodi u pitanje primjena poglavlja IV. Direktive o računima za plaćanje o pristupu računima za plaćanje s osnovnim uslugama na pristup računu u digitalnim eurima s osnovnim uslugama potrošača koji nisu klijenti kreditne institucije.
- (29) Kako bi se omogućilo široko korištenje digitalnog eura, među ostalim osobama koje nemaju račun za plaćanje koji nije u digitalnim eurima, koje ne žele otvoriti račun za plaćanje u digitalnim eurima u kreditnoj instituciji ili kod drugih pružatelja platnih

²⁹ Uredba (EU) 2023/1114 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2023. o tržištima kriptoinovine i izmjeni uredaba (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 1095/2010 te direktiva 2013/36/EU i (EU) 2019/1937, SL L 150, 9.6.2023., str. 40.

usluga koji mogu distribuirati digitalni euro, ili osobama s invaliditetom, sa smanjenom funkcionalnom sposobnošću ili s ograničenim digitalnim vještinama, i starijim osobama, ključno je da javni subjekti, uključujući jedinice lokalne ili regionalne uprave ili poštanski uredi, distribuiraju digitalni euro. Države članice u tu bi svrhu trebale imenovati subjekte koji bi trebali provoditi tu zadaću na njihovu državnom području. Takvi bi subjekti, kao pružatelji platnih usluga u skladu s Direktivom (EU) 2015/2366, trebali biti usklađeni s odredbama ove Uredbe, uključujući odredbe Direktive (EU) 2015/2366 i Direktive (EU) 2015/849.

- (30) Kako bi se omogućilo široko korištenje digitalnog eura i išlo u korak s inovacijama u digitalnim plaćanjima, platne usluge u digitalnim eurima trebale bi uključivati osnovne i dodatne platne usluge u digitalnim eurima. Osnovne platne usluge u digitalnim eurima su plaćanje, usluge povezane s računom ili usluge potpore koje se smatraju ključnima kako bi fizičke osobe mogle koristiti digitalni euro. To među ostalim uključuje osiguravanje najmanje jednog platnog instrumenta fizičkim osobama. Samo bi pružatelji platnih usluga koji vode račune u skladu s Direktivom (EU) 2015/2366 trebali pružati cijeli niz osnovnih usluga digitalnog eura. Osim tih osnovnih platnih usluga u digitalnim eurima, pružatelji platnih usluga koji vode račune i drugi pružatelji platnih usluga u skladu s Direktivom (EU) 2015/2366 mogu razvijati i pružati dodatne platne usluge u digitalnim eurima. Dodatne platne usluge u digitalnim eurima uključuju na primjer uvjetovane platne transakcije u digitalnim eurima, kao što su usluge koje se naplaćuju po korištenju ili usluge iniciranja plaćanja. Infrastruktura digitalnog eura trebala bi olakšati uvođenje takvih dodatnih usluga.
- (31) Na temelju svojih ovlasti u skladu s Ugovorima i u skladu s odredbama ove Uredbe Europska središnja banka trebala bi moći određivati ograničenja u pogledu korištenja digitalnog eura kao sredstva pohrane vrijednosti. Djelotvorno korištenje digitalnog eura kao zakonskog sredstva plaćanja trebalo bi se osigurati ograničenjima, naknadama između pružatelja platnih usluga ili pristojbama koje se zaračunavaju trgovcima.
- (32) Neograničeno korištenje digitalnog eura kao sredstva pohrane vrijednosti moglo bi ugroziti financijsku stabilnost u europodručju i imati nepovoljan utjecaj na sposobnost kreditnih institucija da odobravaju kredite za gospodarstvo. Zbog toga će Europska središnja banka radi osiguravanja stabilnosti financijskog sustava i u skladu s načelom proporcionalnosti možda morati uvesti ograničenja u pogledu korištenja digitalnog eura kao sredstva za pohranu vrijednosti. Sredstva politike koja bi se mogla upotrijebiti u tu svrhu uključuju, ali nisu ograničena na kvantitativna ograničenja pojedinačnih iznosa digitalnih eura i ograničenja konverzije drugih kategorija novčanih sredstava u digitalni euro u određenom vremenskom okviru. Pri odlučivanju o parametrima i korištenju instrumenata iz 1. odlomka Europska središnja banka trebala bi poštovati načelo otvorenog tržišnog gospodarstva sa slobodnim tržišnim natjecanjem u skladu s člankom 127. stavkom 1. UFEU-a.
- (33) Ograničenja se ne bi trebala koristiti kao zamjena za ranu intervenciju ili druge nadzorne mjere. Ne bi se trebala uvoditi ni za rješavanje situacija pojedinačnih kreditnih institucija koje bi nadležna sanacijska tijela ili druga relevantna tijela obično riješila korištenjem sredstava i ovlasti koji su im na raspolaganju, uključujući suspenzije plaćanja, moratorije, mjere dostupne u okviru Direktive 2013/36/EU, Direktive 2014/59/EU ili Uredbe (EU) br. 806/2014, ili drugih sličnih mjera usmjerenih na obnavljanje održivosti, sanaciju predmetne institucije ili drugo otklanjanje financijskih poteškoća.

- (34) Korisnici digitalnog eura trebali bi moći odabrati hoće li ga koristiti putem interneta, bez interneta ili oboje, podložno ograničenjima koje odredi Europska središnja banka odnosno Komisija u provedbenom aktu. Pružatelji platnih usluga trebali bi prijaviti i odjaviti uređaje svojih klijenata za lokalno pohranjivanje za platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta. Pružatelji platnih usluga trebali bi pohranjivati identifikacijsku oznaku uređaja za lokalno pohranjivanje koji se upotrebljava za usluge u digitalnim eurima bez interneta samo dok svojim klijentima pružaju usluge takvih transakcija. Pružatelji platnih usluga trebali bi uvesti prikladne tehničke i organizacijske mjere, uključujući najsuvremenije sigurnosne mjere i mjere za zaštitu privatnosti, kako se identifikacijska oznaka uređaja pojedinačnih korisnika digitalnog eura ne bi mogla koristiti za druge svrhe osim pružanja usluga u digitalnim eurima bez interneta.
- (35) Pružatelji platnih usluga trebali bi prijaviti i ponovno prijaviti uređaje svojih klijenata za lokalno pohranjivanje za iplatne transakcije u digitalnim eurima bez interneta. Pružatelji platnih usluga trebali bi pohranjivati identifikacijsku oznaku uređaja za lokalno pohranjivanje koji se upotrebljava za usluge u digitalnim eurima bez interneta samo dok svojim klijentima pružaju usluge takvih transakcija. Pružatelji platnih usluga trebali bi uvesti prikladne tehničke i organizacijske mjere, uključujući najsuvremenije sigurnosne mjere i mjere za zaštitu privatnosti, kako se identifikacijska oznaka uređaja pojedinačnih korisnika digitalnog eura ne bi mogla usporediti s informacijama o korisniku digitalnog eura radi utvrđivanja identiteta ispitanika, osim za potrebe članka 37.
- (36) Digitalni bi euro trebao omogućiti neometano iskustvo plaćanja. Europska središnja banka objektivno bi trebala uzeti taj cilj u obzir pri eventualnom uvođenju sredstava kojima se ograničava funkcija digitalnog eura kao sredstva za pohranu vrijednosti. Automatizirani mehanizmi koji povezuju račun za plaćanje u digitalnim eurima s računom za plaćanje koji nije u digitalnim eurima trebali bi omogućiti nesmetanu funkciju plaćanja u digitalnim eurima na način da se transakcije uspješno provedu uz postojanje pojedinačnih ograničenja dopuštenih iznosa digitalnih eura koja mogu postati obvezujuća za platitelja ili primatelja plaćanja. Naime, korisnici digitalnog eura trebali bi imati mogućnost inicirati platnu transakciju u digitalnim eurima iako je iznos koji imaju u digitalnim eurima manji od iznosa transakcije, tako da se novčana sredstva s računa za plaćanje koji nije u digitalnim eurima automatski prenesu radi dopune iznosa transakcije („funkcija obratnog vodopada”, automatizirani prijenos sredstava). S druge strane, korisnici digitalnog eura trebali bi imati mogućnost primiti platne transakcije u digitalnim eurima iako je iznos transakcije veći od ograničenja koje je određeno za njihov iznos koji imaju u digitalnim eurima, tako da se iznos koji premašuje ograničenje automatski prebaci na račun za plaćanje koji nije u digitalnim eurima („funkcija vodopada”, automatizirana dopuna sredstava). Korisnici digitalnog eura trebali bi izričito odobriti takve funkcije plaćanja. Ako je račun za plaćanje u digitalnim eurima koji se vodi kod jednog pružatelja platnih usluga povezan s računom za plaćanje koji nije u digitalnim eurima i koji se vodi kod drugog pružatelja platnih usluga, oni bi zajednički trebali utvrditi svoje uloge i odgovornosti u skladu s pravilima o zaštiti podataka i dogovoriti se o sigurnosnim mjerama potrebnima da se omogući siguran prijenos osobnih podataka između dvaju pružatelja platnih usluga.
- (37) Iako su instrumenti koje Europska središnja banka koristi za ograničenje pretjeranog korištenja digitalnog eura kao sredstva za pohranu vrijednosti namijenjeni zaštitu financijske stabilnosti i financijskog posredovanja, ipak mogu utjecati na monetarnu politiku Europske središnje banke i povezani su s njom. Takve bi instrumente stoga

trebalo ujednačeno primjenjivati u cijelom europodručju kako bi se osiguralo korištenje digitalnog eura kao jedinstvene valute te jedinstvenost monetarne politike. Osim toga, ujednačeno korištenje bilo bi nužno da se osiguraju ravnopravni uvjeti za pružatelje platnih usluga na europskom jedinstvenom tržištu ili spriječi pretjerano složeno izvršavanje bilo kojeg instrumenta preko pružatelja platnih usluga na temelju boravišta korisnika digitalnog eura. U okviru ove Uredbe na digitalni euro ne bi se trebala zaračunavati kamata ako se upotrebljava prvenstveno kao sredstvo plaćanja, a ograničeno je njegovo korištenje kao sredstva pohrane vrijednosti.

- (38) Ograničenja u pogledu korištenja digitalnog eura za korisnike digitalnog eura koji imaju boravište ili poslovni nastan izvan europodručja ne bi trebala biti povoljnija od onih za korisnike digitalnog eura koji imaju boravište ili poslovni nastan u europodručju, među ostalim kako bi se riješile dvojbe u vezi s monetarnom suverenosti i financijskom stabilnošću unutar europodručja i izvan njega.
- (39) Sva ograničenja u pogledu funkcije digitalnog eura kao sredstva za pohranu vrijednosti o kojima Europska središnja banka donese odluku trebala bi biti obvezujuća za pružatelje platnih usluga koji distribuiraju digitalni euro i oni bi ih trebali provoditi. Iako fizičke ili pravne osobe mogu imati jedan račun za plaćanje u digitalnim eurima ili više njih kod istog pružatelja platnih usluga ili kod različitih pružatelja platnih usluga, na njih bi se trebalo primjenjivati jedinstveno ograničenje dopuštenih iznosa koje korisnik digitalnog eura može raspodijeliti među različitim pružateljima platnih usluga. Pružatelji platnih usluga korisnicima digitalnog eura mogu ponuditi mogućnost da zakonito imaju zajednički račun za plaćanje u digitalnim eurima. U tom bi slučaju svako ograničenje dopuštenih iznosa koje se primjenjuje na zajednički račun za plaćanje u digitalnim eurima trebalo biti jednako zbroju dodijeljenih ograničenja dopuštenih iznosa korisnika digitalnog eura. Ako je račun za plaćanje u digitalnim eurima zakonito u vlasništvu samo jednog korisnika digitalnog eura, ali tehnički mu može pristupiti i može ga koristiti više osoba, na temelju *de facto* ili zakonskog ovlaštenja koje je dao korisnik digitalnog eura, ograničenje dopuštenih iznosa koje se primjenjuje na račun za plaćanje u digitalnim eurima trebalo bi ostati jednako ograničenju dopuštenih iznosa utvrđenom za račun za plaćanje u digitalnim eurima u vlasništvu jednog korisnika digitalnog eura, kako bi se spriječilo izbjegavanje ograničenja dopuštenih iznosa.
- (40) Kako bi se omogućili širok pristup digitalnom euru i njegovo široko korištenje, u skladu s njegovim statusom zakonskog sredstva plaćanja, i pridonijelo njegovoj ulozi monetarnog uporišta u europodručju, fizičkim osobama koje imaju boravište u europodručju, fizičkim osobama koje su otvorile račun za plaćanje u digitalnim eurima dok su imale boravište u europodručju, ali ga više nemaju, kao i posjetiteljima, ne bi se trebale naplaćivati osnovne platne usluge u digitalnim eurima. To znači da takvi korisnici digitalnog eura ne bi trebali snositi izravne naknade za osnovni pristup digitalnom euru i njegovo osnovno korištenje, među ostalim, ne bi im trebalo naplatiti naknade za transakcije ili bilo koje druge naknade koje su izravno povezane s pružanjem usluga povezanih s osnovnim korištenjem digitalnog eura. Od korisnika digitalnog eura ne bi se trebalo zahtijevati da imaju ili otvore račun za plaćanje koji nije u digitalnim eurima ili da prihvaćaju druge proizvode koje nisu u digitalnim eurima. Ako korisnik digitalnog eura pristane na paket usluga koji sadržava usluge koje nisu usluge digitalnog eura i osnovne platne usluge u digitalnim eurima, pružatelj platnih usluga trebao bi moći naplatiti iznos za taj paket usluga po vlastitom nahođenju. U tom slučaju ne bi trebale postojati različite naknade za usluge koje nisu usluge digitalnog eura ako se nude odvojeno ili kao dio paketa koji uključuje osnovne

platne usluge u digitalnim eurima. Ako korisnik digitalnog eura zatraži samo osnovne platne usluge u digitalnim eurima kod pružatelja platnih usluga, te se usluge ne bi trebale naplaćivati, uključujući funkciju vodopada i funkciju obratnog vodopada, ako korisnik digitalnog eura ima i račun za plaćanje koji nije u digitalnim eurima koji se vodi kod drugog pružatelja platnih usluga. Pružatelji platnih usluga trebali bi moći korisnicima digitalnog eura naplaćivati dodatne platne usluge u digitalnim eurima osim onih osnovnih.

- (41) Europska središnja banka ili Eurosustav ne naplaćuju pružateljima platnih usluga troškove koje snose za podršku njihovu pružanju usluga digitalnog eura korisnicima digitalnog eura.
- (42) Budući da je digitalni euro oblik jedinstvene valute koji ima status zakonskog sredstva plaćanja, pružatelji platnih usluga ne bi trebali naplaćivati pretjerane naknade za platne transakcije u digitalnim eurima. Točnije, odobravanje statusa zakonskog sredstva plaćanja digitalnom euru, čija je nužna posljedica njegovo obvezno prihvaćanje, znači da trgovci ne bi imali drugog izbora nego prihvatiti platne transakcije u digitalnim eurima. Nadalje, svaka pristojba ili naknada po transakciji ili razdoblju izravno ili neizravno narušava nominalnu vrijednost primljenih plaćanja, što je ključan dio statusa zakonskog sredstva plaćanja. Stoga je ključno da pristojba ili naknada kao ograničenje nominalne vrijednosti digitalnog eura bude opravdana i proporcionalna cilju da se osigura djelotvorno korištenje digitalnog eura kao zakonskog sredstva plaćanja.
- (43) Europska središnja banka trebala bi redovito pratiti razinu naknada i pristojbi kako bi osigurala da su ujednačene na razini europodručja i proporcionalne, te na temelju toga objavljivati odgovarajuće iznose zajedno s obrazloženim izvješćem. Time bi se trebalo omogućiti slobodno tržišno natjecanje između posrednika ispod te maksimalne razine. Naknade ili pristojbe ne bi trebale prelaziti iznos relevantnih troškova koje snose pružatelji platnih usluga za pružanje platnih usluga u digitalnim eurima u vezi s platnim transakcijama u digitalnim eurima, koje su objektivni elementi, i mogu uključivati razumnu profitnu maržu. Europska središnja banka u tu bi svrhu trebala koristiti procjenu reprezentativnog prosječnog troška koji snose pružatelji platnih usluga u cijelom europodručju, te bi stoga trebala moći prikupiti relevantne podatke od pružatelja platnih usluga. Relevantni troškovi pružanja platnih usluga u digitalnim eurima u vezi s platnim transakcijama u digitalnim eurima trebali bi biti utemeljeni na troškovima koje snosi reprezentativna skupina najučinkovitijih pružatelja platnih usluga u određenoj godini. Nadležna tijela koja imenuju države članice trebala bi biti odgovorna za osiguravanje da pružatelji platnih usluga poštuju te maksimalne naknade ili pristojbe.
- (44) Nadalje, kako bi se osiguralo djelotvorno korištenje digitalnog eura, važno je da naknade ili pristojbe ne budu više od onih koje se naplaćuju za usporediva privatna digitalna sredstva plaćanja. Međunarodne kartične sheme uređene u skladu s Uredbom (EU) 2015/751 Europskog parlamenta i Vijeća³⁰, nacionalne kartične sheme i trenutačna plaćanja u točki interakcije koje pružaju pružatelji platnih usluga trebali bi se smatrati usporedivim sredstvima plaćanja.

³⁰ Uredba (EU) 2015/751 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o međubankovnim naknadama za platne transakcije na temelju kartica (SL L 123, 19.5.2015., str. 1.).

- (45) Budući da pružatelji platnih usluga koji distribuiraju digitalni euro ne bi mogli fizičkim osobama naplaćivati naknade za osnovne platne usluge u digitalnim eurima, možda će biti potrebna naknada između pružatelja platnih usluga kako bi se ti pružatelji platnih usluga kompenzirali za troškove distribucije. Naknada između pružatelja platnih usluga trebala bi biti dostatna kompenzacija za troškove distribucije koje imaju pružatelji platnih usluga koji distribuiraju digitalni euro i oni koji prihvaćaju digitalni euro, uključujući razumnu profitnu maržu.
- (46) Distribucija digitalnog eura koju provode fizičke ili pravne osobe koje imaju boravište ili poslovni nastan izvan europodručja pridonijela bi poticanju međunarodnog korištenja eura. To bi koristilo i europodručju i drugim gospodarstvima jer bi olakšalo prekogranična plaćanja za potrebe trgovine ili novčanih pošiljki, u skladu s programom skupine G20.
- (47) Prekomjerna distribucija digitalnog eura izvan europodručja mogla bi imati neželjen utjecaj na veličinu i sastav konsolidirane bilance Europske središnje banke i nacionalnih središnjih banaka. Učinci na monetarnu suverenost i financijsku stabilnost država članica koje nisu u europodručju mogu se razlikovati ovisno o korištenju digitalnog eura izvan europodručja. Ti bi učinci mogli biti štetni ako digitalni euro zamijeni lokalnu valutu u velikom broju domaćih transakcija. Naime, situacija u kojoj digitalni euro postaje dominantan u državi članici čija valuta nije euro i time *de facto* zamjenjuje nacionalnu valutu mogla bi utjecati na kriterije za članstvo u europodručju i na postupak utvrđen u članku 140. UFEU-a. Kako bi se izbjegli neželjeni učinci i spriječili rizici u pogledu monetarne suverenosti i financijske stabilnosti u europodručju i izvan njega, nužno je predvidjeti mogućnost da Unija sklapa sporazume s trećim zemljama i da Europska središnja banka sklapa dogovore s nacionalnim središnjim bankama država članica čija valuta nije euro i s nacionalnim središnjim bankama trećih zemalja, u kojima će se odrediti uvjeti za redovno pružanje platnih usluga u digitalnim eurima korisnicima digitalnog eura koji imaju boravište ili poslovni nastan izvan europodručja. Takvi sporazumi i dogovori ne bi trebali obuhvaćati posjetitelje europodručja, kojima pružatelji platnih usluga koji imaju poslovni nastan u Europskom gospodarskom prostoru³¹, u skladu sa Sporazumom o Europskom gospodarskom prostoru, mogu izravno pružati platne usluge u digitalnim eurima.
- (48) Na pružanje platnih usluga u digitalnim eurima korisnicima digitalnog eura koji imaju boravište ili poslovni nastan u državi članici čija valuta nije euro trebao bi se primjenjivati raniji dogovor između Europske središnje banke i nacionalne središnje banke države članice čija valuta nije euro, nakon zahtjeva te države članice. U skladu sa Sporazumom o Europskom gospodarskom prostoru pružatelji platnih usluga koji imaju poslovni nastan u EGP-u mogu pružati platne usluge u digitalnim eurima korisnicima digitalnog eura koji imaju boravište ili poslovni nastan u državama članicama koje nisu dio europodručja.
- (49) Na pružanje platnih usluga u digitalnim eurima korisnicima digitalnog eura koji imaju boravište ili poslovni nastan u trećim zemljama, osim trećih zemalja ili područja koji su sklopili monetarni sporazum s Unijom, trebao bi se primjenjivati raniji sporazum između Unije i takve treće zemlje. To bi se trebalo primjenjivati i u slučaju država koje su stranke Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru ili Konvencije o osnivanju Europske udruge slobodne trgovine. Takav bi sporazum trebalo dopuniti

³¹ Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru (SL L 1, 3.1.1994., str. 3.).

dogovorom između Europske središnje banke i nacionalne središnje banke treće zemlje. Posrednici koji imaju poslovni nastan u istoj državi u kojoj korisnici digitalnog eura imaju boravište ili poslovni nastan i pružatelji platnih usluga koji imaju poslovni nastan u EGP-u mogu pružati platne usluge u digitalnim eurima korisnicima digitalnog eura koji imaju boravište ili poslovni nastan u trećim zemljama. Na posrednike koji pružaju platne usluge u digitalnim eurima u trećim zemljama trebali bi se primjenjivati prikladni regulatorni i nadzorni zahtjevi kako bi se osiguralo da se digitalni euro, koji je novac središnje banke, sigurno i primjereno distribuira te da se ne zloupotrebljava. Regulatorni i nadzorni zahtjevi trebali bi se odrediti u okviru sklapanja međunarodnog sporazuma na temelju proporcionalnih, objektivnih i ujednačenih kriterija. Sporazumi i dogovori s visokorizičnim trećim zemljama utvrđenima u skladu s Uredbom (EU) XX/YY *[umetnuti upućivanje na Prijedlog uredbe o suzbijanju pranja novca, COM(2021) 421 final]* trebali bi se ograničiti, suspendirati ili prekinuti.

- (50) Pružanje platnih usluga u digitalnim eurima korisnicima digitalnog eura koji imaju boravište ili poslovni nastan u trećim zemljama ili područjima koji su sklopili monetarni sporazum s Unijom, trebalo bi biti uređeno monetarnim sporazumima. Posrednici koji imaju poslovni nastan u istoj državi u kojoj korisnici digitalnog eura imaju boravište ili poslovni nastan i pružatelji platnih usluga koji imaju poslovni nastan u EGP-u mogu pružati platne usluge u digitalnim eurima korisnicima digitalnog eura koji imaju boravište ili poslovni nastan u trećim zemljama ili područjima, koji su sklopili monetarni sporazum s Unijom.
- (51) Nadalje, korištenje digitalnog eura u međuvalutnim plaćanjima pridonijelo bi međunarodnom korištenju eura. To bi koristilo i europodručju i drugim gospodarstvima jer bi olakšalo prekogranična plaćanja za potrebe trgovine ili novčanih pošiljki, u skladu s programom skupine G20.
- (52) Bez obzira na to imaju li boravište ili poslovni nastan u europodručju, korisnici digitalnog eura mogu primati ili inicirati međuvalutna plaćanja između digitalnog eura i lokalne valute. U dogovorima sklopljenima između Europske središnje banke i nacionalnih središnjih banaka država članica čija valuta nije euro i trećih zemalja trebali bi se utvrditi uvjeti za pristup interoperabilnim platnim sustavima za potrebe međuvalutnih plaćanja koja uključuju digitalni euro i njihovo korištenje.
- (53) Sporazumi i dogovori povezani s pružanjem platnih usluga u digitalnim eurima ili međuvalutnim plaćanjima koja uključuju digitalni euro trebali bi se sklapati na dobrovoljnoj osnovi, uz davanje prednosti onima koji se sklapaju s državama članicama koje nisu dio europodručja. Europska središnja banka trebala bi surađivati s nacionalnim središnjim bankama država članica čija valuta nije euro za potrebe međuvalutnih plaćanja koja uključuju digitalni euro.
- (54) Digitalni euro trebao bi biti tehnički dizajniran tako da bude široko dostupan i upotrebljiv za javnost. Taj bi dizajn trebao prije svega olakšati pristup financijski isključenim osobama ili osobama kojima prijeti financijska isključenost, osobama s invaliditetom na način da se osigura usklađenost sa zahtjevima za pristupačnost utvrđenima u Prilogu I. Direktivi (EU) 2019/882 Europskog parlamenta i Vijeća³² (Europski akt o pristupačnosti), osobama sa smanjenom funkcionalnom sposobnošću kojima bi pristupačnost išla u prilog ili osobama s ograničenim digitalnim vještinama i

³² Direktiva (EU) 2019/882 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga (SL L 151, 7.6.2019., str. 70.).

starijim osobama. U tu bi svrhu digitalni euro trebao imati jednostavne značajke za korištenje kojima je lako rukovati i trebao bi biti dovoljno pristupačan u okviru niza hardverskih uređaja kako bi mogao ispuniti potrebe različitih skupina stanovništva. Nadalje, pružatelji platnih usluga trebali bi korisnicima digitalnog eura pružati platne usluge u digitalnim eurima neovisno o tome imaju li ti korisnici račune za plaćanje koji nisu u digitalnim eurima. Osim toga, tim bi korisnicima trebalo biti dopušteno da imaju račune za plaćanje u digitalnim eurima kod pružatelja platnih usluga koji nisu oni kod kojih imaju račune za plaćanje koji nisu u digitalnim eurima.

- (55) Digitalni euro trebao bi podržavati programiranje uvjetovanih platnih transakcija u digitalnim eurima koje provode pružatelji platnih usluga. Međutim, digitalni euro ne bi trebao biti programibilan novac, što znači jedinice koje se zbog intrinzično definiranih uvjeta potrošnje mogu koristiti samo za kupnju određenih vrsta robe ili usluga ili na koje se primjenjuju rokovi nakon kojih se više ne mogu koristiti. Uvjetovane platne transakcije plaćanja su koja automatski aktivira softver na temelju unaprijed definiranih i dogovorenih uvjeta. korištenje digitalnog eura kao programibilnog novca ne bi trebalo biti svrha ili učinak uvjetovanih plaćanja. Pružatelji platnih usluga mogli bi razviti različite vrste logike da ponude niz uvjetovanih platnih transakcija korisnicima digitalnog eura, među ostalim automatske platne transakcije za polaganje ili podizanje digitalnih eura, trajne naloge za plaćanje koji aktiviraju automatska plaćanja određenog iznosa na određeni datum i plaćanja između strojeva, pri čemu su ti strojevi programirani da automatski pokrenu plaćanja za vlastite rezervne dijelove nakon što ih naruče, za naplaćivanje i plaćanje električne energije po najpovoljnijim tržišnim uvjetima, za plaćanje osiguranja te naknada najma i održavanja na temelju potrošnje.
- (56) Kako bi se olakšalo korištenje digitalnog eura i pružanje inovativnih usluga, Eurosustav bi trebao olakšati pružanje uvjetovanih platnih transakcija u digitalnim eurima. Prvo, neke bi se vrste uvjetovanih platnih usluga mogle olakšati detaljnim mjerama, pravilima i standardima koji bi mogli pomoći pružateljima platnih usluga da razviju interoperabilne aplikacije koje se izvršavaju na temelju uvjetovane logike te da njima upravljaju. To bi moglo uključivati niz tehničkih alata, kao što su aplikacijska programska sučelja. Drugo, Eurosustav bi mogao omogućiti dodatne funkcije u infrastrukturi namire digitalnog eura koje su nužne za pružanje uvjetovanih platnih usluga korisnicima digitalnog eura. Na taj bi se način mogla olakšati rezervacija sredstava u infrastrukturi namire za buduća izvršenja nekih uvjetovanih plaćanja. Pružatelji platnih usluga trebali bi prilagoditi poslovnu logiku za uvjetovane platne transakcije u digitalnim eurima u skladu sa standardima i aplikacijskim programskim sučeljima koje Eurosustav može donijeti za olakšavanje takvih transakcija.
- (57) Europske lisnice za digitalni identitet mogle bi olakšati digitalne transakcije omogućivanjem autentifikacije, identifikacije i razmjene atributa, među ostalim dozvola i certifikata. Europske lisnice za digitalni identitet trebale bi pridonijeti djelotvornom univerzalnom pristupu digitalnom euru i njegovu korištenju. Države članice trebale bi izdavati europske lisnice za digitalni identitet na temelju zajedničkih standarda i praksi utvrđenih u provedbenom zakonodavstvu. Europska lisnica za digitalni identitet trebala bi imati čvrste i konkretne zaštitne mjere kako bi se osigurala zaštita podataka i privatnosti te sigurnosna certifikacija visoke razine. U rješenjima za usluge za korisnike koja će razviti Europska središnja banka stoga bi se trebale propisno razmotriti tehničke specifikacije kojima su uređene europske lisnice za digitalni identitet. Na taj bi se način omogućila relevantna interoperabilnost s Europskim lisnicama za digitalni identitet, na temelju čega bi se mogle iskoristiti

navedene prednosti. Ovisno o izboru korisnika, interoperabilnost s Europskom lisnicom za digitalni identitet trebala bi omogućiti i da se dâ razrješnica za dubinsku analizu stranke u skladu s Uredbom (EU) *[umetnuti upućivanje – Prijedlog uredbe o suzbijanju pranja novca, COM/2021/421 final]*. Nadalje, posrednici bi za postizanje usklađenog korisničkog iskustva mogli odabrati potpuno integrirati svoje usluge za korisnike u vezi s digitalnim eurom u specifikacije kojima je uređena Europska lisnica za digitalni identitet.

- (58) Korisnici bi trebali imati mogućnost da se po želji uključe i odobre plaćanja digitalnim eurima koristeći europske lisnice za digitalni identitet. Pružatelji platnih usluga stoga bi trebali biti obvezni prihvatiti europske lisnice za digitalni identitet za potvrdu identiteta potencijalnih i postojećih klijenata, u skladu s Uredbom (EU) *[umetnuti upućivanje na Prijedlog uredbe o suzbijanju pranja novca, COM(2021) 421 final]*. Kako bi se olakšalo otvaranje računa u digitalnim eurima u cijeloj Uniji, pružatelji platnih usluga trebali bi se moći pouzdati i u kvalificirane ovjere koje se pružaju u okviru Europskih lisnica za digitalni identitet, među ostalim za daljinsko provođenje dubinske analize stranaka. Pružatelji platnih usluga trebali bi prihvatiti i korištenje Europskih lisnica za digitalni identitet ako ih platitelj želi koristiti za odobrenje platnih transakcija u digitalnim eurima. Nadalje, Europske lisnice za digitalni identitet trebale bi se moći upotrijebiti za pohranu digitalnih eura na uređaju za plaćanje kako bi se olakšala beskontaktna plaćanja u digitalnim eurima bez interneta.
- (59) Kako bi olakšalo ujednačeno korisničko iskustvo, pravila, standardi i postupci u vezi s digitalnim eurom koje Europska središnja banka može donijeti na temelju vlastitih nadležnosti trebali bi zajamčiti da se između svih korisnika digitalnog eura u cijelom europodručju mogu provesti platne transakcije bez obzira na uključene pružatelje platnih usluga i na korištene usluge za korisnike. Kako bi se smanjila fragmentacija europskog tržišta platnog prometa u maloprodaji i potaknuli tržišno natjecanje, učinkovitost i inovacije na tom tržištu te razvoj platnih instrumenata u cijeloj Uniji u skladu s ciljem Komisijine strategije za plaćanja malih vrijednosti, digitalni euro trebao bi biti što usklađeniji s privatnim digitalnim rješenjima za plaćanje, oslanjanjem na funkcionalne i tehničke sinergije. Točnije, Europska središnja banka trebala bi nastojati osigurati da digitalni euro bude usklađen s privatnim digitalnim rješenjima za plaćanje u točki interakcije i za prijenos novčanih sredstava između osoba, u kojem je Unijino tržište platnog prometa za plaćanja malih vrijednosti trenutačno iznimno fragmentirano. Primjena otvorenih standarda, zajedničkih pravila i postupaka te moguće zajedničke infrastrukture mogla bi pridonijeti takvoj usklađenosti. Iako se postojeća rješenja mogu iskoristiti ako se smatra da su primjerena za osiguravanje usklađenosti, prije svega kako bi se ukupni troškovi prilagodbe sveli na najmanju razinu, takva postojeća rješenja ne bi trebala dovesti do neopravdanih ovisnosti zbog kojih bi se mogla spriječiti prilagodba digitalnog eura na nove tehnologije ili koje ne bi bile usklađene sa značajkama digitalnog eura. Kako bi se postigli ti ciljevi, ali bez dodjeljivanja zakonito ostvarivih prava tržišnim operaterima, Europska središnja banka trebala bi nastojati osigurati da digitalni euro bude usklađen s privatnim digitalnim rješenjima za plaćanje koliko je to moguće i ako se to smatra primjerenim.
- (60) Europska središnja banka trebala bi pružateljima platnih usluga i korisnicima digitalnog eura pružiti tehničku i funkcionalnu podršku radi lakšeg rješavanja sporova, barem kad je riječ o sporovima (ili postupcima prije spora) koji su tehnički ili se odnose na prijevaru. Tehnički sporovi uključuju među ostalim situacije u kojima se iznos transakcije razlikuje, u kojima je došlo do udvostručavanja ili u kojima nije bilo odobrenja ili prethodne validacije. Sporovi koji se odnose na prijevaru uključuju među

ostalim situacije krađe identiteta, prijevare povezane s identitetom trgovca ili krivotvorene robe.

- (61) Kako bi korisnici digitalnog eura mogli pristupiti digitalnom euru i koristiti ga u okviru platnih usluga u digitalnim eurima, trebale bi im se omogućiti usluge za korisnike. Ti bi korisnici trebali moći pristupiti platnim uslugama u digitalnim eurima i koristiti ih s pomoću usluga za korisnike koje pružaju pružatelji platnih usluga i Europska središnja banka. Pružatelji platnih usluga trebali bi moći odabrati usluge za korisnike koje pružaju drugi dionici, uključujući Europsku središnju banku, prije svega u slučaju kad su troškovi razvoja usluga za tehničku provedbu korisničkog sučelja i njihova upravljanja, uključujući aplikacije, neproporcionalni. Ako korisnici digitalnog eura mogu odabrati između različitih usluga za tehničku provedbu korisničkog sučelja, odluku o odabiru određene usluge za korisnike u konačnici bi trebalo prepustiti korisnicima i ne bi ih trebali nametati pružatelji platnih usluga ni Europska središnja banka. Pružatelji platnih usluga u tom bi pogledu trebali moći korisnicima digitalnog eura dati mogućnost pristupa platnim uslugama u digitalnim eurima i njihova korištenja s pomoću usluga za korisnike koje pruža Europska središnja banka. Europska središnja banka i pružatelji platnih usluga uvode prikladne tehničke i organizacijske mjere, uključujući najsuvremenije sigurnosne mjere i mjere za zaštitu privatnosti, kako bi se osiguralo da Europska središnja banka preko svojih usluga za korisnike ne može pristupiti identitetu pojedinačnih korisnika digitalnog eura.
- (62) Kako bi se izbjeglo miješanje u odnos pružatelja platnih usluga s njihovim klijentima i u njihovu ulogu u distribuciji digitalnog eura, rješenja za usluge za korisnike koja pruža Europska središnja banka trebala bi biti ograničena na pružanje sučelja između korisnika digitalnog eura i infrastrukture platnog prometa pružatelja platnih usluga. Točnije, Eurosustav ne bi bio u ugovornom odnosu s korisnicima digitalnog eura čak i ako ti korisnici koriste usluge za korisnike koje pruža Europska središnja banka. Europska središnja banka i pružatelji platnih usluga trebali bi uvesti prikladne tehničke i organizacijske mjere, uključujući najsuvremenije sigurnosne mjere i mjere za zaštitu privatnosti, kako bi se osiguralo da Europska središnja banka preko svojih usluga za korisnike ne može pristupiti identitetu pojedinačnih korisnika.
- (63) Kako bi se omogućilo neometano korisničko iskustvo, pružatelji platnih usluga koji korisnicima digitalnog eura pružaju usluge za korisnike za pristup digitalnom euru i njegovo korištenje trebali bi se pobrinuti da korisnici digitalnog eura mogu brzo i jednostavno pristupiti digitalnom euru i koristiti ga. Računi za plaćanje u digitalnim eurima trebali bi osobito biti jasno označeni službenim logotipom digitalnog eura. Računima za plaćanje u digitalnim eurima trebalo bi se pristupati na jednoj od glavnih internetskih stranica ili putem aplikacije, ili bilo kojih drugih usluga za korisnike, na ravnopravnoj osnovi s računima za plaćanje koji nisu u digitalnim eurima.
- (64) Kako bi se osigurala trenutačna namira, i internetske transakcije u digitalnim eurima i transakcije u digitalnim eurima bez interneta trebale bi se u uobičajenim okolnostima, među ostalim u okviru zamjene novčanih sredstava u digitalne eure i digitalnih eura u novčana sredstva te kao funkcije vodopada i funkcije obratnog vodopada, poravnati trenutačno, za svega nekoliko sekundi. Namira internetskih platnih transakcija u digitalnim eurima trebala bi se provoditi u okviru infrastrukture namire digitalnog eura koju je uveo Eurosustav. Internetske platne transakcije u digitalnim eurima trebale bi se namiriti u roku od nekoliko sekundi, kako je utvrđeno u funkcionalnim i tehničkim zahtjevima koje je uvela Europska središnja banka. Konačna namira internetskih platnih transakcija u digitalnim eurima trebala bi se dogoditi u trenutku kad se u infrastrukturi namire digitalnog eura koju je odobrila Europska središnja banka

evidentiraju predmetni digitalni euri platitelja i primatelja plaćanja, neovisno o tome evidentiraju li se digitalni euri kao iznos sredstava na računu ili jedinične vrijednosti, i neovisno o upotrijebljenoj tehnologiji. Infrastrukturu namire digitalnog eura trebalo bi prilagođavati novim tehnologijama, među ostalim tehnologiji decentraliziranog vođenja evidencije transakcija.

- (65) Zbog nepostojanja mrežne povezanosti namira beskontaktnih plaćanja u digitalnim eurima bez interneta trebala bi se provoditi u prostoru za lokalno pohranjivanje uređaja za plaćanje platiteljâ odnosno primateljâ plaćanja. Beskontaktna plaćanja u digitalnim eurima bez interneta trebala bi se namiriti u roku od nekoliko sekundi, kako je utvrđeno u funkcionalnim i tehničkim zahtjevima koje je uvela Europska središnja banka. Konačna namira trebala bi se dogoditi u trenutku kad se ažuriraju evidencije relevantnih iznosa u digitalnim eurima u uređajima za lokalno pohranjivanje platitelja odnosno primatelja plaćanja, neovisno o tome evidentiraju li se digitalni euri kao iznos sredstava na računu ili jedinične vrijednosti, i neovisno o upotrijebljenoj tehnologiji.
- (66) Budući da pružatelji platnih usluga ne sudjeluju u platnoj transakciji u digitalnim eurima između dvaju korisnika digitalnog eura, platne transakcije u digitalnim eurima ne podrazumijevaju systemske rizike i stoga nije opravdano odrediti ih kao sustav kako je definiran u članku 2. točki (a) Direktive 98/26/EZ Europskog parlamenta i Vijeća³³. Platne transakcije u digitalnim eurima trebale bi se namiriti u roku od nekoliko sekundi i stoga ne bi trebala postojati mogućnost za njihovo saldiranje.
- (67) Radi slobode ugovaranja i kako bi se osiguralo tržišno natjecanje, korisnici digitalnog eura trebali bi moći prebaciti račune za plaćanje u digitalnim eurima na različite pružatelje platnih usluga. Pružatelji platnih usluga trebali bi korisnicima digitalnog eura na njihov zahtjev omogućiti prebacivanje računa za plaćanje u digitalnim eurima uz zadržavanje istih identifikacijskih oznaka računa. U iznimnim okolnostima kad pružatelj platnih usluga ne može obaviti tu zadaću, među ostalim jer je izgubio relevantne podatke povezane s računom za plaćanje u digitalnim eurima, Europska središnja banka trebala bi moći odobriti prebacivanje računa za plaćanje u digitalnim eurima kako bi novi pružatelj platnih usluga kojeg je odredio korisnik digitalnog eura mogao dohvatiti informacije o iznosima u digitalnim eurima koje posjeduje korisnik digitalnog eura i dovršiti prebacivanje bez potrebe za uključivanjem nedostupnog pružatelja platnih usluga. Tim bi se postupkom trebalo omogućiti korisniku digitalnog eura da nastavi pristupati svojim digitalnim eurima preko novog imenovanog pružatelja platnih usluga. Europska središnja banka ne bi imala nikakvu operativnu ulogu u prebacivanju računa u okviru redovnog poslovanja ni u iznimnim situacijama.
- (68) Ključno je da pružatelji platnih usluga sprečavaju prijevare kako bi se zaštitili građani koji upotrebljavaju digitalni euro i integritet osobnih podataka obrađenih u plaćanjima u digitalnim eurima te kako bi se osiguralo nesmetano i učinkovito funkcioniranje digitalnog eura. Sprečavanje prijevara ima ključnu ulogu u održavanju povjerenja u jedinstvenu valutu. Europska središnja banka u tu svrhu može uspostaviti opći mehanizam za otkrivanje i sprečavanje prijevara radi potpore aktivnostima upravljanja prijevarama koje pružatelji platnih usluga provode pri internetskim platnim transakcijama u digitalnim eurima. Opći mehanizam za otkrivanje i sprečavanje prijevara ima razne ključne funkcije za otkrivanje obrazaca prijevara koje pojedinačni pružatelj platnih usluga ne bi mogao otkriti samostalno. Pojedinačni pružatelj platnih

³³ Direktiva 98/26/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 1998. o konačnosti namire u platnim sustavima i sustavima za namiru vrijednosnih papira.

usluga često nema potpunu sliku o svim elementima koji bi mogli dovesti do pravodobnog otkrivanja prijevare. Međutim, ako bi drugi pružatelji platnih usluga dostavljali informacije o mogućim prijevarama, postupak bi mogao biti djelotvorniji. Ta opća funkcija za otkrivanje prijevara postoji u usporedivim programima plaćanja i nužna je za postizanje vidljivo niskih stopa prijevara da bi digitalni euro bio siguran za potrošače i trgovce. Na prijenos informacija između pružatelja platnih usluga i mehanizama za otkrivanje i sprečavanje prijevara trebale bi se primjenjivati najsuvremenije sigurnosne mjere i mjere za zaštitu privatnosti, kako središnji mehanizam za otkrivanje i sprečavanje prijevara ne bi mogao utvrditi identitet pojedinačnih korisnika digitalnog eura.

- (69) Za provođenje internetskih plaćanja u digitalnim eurima i onih bez interneta ključno je da pružatelji usluga za tehničku provedbu korisničkog sučelja za digitalni euro i izdavatelji Europskih lisnica za digitalni identitet dobiju pristup tehnologiji komunikacije bliskog polja (NFC) na mobilnim uređajima. Te komponente uključuju posebno, ali ne isključivo, antene za NFC i takozvane sigurne elemente mobilnih uređaja (npr.: kartica s univerzalnim integriranim krugom (UICC), ugrađeni sigurni element (eSE) i kartica microSD). Stoga je nužno osigurati da proizvođači originalne opreme za mobilne uređaje ili pružatelji elektroničkih komunikacijskih usluga ne odbiju pristup antenama za NFC i sigurnim elementima kad god je to potrebno za pružanje usluga digitalnog eura. Novac središnje banke sa statusom zakonskog sredstva plaćanja trebao bi biti široko dostupan. Kako bi se to omogućilo i u digitalnom gospodarstvu, pružatelji usluga za korisnike za digitalni euro i operatori Europskih lisnica za digitalni identitet imaju pravo pohranjivati softver na relevantnom hardveru mobilnih uređaja kako bi se omogućilo tehničko provođenje internetskih transakcija u digitalnim eurima i onih bez interneta. Proizvođači originalne opreme za mobilne uređaje i pružatelji elektroničkih komunikacijskih usluga stoga bi trebali biti obvezni pružiti pristup pod pravednim, razumnim i nediskriminirajućim uvjetima svim hardverskim i softverskim komponentama kad je to potrebno za internetske transakcije u digitalnim eurima i one bez interneta. Ti bi operatori u svim slučajevima bili obvezni osigurati odgovarajući kapacitet relevantnih hardverskih i softverskih značajki mobilnih uređaja za obradu internetskih platnih transakcija u digitalnim eurima i pohranu digitalnih eura na mobilnim uređajima za platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta. Tom se obavezom ne bi trebao dovesti u pitanje članak 6. stavak 7. Uredbe (EU) 2022/1925, prema kojem je nadzornik pristupa obvezan besplatno pružiti djelotvornu interoperabilnost s operativnim sustavom te hardverskim ili softverskim značajkama mobilnih uređaja, kao i pristup tom sustavu za potrebe interoperabilnosti, što je primjenjivo na postojeća i nova digitalna sredstva plaćanja, uključujući digitalni euro.
- (70) Zaštita privatnosti i osobnih podataka temeljna su prava sadržana u člancima 7. i 8. Povelje Europske unije o temeljnim pravima. Kako je naglasio Europski odbor za zaštitu podataka³⁴, visok standard privatnosti i zaštite podataka neophodan je kako bi se osiguralo povjerenje Europljana u buduću digitalni euro. To je u skladu s načelima javne politike za digitalne valute središnje banke za plaćanja malih vrijednosti skupine G-7. Obrada osobnih podataka radi usklađenosti i u kontekstu ove Uredbe provodila bi

³⁴ Izjava o opcijama za dizajn digitalnog eura iz perspektive privatnosti i zaštite podataka donesena 10. listopada 2022.

se u skladu s Uredbom (EU) 2016/679³⁵ i Uredbom (EU) 2018/1725³⁶ te, ako je primjenjivo, Direktivom 2002/58/EZ³⁷.

- (71) Digitalni euro stoga bi trebalo osmisлити tako da se obrada osobnih podataka koju provode pružatelji platnih usluga i Europska središnja banka smanji na razinu koja je potrebna za pravilno funkcioniranje digitalnog eura. Digitalni euro trebao bi biti dostupan i bez interneta, uz razinu privatnosti u pogledu pružatelja platnih usluga koja je usporediva s podizanjem novčanica na bankomatima. Namira platnih transakcija u digitalnim eurima trebala bi biti osmišljena tako da Europska središnja banka i nacionalne središnje banke ne mogu pripisati podatke korisniku digitalnog eura čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi.
- (72) Tehnička i integrirana zaštita podataka trebala bi biti ugrađena u sve sustave za obradu podataka koji se razvijaju i koriste u okviru ove Uredbe. Na obradu osobnih podataka trebale bi se primjenjivati odgovarajuće zaštitne mjere za zaštitu prava i sloboda ispitanika. Tim zaštitnim mjerama trebalo bi se osigurati da su na snazi tehničke i organizacijske mjere, posebno kako bi se zajamčilo poštovanje načela zaštite podataka utvrđenih u Uredbi (EU) 2016/679 i Uredbi (EU) 2018/1725, među ostalim načela smanjenja količine podataka i ograničavanja svrhe.
- (73) Pružatelji platnih usluga trebali bi moći obrađivati osobne podatke ako je to potrebno da ispune zadaće koje su nužne za pravilno funkcioniranje digitalnog eura. U skladu s člankom 6. stavkom 1. točkom (c) Uredbe (EU) 2016/679, aktivnosti obrade u pogledu digitalnog eura trebale bi se smatrati zakonitima ako i u onoj mjeri u kojoj su nužne radi poštovanja pravnih obveza koje se primjenjuju na voditelja obrade u skladu s ovom Uredbom. U okviru ove Uredbe obrada osobnih podataka za potrebe provođenja ograničenja dopuštenih iznosa, pokretanja zamjene iznosa korisnikovih novčanih sredstava u digitalne eure i digitalnih eura u novčana sredstva te upravljanja uređajima za lokalno pohranjivanje za platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta zadaće su u javnom interesu koje su ključne za zaštitu građana koji upotrebljavaju digitalni euro i za stabilnost i integritet Unijina financijskog sustava. Pružatelji platnih usluga bit će voditelji obrade osobnih podataka u pogledu tih zadaća. Osim toga, pružatelji platnih usluga mogu obrađivati osobne podatke radi usklađivanja s postojećim zadaćama u javnom interesu ili s pravnom obvezom utvrđenom u pravu Unije koji se primjenjuju na novčana sredstva definirana u Direktivi (EU) 2015/2366. Te se zadaće odnose na pružanje platnih usluga te sprečavanje i otkrivanje prijevara u skladu s Direktivom (EU) 2015/2366, sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma u skladu s Direktivom (EU) 2015/849, ispunjavanje obveza povezanih s oporezivanjem i izbjegavanjem plaćanja poreza te upravljanje operativnim i sigurnosnim rizicima u skladu s Uredbom (EU) 2022/2554.
- (74) Obrada osobnih podataka radi utvrđivanja jesu li korisnici osobe ili subjekti uvršteni na popis u skladu s mjerama ograničavanja donesenima na temelju članka 215. UFEU-

³⁵ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka), SL L 119, 4.5.2016., str. 1.–88.

³⁶ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.–98.).

³⁷ Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija, SL L 201, 31.7.2002., str. 37.

a trebala bi se provoditi u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća. Obrada imena i identifikacijskih oznaka računa fizičkih osoba proporcionalna je i nužna kako bi se osigurala usklađenost s mjerama ograničavanja donesenima u skladu s člankom 215. UFEU-a kojima se predviđa zamrzavanje imovine ili zabrana stavljanja na raspolaganje financijskih sredstava ili gospodarskih izvora.

- (75) Platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta plaćanja su koja se provode u fizičkoj blizini (uživo). Slične su gotovinskim transakcijama i trebalo bi ih slično tretirati s aspekta privatnosti. Pružatelji platnih usluga stoga ne bi trebali obrađivati osobne podatke povezane s platnim transakcijama u digitalnim eurima bez interneta, nego samo osobne podatke koji se odnose na polaganje ili podizanje digitalnih eura s računa za plaćanje u digitalnim eurima kako bi ih učitali na uređaje za lokalno pohranjivanje, ili s uređaja za lokalno pohranjivanje na račune za plaćanje u digitalnim eurima. To uključuje identifikacijsku oznaku uređaja za lokalno pohranjivanje koju pružatelji platnih usluga dodjeljuju korisniku digitalnih eura koji drži digitalne eure bez interneta. Ta razina privatnosti bila bi usporediva s podizanjem novčanica na bankomatima, pri čemu pružatelji platnih usluga obrađuju osobne podatke povezane s identitetom korisnika i podatke povezane s načinom provođenja transakcija zamjene novčanih sredstava u digitalne eure i digitalnih eura u novčana sredstva. To znači da se za platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta ne bi trebali pratiti podaci o transakcijama.
- (76) Europska središnja banka i nacionalne središnje banke mogu obrađivati osobne podatke ako je to potrebno da ispune zadaće koje su ključne za pravilno funkcioniranje digitalnog eura. U okviru ove Uredbe obrada osobnih podataka za potrebe namire platnih transakcija u digitalnim eurima i upravljanje sigurnošću i integritetom infrastrukture digitalnog eura zadaće su u javnom interesu koje su ključne za zaštitu građana koji koriste digitalni euro te za stabilnost i integritet Unijina financijskog sustava. Zadaća održavanja sigurnosti i integriteta infrastrukture digitalnog eura obuhvaća aktivnosti povezane s osiguravanjem stabilnosti i operativne otpornosti digitalnog eura. Europska središnja banka i nacionalne središnje banke bile bi voditelji obrade osobnih podataka kad je riječ o tim zadaćima. Europska središnja banka i nacionalne središnje banke obrađivale bi osobne podatke za te zadaće s pomoću najsuvremenijih sigurnosnih mjera i mjera za zaštitu privatnosti, kao što su pseudonimizacija ili enkripcija, kako se podaci ne bi mogli koristiti za izravno utvrđivanje identiteta određenog korisnika digitalnog eura.
- (77) Za potrebe provedbe ograničenja dopuštenih iznosa i osiguravanja iznimnog prebacivanja računa za plaćanje u digitalnim eurima u hitnim situacijama na zahtjev korisnika digitalnog eura nužna je jedinstvena pristupna točka identifikacijskih oznaka korisnika digitalnog eura i odgovarajućih ograničenja dopuštenih iznosa digitalnih eura kako bi se osiguralo učinkovito funkcioniranje digitalnog eura u cijelom europodručju jer korisnici digitalnog eura mogu imati račune za plaćanje u digitalnim eurima u različitim državama članicama. Pri uspostavljanju jedinstvene pristupne točke Europska središnja banka i nacionalne središnje banke trebale bi osigurati da obrada osobnih podataka bude ograničena na ono što je nužno i da bude uključena tehnička i integrirana zaštita podataka. Europska središnja banka i nacionalne središnje banke trebale bi, prema potrebi i kako bi se smanjio rizik od povrede osobnih podataka, razmotriti korištenje decentralizirane pohrane podataka.

- (78) Komisija je u paketu mjera o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma koji je donijela 21. srpnja 2021.³⁸ („paket mjera o sprečavanju pranja novca”) predložila znatno jačanje pravila o sprečavanju pranja novca („SPN”) u cijeloj Uniji. U skladu s tim ciljem i kako bi se osigurala djelotvorna primjena zahtjeva za SPNFT na digitalni euro, ovom bi se Uredbom trebalo propisati da se na internetske platne transakcije u digitalnim eurima primjenjuju zahtjevi SPNFT-a utvrđeni u Direktivi (EU) 2015/849.
- (79) Kako bi se olakšalo rašireno korištenje digitalnog eura, ključno je da potencijalni korisnici digitalnog eura mogu jednostavno pristupiti platnim uslugama u digitalnim eurima koje pružatelji platnih usluga pružaju na usklađen način u europodručju. Stoga je primjereno, ne dovodeći u pitanje pristup riziku na kojem se temelji paket mjera za SPN, da Unijino Tijelo za suzbijanje pranja novca („AMLA”) u svojim regulatornim tehničkim standardima za dubinsku analizu stranke razmotri otvaranje računa za plaćanje u digitalnim eurima. AMLA bi za niskorizične transakcije ili poslovne odnose trebala utvrditi odgovarajuće mjere pojednostavnjenog postupka dubinske analize stranke koje bi pružatelji platnih usluga trebali primjenjivati. AMLA bi trebala dati prednost izradi tih regulatornih tehničkih standarda.
- (80) Za razliku od iplatnih transakcija u digitalnim eurima bez interneta, internetske platne transakcije u digitalnim eurima nisu ograničene na transakcije koje se događaju u fizičkoj blizini i mogu se koristiti za prijenos novčanih sredstava na daljinu između korisnikâ digitalnog eura. Digitalne valute središnje banke za internetske platne transakcije u digitalnim eurima mogle bi predstavljati veće rizike u pogledu SPNFT-a nego gotov novac jer bi djelovale kao instrument čija je likvidnost slična likvidnosti gotova novca, ali bez ograničenja u pogledu prenosivosti koje se podrazumijevaju za gotov novac. Stoga je potrebno utvrditi da se na internetsku platnu transakciju u digitalnim eurima primjenjuju Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredba (EU) 2015/847 Europskog parlamenta i Vijeća³⁹.
- (81) Kako bi se osigurala dosljedna primjena zahtjeva u vezi sa zakonskim sredstvom plaćanja i pratiotehnoški razvoj, Komisiji bi u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije trebalo delegirati ovlast za donošenje akata radi dopune ove Uredbe donošenjem delegiranih akata u vezi s dodatnim izuzećima od obveznog prihvaćanja i vrstama osobnih podataka koje obrađuju pružatelji platnih usluga, Europska središnja banka i nacionalne središnje banke te pružatelji usluga potpore. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka. Komisija bi prilikom pripreme i sastavljanja delegiranih akata trebala osigurati istovremeno, pravodobno i odgovarajuće prosljeđivanje relevantnih dokumenata Europskom parlamentu i Vijeću.

³⁸ Prijedlog uredbe o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma, COM(2021) 420 final; Prijedlog direktive o mehanizmima koje države članice trebaju uspostaviti radi sprečavanja korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma i o stavljanju izvan snage Direktive (EU) 2015/849 (COM(2021) 423 final); Prijedlog uredbe o osnivanju Tijela EU-a za suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma („AMLA”) (COM(2021) 421 final); i prijedlog preinake Uredbe (EU) 2015/847 kojom se zahtjevi za sljedivost proširuju na kriptovalutu (COM(2021) 422 final).

³⁹ Uredba (EU) 2015/847 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o informacijama koje su priložene prijenosu novčanih sredstava i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1781/2006 (SL L 141, 5.6.2015., str. 1.).

- (82) Iako su platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta slične gotovinskim transakcijama i trebalo bi ih slično tretirati kad je riječ o privatnosti, posebna ograničenja iznosa i transakcija za beskontaktna plaćanja bez interneta ključna su za ublažavanje rizika u pogledu SPNFT-a.
- (83) Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za primjenu ograničenja iznosa i transakcija za beskontaktna plaćanja bez interneta, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁰. Za donošenje provedbenih akata kojima se određuju ograničenja transakcija i dopuštenih iznosa za digitalni euro bez interneta trebalo bi primijeniti postupak ispitivanja jer se tim aktima pridonosi borbi protiv pranja novca i financiranja terorizma.
- (84) U skladu s načelom proporcionalnosti, radi ostvarenja temeljnog cilja osiguravanja korištenja digitalnog eura kao jedinstvene valute u digitalnom gospodarstvu potrebno je i primjereno utvrditi pravila, u prvom redu ona koja se odnose na status digitalnog eura kao zakonskog sredstva plaćanja te na njegovu distribuciju, korištenje i osnovne značajke. Ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje ciljeva u skladu s člankom 5. stavkom 4. Ugovora o Europskoj uniji.
- (85) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka i Europskim odborom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća⁴¹ te su oni [XX. XX 2023.] dali zajedničko mišljenje,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I. PREDMET I DEFINICIJE

Članak 1. Predmet

Kako bi se euro prilagodio tehnološkim promjenama i kako bi se osiguralo da ga se koristi kao jedinstvenu valutu, ovom se Uredbom uvodi digitalni euro i utvrđuju pravila koja se osobito odnose na njegov status zakonskog sredstva plaćanja, distribuciju, korištenje i osnovne tehničke značajke.

Članak 2. Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „digitalni euro” znači digitalni oblik jedinstvene valute dostupan fizičkim i pravnim osobama;
2. „kreditna institucija” znači kreditna institucija kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁴²;

⁴⁰ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

⁴¹ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

3. „platna transakcija u digitalnim eurima” znači polaganje, prijenos ili podizanje digitalnog eura koje inicira platitelj ili se inicira u njegovo ime, ili ga inicira primatelj plaćanja, bez obzira na odnosne obveze između platitelja i primatelja plaćanja;
4. „korisnik digitalnog eura” znači svaka osoba koja koristi platne usluge u digitalnim eurima kao platitelj, primatelj plaćanja ili oboje;
5. „račun za plaćanje u digitalnim eurima” znači račun koji se vodi u ime jednog ili više korisnika digitalnog eura kod pružatelja platnih usluga za pristup digitalnim eurima evidentiranim u infrastrukturi namire digitalnog eura ili na uređaju za digitalni euro bez interneta te za iniciranje ili primanje internetskih platnih transakcija u digitalnim eurima ili platnih transakcija u digitalnim eurima bez interneta, neovisno o tehnologiji i strukturi podataka;
6. „Europske lisnice za digitalni identitet” znači lisnice iz članka 6.a Uredbe (EUDIWR) *[umetnuti upućivanje na Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 910/2014 u pogledu uspostavljanja europskog okvira za digitalni identitet, COM(2021) 281 final]*;
7. „pružatelj platnih usluga” znači pružatelj platnih usluga kako je definiran u članku 4. točki 11. Direktive (EU) 2015/2366;
8. „platna usluga u digitalnim eurima” znači bilo koja od poslovnih djelatnostinavedenih u Prilogu I.;
9. „platitelj” znači svaka osoba koja ima račun za plaćanje u digitalnim eurima i koja daje suglasnost za izvršenje naloga za plaćanje s tog računa za plaćanje u digitalnim eurima;
10. „primatelj plaćanja” znači svaka osoba koja je predviđeni primatelj novčanih sredstava koja su predmet platne transakcije u digitalnim eurima;
11. „zamjena novčanih sredstava u digitalne eure” znači postupak u kojem korisnik digitalnog eura stječe digitalne eure u zamjenu za gotov novac ili druga novčana sredstva, čime nastaje izravna obveza za Europsku središnju banku ili nacionalnu središnju banku prema tom korisniku digitalnog eura;
12. „zamjena digitalnih eura u novčana sredstva” znači postupak u kojem korisnik digitalnog eura zamjenjuje digitalne eure za gotov novac ili druga novčana sredstva;
13. „nacionalna središnja banka” znači nacionalna središnja banka države članice čija je valuta euro;
14. „internetska platna transakcija u digitalnim eurima” znači platna transakcija u digitalnim eurima u kojoj se namira obavlja u infrastrukturi namire digitalnog eura;
15. „platna transakcija u digitalnim eurima bez interneta” znači platna transakcija u digitalnim eurima koja se provodi u fizičkoj blizini i u kojoj se odobrenje i namira obavljaju u uređajima za lokalno pohranjivanje platitelja i primatelja plaćanja;

⁴² Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).

16. „boravište” znači mjesto u kojem fizička osoba zakonito boravi u Uniji kako je definirano u članku 2. točki 2. Direktive 2014/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁴³;
17. „uvjetovana platna transakcija u digitalnim eurima” znači platna transakcija u digitalnim eurima koja se provodi automatski nakon ispunjenja unaprijed definiranih uvjeta o kojima su se dogovorili platitelj i primatelj plaćanja;
18. „programibilan novac” znači jedinice digitalnog novca s intrinzičnom logikom koja ograničava potpunu zamjenjivost svake jedinice;
19. „infrastruktura namire digitalnog eura” znači infrastruktura namire digitalnog eura koju uvede Eurosustav;
20. „usluge za korisnike” znači sve komponente nužne za pružanje usluga korisnicima digitalnog eura koje su preko definiranih sučelja u interakciji s rješenjima pozadinskog sustava i drugim uslugama za korisnike;
21. „treća zemlja” znači zemlja koja nije članica Europske unije;
22. „posjetitelj” znači fizička osoba koja nema prebivalište ili boravište u državi članici čija je valuta euro i koja putuje u jednu od tih država članica i boravi u njoj, među ostalim u turističke i poslovne svrhe ili za potrebe obrazovanja i osposobljavanja;
23. „država članica čija valuta nije euro” znači država članica za koju Vijeće još nije odlučilo da ispunjava uvjete potrebne za usvajanje eura u skladu s člankom 140. UFEU-a;
24. „pristojba koje se zaračunava trgovcima” znači naknada koju primatelj plaćanja plaća pružatelju platnih usluga kad prihvaća platnu transakciju u digitalnim eurima;
25. „usporediva digitalna sredstva plaćanja” znači digitalna sredstva plaćanja, uključujući plaćanje debitnim karticama i trenutačno plaćanje u točki interakcije, a isključujući kreditni transfer i izravno terećenje koji se ne iniciraju u točki interakcije;
26. „prebacivanje” znači da se na zahtjev korisnika digitalnog eura od jednog pružatelja platnih usluga do drugog prenose informacije o svim ili nekim platnim uslugama u digitalnim eurima, uključujući ponavljajuća plaćanja, koje su izvršene na računu za plaćanje u digitalnim eurima, ili iznosi digitalnih eura s jednog računa za plaćanje u digitalnim eurima na drugi ili oboje, pri čemu se prvi račun za plaćanje u digitalnim eurima zatvara ili ne zatvara, uz zadržavanje iste identifikacijske oznake računa;
27. „identifikacijska oznaka korisnika” znači jedinstvena identifikacijska oznaka koju je izradio pružatelj platnih usluga koji distribuira digitalni euro i na temelju koje se za potrebe internetskog korištenja digitalnog eura nedvojbeno razlikuju korisnici digitalnog eura, ali koju Europska središnja banka i nacionalne središnje banke ne mogu pripisati fizičkoj ili pravnoj osobi čiji je identitet moguće utvrditi;
28. „pseudonim korisnika” znači jedinstvena pseudonimizirana identifikacijska oznaka koja se koristi za zaštitu identiteta korisnika pri obradi plaćanja u digitalnim eurima koju samo pružatelj platnih usluga koji distribuira digitalni euro ili korisnik

⁴³ Direktiva 2014/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o usporedivosti naknada povezanih s računima za plaćanje, prebacivanju računa za plaćanje i pristupu računima za plaćanje s osnovnim uslugama (SL L 257, 28.8.2014., str. 214.).

digitalnog eura mogu pripisati fizičkoj ili pravnoj osobi čiji je identitet moguće utvrditi;

29. „autentifikacija korisnika” znači jedinstvena informacija koju je izradio pružatelj platnih usluga koji distribuira digitalni euro, koja zajedno s identifikacijskom oznakom korisnika korisniku digitalnog eura omogućuje dokazivanje vlasništva nad iznosom digitalnih eura evidentiranim u infrastrukturi namire digitalnog eura;
30. „pružatelji usluga potpore” znači jedan ili više subjekata koje imenuje Europska središnja banka i koji svim pružateljima platnih usluga koji distribuiraju digitalni euro pružaju usluge čiji je cilj olakšati neometano funkcioniranje platnih transakcija u digitalnim eurima;
31. „mobilni uređaj” znači uređaj koji korisnicima digitalnog eura omogućuje odobravanje platnih transakcija u digitalnim eurima putem interneta ili bez interneta, uključujući osobito pametne telefone, tablete, pametne satove i sve vrste nosivih uređaja.

POGLAVLJE II.

UVOĐENJE I IZDAVANJE DIGITALNOG EURA

Članak 3.

Uvođenje digitalnog eura

Digitalni euro uvodi se kao digitalni oblik jedinstvene valute.

Članak 4.

Izdavanje digitalnog eura

1. U skladu s Ugovorima Europska središnja banka ima isključivo pravo odobriti izdavanje digitalnog eura, a izdavati ga mogu Europska središnja banka i nacionalne središnje banke.
2. Digitalni euro izravna je obveza za Europsku središnju banku ili nacionalne središnje banke prema korisnicima digitalnog eura.

Članak 5.

Primjenjivo pravo

1. Digitalni euro uređuje se odredbama ove Uredbe, koje se dopunjuju delegiranim aktima za čije je donošenje Komisija ovlaštena na temelju članaka 11., 33., 34., 35. i 38. i provedbenim aktima za čije je donošenje Komisija ovlaštena na temelju članka 37.
2. U okviru ove Uredbe digitalni euro uređen je i detaljnim mjerama, pravilima i standardima koje Europska središnja banka može donijeti na temelju vlastitih nadležnosti. Ako te detaljne mjere, pravila i standardi utječu na zaštitu prava i sloboda pojedinaca u pogledu obrade osobnih podataka, Europska središnja banka savjetuje se s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka prije njihova donošenja.
3. U skladu s člankom 4. stavkom 25. Direktive (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, kako je zamijenjena Direktivom (EU) [umetnuti upućivanje na Prijedlog direktive o platnim uslugama i uslugama elektroničkog novca na unutarnjem tržištu, COM(2023) 366 final] i Uredbom (EU) [umetnuti upućivanje na Prijedlog uredbe o platnim

uslugama na unutarnjem tržištu, COM(2023) 367 final] Europskog parlamenta i Vijeća od XX. XX 2023., odredbe te direktive primjenjuju se na platne transakcije u digitalnim eurima.

4. U skladu s člankom 2. stavkom 10. Uredbe (EU) 2021/1230 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. srpnja 2021. o prekograničnim plaćanjima u Uniji, kako je izmijenjena Uredbom (EU) *[umetnuti upućivanje na Prijedlog uredbe o uslugama digitalnog eura koje pružaju pružatelji platnih usluga osnovani u državama članicama čija valuta nije euro, COM(2023) 368 final]*, odredbe te uredbe primjenjuju se na platne transakcije u digitalnim eurima.
5. Ne dovodeći u pitanje članak 37. ove Uredbe, Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma i Uredba (EU) 2015/847 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o informacijama koje su priložene prijenosu novčanih sredstava primjenjuju se na platne transakcije u digitalnim eurima.

Članak 6. Nadležna tijela

1. Države članice imenuju jedno ili više nadležnih tijela za osiguravanje usklađenosti s poglavljem III. i člankom 17. na svojem državnom području. One o tome obavješćuju Komisiju i navode sve podjele funkcija i zadaća.

Države članice utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju na kršenje poglavlja III. i članka 17. i poduzimaju sve potrebne mjere kako bi se osigurala provedba tih pravila, među ostalim korištenjem ovlasti nadležnih tijela za pristup potrebnim podacima. Predviđene sankcije moraju biti djelotvorne, proporcionalne i odvraćajuće. Države članice bez odgode obavješćuju Komisiju o tim pravilima i tim mjerama te je bez odgode obavješćuju o svim naknadnim izmjenama koje na njih utječu.
2. Direktivom (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, kako je zamijenjena Direktivom (EU) *[umetnuti upućivanje na Prijedlog direktive o platnim uslugama i uslugama elektroničkog novca na unutarnjem tržištu – COM/2023/366 final]* uređuje se nadzor koji provode nadležna tijela, sustav sankcija i mehanizmi nadzora između nadležnih tijela matičnih država članica i država članica domaćina kad je riječ o usklađenosti pružateljâ platnih usluga s obvezama na temelju poglavlja IV., V., VI. i VII. ove Uredbe.
3. Direktivom (EU) 2015/849, kako je zamijenjena Direktivom (EU) *[umetnuti upućivanje na Prijedlog direktive o sprečavanju pranja novca, COM(2021) 423 final]* uređuje se nadzor koji provode nadležna tijela, sustav sankcija i mehanizmi nadzora između nadležnih tijela matičnih država članica i država članica domaćina kad je riječ o aktivnostima pružateljâ platnih usluga u vezi s digitalnim eurom za potrebe osiguranja usklađenosti s poglavljem IX. Uredbe (EU) br. [X] o uvođenju digitalnog eura.
4. Za potrebe nadzora usklađenosti s poglavljima IV., V. i VII. ove Uredbe nadležna tijela iz stavka 2. surađuju s Europskom središnjom bankom.

5. Države članice osiguravaju da su uvedene odgovarajuće mjere za informiranje javnosti o dostupnosti i značajkama digitalnog eura te o mogućnostima pristupa digitalnom euru.

POGLAVLJE III. ZAKONSKO SREDSTVO PLAĆANJA

Članak 7.

Status zakonskog sredstva plaćanja

1. Digitalni euro ima status zakonskog sredstva plaćanja.
2. Status zakonskog sredstva plaćanja digitalnog eura podrazumijeva njegovo obvezno prihvaćanje po punoj nominalnoj vrijednosti, uz mogućnost da se njegovim korištenjem oslobodi od obveze plaćanja.
3. U skladu s obveznim prihvaćanjem digitalnog eura primatelj plaćanja ne smije odbiti ponuđeno plaćanje u digitalnim eurima kako bi postupio u skladu s tom obvezom.
4. U skladu s prihvaćanjem digitalnog eura po punoj nominalnoj vrijednosti, novčana vrijednost digitalnih eura ponuđenih za plaćanje duga mora biti jednaka vrijednosti novčanog duga. Dodatne naknade za plaćanje duga digitalnim eurom su zabranjene.
5. U skladu s mogućnosti da se korištenjem digitalnog eura oslobodi od obveze plaćanja, platitelj se može osloboditi od obveze plaćanja ako primatelju plaćanja ponudi plaćanje u digitalnim eurima.

Članak 8.

Teritorijalno područje primjene statusa zakonskog sredstva plaćanja

1. Digitalni euro ima status zakonskog sredstva plaćanja za plaćanja bez interneta novčanog duga izraženog u eurima koja se provode u europa području.
2. Digitalni euro ima status zakonskog sredstva plaćanja za internetska plaćanja novčanog duga izraženog u eurima primatelju plaćanja koji ima boravište ili poslovni nastan u europa području.

Članak 9.

Iznimke od obveze prihvaćanja digitalnog eura

Odstupajući od članka 7. stavka 3. i članka 8. primatelj plaćanja ima pravo odbiti digitalni euro u bilo kojem sljedećem slučaju:

- (a) ako je primatelj plaćanja poduzetnik koje zapošljava manje od 10 osoba ili čiji godišnji promet ili ukupna godišnja bilanca ne prelazi 2 milijuna EUR, ili je neprofitni pravni subjekt, kako je definiran u članku 2. točki 18. Uredbe (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁴, osim ako prihvaća usporediva digitalna sredstva plaćanja;

⁴⁴ Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1.).

- (b) ako je plaćanje odbijeno u dobroj vjeri i utemeljeno na opravdanom i privremenom razlogu u skladu s načelom proporcionalnosti u pogledu konkretnih okolnosti izvan kontrole primatelja plaćanja;
- (c) ako je primatelj plaćanja fizička osoba koja obavlja isključivo osobnu ili kućnu djelatnost;
- (d) ako su primatelj plaćanja i platitelj prije plaćanja dogovorili drugo sredstvo plaćanja, pod uvjetima iz članka 10.

Za potrebe točke (b) teret dokazivanja da je u određenom slučaju postojao opravdan i privremen razlog i da je odbijanje bilo proporcionalno nosi primatelj plaćanja.

Članak 10.

Zabrana jednostranog isključenja plaćanja u digitalnim eurima

Primatelji plaćanja na koje se primjenjuje obveza prihvaćanja digitalnog eura ne smiju koristiti ugovorne odredbe koje nisu pojedinačno dogovorene, ni poslovne prakse čiji je cilj ili učinak taj da platitelji novčanih dugova izraženih u eurima isključe korištenje digitalnog eura. Takve ugovorne odredbe ili poslovne prakse nisu obvezujuće za platitelja. Smatra se da neka ugovorna odredba nije pojedinačno dogovorena ako je ona sastavljena unaprijed i platitelj stoga nije mogao utjecati na njezin sadržaj, posebno u kontekstu unaprijed oblikovanog standardnog ugovora.

Članak 11.

Dodatna izuzeća na temelju monetarnog prava

Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 38. radi dopune ove Uredbe utvrđivanjem dodatnih izuzeća od načela obveznog prihvaćanja na temelju monetarnog prava. Te se iznimke opravdavaju ciljem od javnog interesa i, proporcionalno tom cilju, ne smiju umanjiti djelotvornost statusa zakonskog sredstva plaćanja digitalnog eura, a dopuštene su samo ako su dostupna druga sredstva za plaćanje novčanih dugova. Komisija se u izradi tih delegiranih akata savjetuje s Europskom središnjom bankom.

Članak 12.

Interakcija između digitalnog eura i novčanica i kovanica eura

1. Digitalni euro zamjenjuje se euronovčanicama i eurokovanicama po nominalnoj vrijednosti.
2. Primatelji plaćanja novčanog duga izraženog u eurima prihvaćaju plaćanja u digitalnim eurima u skladu s odredbama ove Uredbe, neovisno o tome prihvaćaju li plaćanja u euronovčanicama i eurokovanicama u skladu s Uredbom (EU) [umetnuti upućivanje – Prijedlog o euronovčanicama i eurokovanicama kao zakonskom sredstvu plaćanja – COM (2023) 364 final]. Ako je prihvaćanje euronovčanica i eurokovanica i digitalnog eura obvezno u skladu s odredbama ove Uredbe i Uredbe [XXX o euronovčanicama i eurokovanicama kao zakonskom sredstvu plaćanja], platitelj ima pravo odabrati sredstvo plaćanja.

POGLAVLJE IV. DISTRIBUCIJA

Članak 13.

Pružatelji platnih usluga

1. U okviru Direktive (EU) 2015/2366 pružatelji platnih usluga platne usluge u digitalnim eurima navedene u Prilogu I. mogu pružati sljedećim osobama:
 - (a) fizičkim i pravnim osobama koje imaju boravište ili poslovni nastan u državama članicama čija je valuta euro;
 - (b) fizičkim i pravnim osobama koje su otvorile račun u digitalnim eurima dok su imale boravište ili poslovni nastan u državama članicama čija je valuta euro, ali više nemaju ni boravište ni poslovni nastan u tim državama članicama;
 - (c) posjetiteljima;
 - (d) fizičkim i pravnim osobama koje imaju boravište ili poslovni nastan u državama članicama čija valuta nije euro, pod uvjetima iz članka 18.;
 - (e) fizičkim i pravnim osobama koje imaju boravište ili poslovni nastan u trećim zemljama, uključujući područja koja su sklopila monetarni sporazum s Unijom, pod uvjetima iz članaka 19. i 20.

Europska središnja banka može ograničiti pristup digitalnom euru i vremenski ograničiti njegovo korištenje korisnicima digitalnog eura iz točaka (b) i (c), pod uvjetima iz članka 16. stavka 2. Ti se rokovi određuju s obzirom na boravište ili status posjetitelja korisnikâ digitalnog eura.

Za potrebe točke (a) osobe koje imaju boravište uključuju građane Unije i državljane trećih zemalja koji imaju pravo na boravište u skladu s pravom Unije ili nacionalnim pravom.
2. Pružatelji platnih usluga koji pružaju usluge vođenja računa u smislu Direktive (EU) 2015/2366 omogućuju korisnicima digitalnog eura ručno ili automatsko provođenje zamjene novčanih sredstava u digitalne eure ili digitalnih eura u novčana sredstva sa svojih računa za plaćanje u digitalnim eurima na račune za plaćanje koji nisu u digitalnim eurima i obratno, ili euronovčanica i eurokovanica kad pružatelj platnih usluga pruža gotovinske usluge, podložno eventualnim ograničenjima koje Europska središnja banka uvede u skladu s člankom 16. ove Uredbe.
3. Pružatelji platnih usluga korisnicima digitalnog eura omogućuju korištenje funkcija zamjene novčanih sredstava u digitalne eure i digitalnih eura u novčana sredstva:
 - (a) u bilo kojem trenutku, kontinuirano, ako se zamjena novčanih sredstava u digitalne eure i digitalnih eura u novčana sredstva obavlja preko računa za plaćanje koji nisu u digitalnim eurima;
 - (b) ako pružatelj platnih usluga pruža gotovinske usluge, pri čemu se zamjena novčanih sredstava u digitalne eure i digitalnih eura u novčana sredstva obavlja euronovčanicama i eurokovanicama.
4. Pružatelji platnih usluga koji pružaju usluge vođenja računa u smislu Direktive (EU) 2015/2366 korisnicima digitalnog eura omogućuju:

- (a) da im se iznos digitalnih eura koji premašuje eventualno ograničenje koje Europska središnja banka uvede u skladu s člankom 16. automatski pretvori u novčana sredstva i prebaci na račun za plaćanje koji nije u digitalnim eurima, nakon primanja internetske platne transakcije u digitalnim eurima;
- (b) da provedu internetsku platnu transakciju u digitalnim eurima ako je iznos transakcije veći od iznosa sredstava koji imaju u digitalnim eurima.

Za potrebe točaka (a) i (b) te uz prethodno odobrenje korisnikâ digitalnog eura, pružatelji platnih usluga povezuju svaki račun za plaćanje u digitalnim eurima s pojedinačnim računom za plaćanje koji nije u digitalnim eurima koji odrede korisnici digitalnog eura. Korisnici digitalnog eura mogu taj određeni račun za plaćanje koji nije u digitalnim eurima otvoriti kod različitog pružatelja platnih usluga od onoga kod kojeg se vodi pojedinačni račun za plaćanje u digitalnim eurima.

- 5. Digitalni euro koji distribuiraju pružatelji platnih usluga zamjenjuje se po nominalnoj vrijednosti za knjižni novac i elektronički novac izražen u eurima.
- 6. Za potrebe platnih usluga u digitalnim eurima korisnici digitalnog eura ulaze u ugovorni odnos samo s pružateljima platnih usluga. Korisnici digitalnog eura nemaju ugovorni odnos s Europskom središnjom bankom ni s nacionalnim središnjim bankama.
- 7. Korisnici digitalnog eura mogu imati jedan ili više računa za plaćanje u digitalnim eurima kod jednog ili više pružatelja platnih usluga.
- 8. Pružatelji platnih usluga javnosti besplatno stavljaju na raspolaganje dostupne informacije o posebnim značajkama platnih usluga u digitalnim eurima i uvjetima njihova distribucije.

Članak 14.

Pristup digitalnom euru u državama članicama čija je valuta euro

- 1. Za potrebe distribucije digitalnog eura fizičkim osobama iz članka 13. stavka 1. točke (a) kreditne institucije koje pružaju platne usluge iz točaka 1., 2. ili 3. Priloga I. Direktivi (EU) 2015/2366 na zahtjev svojih klijenata pružaju tim osobama sve osnovne platne usluge u digitalnim eurima kako su navedene u Prilogu II.
- 2. Kad je riječ o fizičkim osobama iz članka 13. stavka 1. točke (a) koje nemaju račun za plaćanje koji nije u digitalnim eurima, na pristup potrošača računu za plaćanje u digitalnim eurima s osnovnim uslugama primjenjuje se poglavlje IV. Direktive 2014/92/EU o pristupu računima za plaćanje s osnovnim uslugama, uz iznimku članka 17. i 18.
- 3. Države članice imenuju tijela iz članka 1. točke (f) Direktive (EU) 2015/2366 ili poštanske žiro-institucije iz članka 1. točke (c) Direktive (EU) 2015/2366 za sljedeće:
 - (a) pružanje osnovnih platnih usluga u digitalnim eurima fizičkim osobama iz članka 13. stavka 1. točke (a) koje nemaju ili ne žele imati račun za plaćanje koji nije u digitalnim eurima;
 - (b) pružanje osnovnih platnih usluga u digitalnim eurima i pružanje potpore pri digitalnom uključivanju, i to osobno u fizičkoj blizini osobama s invaliditetom, sa smanjenom funkcionalnom sposobnošću ili s ograničenim digitalnim vještinama, i starijim osobama.

4. Pružatelji platnih usluga iz stavaka od 1. do 3. pružaju potporu pri digitalnom uključivanju osoba s invaliditetom, sa smanjenom funkcionalnom sposobnošću ili s ograničenim digitalnim vještinama, i starijim osobama. Ne dovodeći u pitanje stavak 3. točku (b), potpora digitalnom uključivanju sastoji se od namjenske pomoći za prilagodbu na korištenje računa u digitalnim eurima i korištenje svih osnovnih usluga digitalnog eura.
5. Unijino Tijelo za suzbijanje pranja novca („AMLA”) osnovano u skladu s Uredbom (EU) [umetnuti upućivanje – Prijedlog uredbe o osnivanju tijela EU-a za suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma („AMLA”) (COM(2021) 421 final)] i Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo objavljuju zajedničke smjernice u kojima se pobliže opisuje interakcija zahtjeva SPNFT-a i pružanja osnovnih platnih usluga u digitalnim eurima, s posebnim naglaskom na financijsku uključenost osjetljivih skupina, uključujući podnositelje zahtjeva za azil ili korisnike međunarodne zaštite, pojedince bez stalne adrese ili državljane trećih zemalja kojima nije odobrena boravišna dozvola, ali je njihovo protjerivanje nemoguće zbog pravnih ili činjeničnih razloga.

POGLAVLJE V.

KORIŠTENJE DIGITALNOG EURA KAO SREDSTVA ZA POHRANU VRIJEDNOSTI I SREDSTVA PLAĆANJA

Članak 15. *Načela*

1. Radi omogućivanja pristupa digitalnom euru fizičkim i pravnim osobama i njegova korištenja, definiranja i provedbe monetarne politike te doprinosa stabilnosti financijskog sustava, na korištenje digitalnog eura kao sredstva za pohranu vrijednosti mogu se primjenjivati ograničenja.
2. Kako bi se osiguralo djelotvorno korištenje digitalnog eura kao zakonskog sredstva plaćanja i izbjegl prekomjerne pristojbe za trgovce na koje se primjenjuje obveza prihvaćanja digitalnog eura u skladu s poglavljem II. pri kompenzaciji relevantnih troškova koje snose pružatelji platnih usluga za pružanje platnih usluga u digitalnim eurima, na razinu pristojbi ili naknada koje fizičke osobe ili trgovci plaćaju pružateljima platnih usluga, ili koja se plaća između pružatelja platnih usluga, primjenjuju se ograničenja.

Članak 16. *Ograničenja korištenja digitalnog eura kao sredstva za pohranu vrijednosti*

1. Za potrebe članka 15. stavka 1. Europska središnja banka razvija instrumente kako bi ograničila korištenje digitalnog eura kao sredstva za pohranu vrijednosti i odlučuje o njihovim parametrima i korištenju u skladu s okvirom iz ovog članka. Pružatelji platnih usluga koji pružaju usluge vođenja računa u smislu Direktive (EU) 2015/2366 fizičkim i pravnim osobama iz članka 12. stavka 1. primjenjuju ta ograničenja na račune za plaćanje u digitalnim eurima.
2. Parametrima i korištenjem instrumenata iz stavka 1. jamči se:
 - (a) zaštita ciljeva utvrđenih u članku 15. stavku 1., osobito financijske stabilnosti;
 - (b) upotrebljivost i prihvaćanje digitalnog eura kao zakonskog sredstva plaćanja;

- (c) poštovanje načela proporcionalnosti.
3. Parametri i korištenje instrumenata iz stavka 1. primjenjuju se na nediskriminirajući način i ujednačeno u cijelom europskom području.
 4. Sva ograničenja dopuštenih iznosa na računima za plaćanje u digitalnim eurima uvedena u skladu sa stavkom 1. primjenjuju se na internetske iznose sredstava i iznose bez interneta. Ako korisnik digitalnog eura upotrebljava digitalni euro putem interneta i bez interneta, ograničenje koje se primjenjuje na korištenje digitalnog eura putem interneta jednako je ukupnom ograničenju koje je odredila Europska središnja banka umanjenom za ograničenje dopuštenog iznosa za korištenje digitalnog eura bez interneta koje su utvrdili korisnici digitalnog eura. Korisnik digitalnog eura može postaviti ograničenje dopuštenog iznosa eura bez interneta na bilo koji iznos između nula i ograničenja dopuštenog iznosa utvrđenog u skladu s člankom 37.
 5. Na posjetitelje europskom području iz članka 13. stavka 1. točke (c) i fizičke i pravne osobe iz članka 13. stavka 1. točaka (b), (d) i (e) primjenjuju se ograničenja u pogledu korištenja eura kao sredstva za pohranu vrijednosti koja nisu veća od onih koja se djelotvorno provode u europskom području za fizičke i pravne osobe koje imaju boravište ili poslovni nastan u državama članicama čija je valuta euro. Parametri i korištenje instrumenata primjenjuju se na nediskriminirajući način i ujednačeno u svim državama članicama čija valuta nije euro. Pri odlučivanju o korištenju instrumenata u tim državama članicama i utvrđivanju parametara Europska središnja banka savjetuje se s nacionalnim središnjim bankama država članica čija valuta nije euro.
 6. Ako korisnik digitalnog eura ima više računa za plaćanje u digitalnim eurima, pružatelj platnih usluga kod kojih se vode računi za plaćanje u digitalnim eurima obavještava o tome kako će se jedinstveno ograničenje dopuštenih iznosa raspodijeliti među različitim računima za plaćanje u digitalnim eurima.
 7. Ako više korisnika digitalnog eura ima jedan račun za plaćanje u digitalnim eurima, ograničenje dopuštenih iznosa na povezanom računu za plaćanje u digitalnim eurima uvedeno u skladu sa stavkom 1. jednako je zbroju jedinstvenih ograničenja dopuštenih iznosa dodijeljenih korisnicima tog računa.
 8. U okviru ove Uredbe ne zaračunavaju se kamate na digitalni euro.

Članak 17.

Naknade za platne usluge u digitalnim eurima

1. Za potrebe članka 15. stavka 2., ne dovodeći u pitanje eventualne naknade naplaćene za druge platne usluge u digitalnim eurima, pružatelji platnih usluga fizičkim osobama iz članka 13. stavka 1. točaka (a), (b) i (c) za pružanje osnovnih platnih usluga u digitalnim eurima iz Priloga 2. ne naplaćuju naknade.
2. Za potrebe članka 15. stavka 2. sve pristojbe koje se zaračunavaju trgovcima ili naknade između pružatelja platnih usluga u vezi s platnim transakcijama u digitalnim eurima u skladu su s načelom proporcionalnosti. Pristojbe koje se zaračunavaju trgovcima i naknade između pružatelja platnih usluga ne smiju prijeći najniži iznos od sljedeća dva iznosa:
 - (a) relevantni troškovi koje snose pružatelji platnih usluga za pružanje platnih usluga u digitalnim eurima, uključujući razumnu profitnu maržu;
 - (b) naknade ili pristojbe koje se naplaćuju za usporediva digitalna sredstva plaćanja.

3. Europska središnja banka redovito prati informacije koje su relevantne za potrebe iznosâ iz stavka 2. i periodički objavljuju iznose koji proizlaze iz tog praćenja zajedno s obrazloženim izvješćem.
4. Europska središnja banka može od pružatelja platnih usluga zatražiti da dostave sve informacije koje su potrebne za primjenu ovog članka i provjere usklađenost s njim. Pružatelji platnih usluga šalju sve zatražene informacije u roku koji odredi Europska središnja banka. Europska središnja banka može zatražiti da takve informacije potvrdineovisni revizor.
5. Metodologija koju Europska središnja banka razvije za praćenje i izračune iznosa iz stavaka 2. i 3. temelji se na sljedećim parametrima:
 - (a) iznos naknada između pružatelja platnih usluga ili pristojbi koje se zaračunavaju trgovcima iz stavka 2. točke (a), temelji se na relevantnim troškovima koje snose troškovno najučinkovitiji pružatelji platnih usluga koji zajedno čine jednu četvrtinu digitalnih eura distribuiranih u europodručju u određenoj godini, kako su ih pružatelji platnih usluga prijavili Europskoj središnjoj banci, uključujući razumnu profitnu maržu;
 - (b) razumna profitna marža uvrštena u maksimalni iznos iz stavka 2. točke (a) izračunava se na temelju profitne marže pružatelja platnih usluga koji naplaćuju najmanju profitnu maržu i koji zajedno čine jednu četvrtinu digitalnih eura distribuiranih u europodručju u određenoj godini, kako su ih pružatelji platnih usluga prijavili Europskoj središnjoj banci;
 - (c) iznos naknada između pružatelja platnih usluga ili pristojbi koje se zaračunavaju trgovcima iz stavka 2. točke (b), temelji se na reprezentativnoj skupini pružatelja platnih usluga koji pružaju usporediva digitalna sredstva plaćanja u europodručju;
 - (d) iznosi iz stavka 2. ujednačeni su i primjenjuju se na nediskriminirajući način u cijelom europodručju.
6. Pristojba koja se zaračunava trgovcima jedina je pristojba po transakciji koji pružatelji platnih usluga mogu zaračunati trgovcima. Pružatelji platnih usluga ne zaračunavaju trgovcima trošak zamjene novčanih sredstava u digitalne eure i digitalnih eura u novčana sredstva, uključujući platne transakcije u digitalnim eurima iz članka 13. stavka 4. Pružatelji platnih usluga troškove povezane sa zamjenom novčanih sredstava u digitalne eure i digitalnih eura u novčana sredstva uključuju u relevantne troškove iz stavka 2. točke (a).
7. Na zamjenu novčanih sredstava u digitalne eure i digitalnih eura u novčana sredstva, uključujući platne transakcije u digitalnim eurima iz članka 13. stavka 4., ne zaračunava se naknada između pružatelja platnih usluga.

POGLAVLJE VI. DISTRIBUCIJA DIGITALNOG EURA IZVAN EUROPODRUČJA

Članak 18.

Distribucija digitalnog eura fizičkim i pravnim osobama koje imaju boravište ili poslovni nastan u državama članicama čija valuta nije euro

1. Pružatelji platnih usluga mogu distribuirati digitalni euro fizičkim i pravnim osobama koje imaju boravište ili poslovni nastan u državi članici čija valuta nije euro samo ako su Europska središnja banka i nacionalna središnja banka te države članice potpisale dogovor u tu svrhu.
2. Na potpisivanje dogovora iz stavka 1. primjenjuju se svi sljedeći uvjeti:
 - (a) država članica čija valuta nije euro obavijestila je druge države članice, Komisiju i Europsku središnju banku o zahtjevu za omogućavanje pristupa digitalnom euru i njegova korištenja fizičkim i pravnim osobama koje imaju boravište ili poslovni nastan u toj državi članici;
 - (b) država članica čija valuta nije euro u svojem se zahtjevu obvezala:
 - i. osigurati da njezina nacionalna središnja banka poštuje sva pravila, smjernice, upute ili zahtjeve koje Europska središnja banka izda u vezi s digitalnim eurom;
 - ii. osigurati da njezina nacionalna središnja banka osigura sve informacije o pristupu digitalnom euru i njegovom korištenju u toj državi članici koje Europska središnja banka može zatražiti
 - (c) država članica čija valuta nije euro donijela je sve nacionalne propise potrebne da se osigura poštovanje relevantnih zahtjeva utvrđenih u ovoj Uredbi ili pravila i standarda donesenih u skladu s člankom 5. stavkom 2.
3. U sporazumu iz stavka 1. utvrđuju se potrebne provedbene mjere i postupci te slučajevi u kojima se sporazum može ograničiti, suspendirati ili prekinuti.
4. Pružatelji platnih usluga provode ograničenja koja je Europska središnja banka u skladu s člankom 16. stavkom 4. odredila o načinu na koji digitalni euro koriste fizičke i pravne osobe koje imaju boravište ili poslovni nastan u državama članicama čija valuta nije euro, koja se primjenjuju u tim državama članicama.

Članak 19.

Distribucija digitalnog eura fizičkim i pravnim osobama koje imaju boravište ili poslovni nastan u trećim zemljama

1. Digitalni euro može se distribuirati fizičkim i pravnim osobama koje imaju boravište ili poslovni nastan u trećim zemljama samo ako su Unija i dotična treća zemlja u tu svrhu potpisale prethodni sporazum.
2. Vijeće na preporuku Komisije i nakon savjetovanja s Europskom središnjom bankom odlučuje o uvjetima pregovora i o sklapanju sporazuma iz stavka 1. pod uvjetom da su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
 - (a) treća zemlja osigurava da:

- i. njezina nacionalna središnja banka i prema potrebi njezino nacionalno nadležno tijelo poštuju sva pravila, smjernice, upute ili zahtjeve koje Europska središnja banka izda u vezi s digitalnim eurom;
 - ii. njezina nacionalna središnja banka i prema potrebi njezino nacionalno nadležno tijelo osiguraju sve informacije o korištenju digitalnog eura u toj trećoj zemlji koje može zatražiti Europska središnja banka;
- (b) treća zemlja donijela je sve nacionalne propise potrebne da se osigura poštovanje pravila i standarda utvrđenih u ovoj Uredbi ili donesenih u skladu s člankom 5. stavkom 2.;
- (c) treća zemlja osigurava da se na posrednike koji imaju poslovni nastan ili posluju u trećoj zemlji i distribuiraju digitalni euro primjenjuju nadzorni i regulatorni zahtjevi koji su barem istovjetni onima koji se primjenjuju na pružatelje platnih usluga koji imaju poslovni nastan u Uniji.
3. U sporazumu između Unije i treće zemlje utvrđuju se potrebne provedbene mjere i postupci te slučajevi u kojima se sporazum može ograničiti, suspendirati ili prekinuti, osobito ako je treća zemlja identificirana kao treća zemlja sa znatnim strateškim nedostacima u nacionalnim sustavima za sprečavanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma, kako je navedeno u članku 23. Uredbe *[umetnuti upućivanje na Prijedlog uredbe o sprečavanju pranja novca COM(2021) 420 final]* ili kao treća zemlja čiji nacionalni sustavi za sprečavanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma imaju nedostatke u smislu usklađenosti, kako je navedeno u članku 24. Uredbe *[umetnuti upućivanje na Prijedlog uredbe o sprečavanju pranja novca, COM(2021) 420 final]*. Takav se sporazum dopunjuje dogovorom između Europske središnje banke i nacionalne središnje banke treće zemlje te prema potrebi nacionalnog nadležnog tijela treće zemlje.
4. Pregovori s trećim zemljama mogu se suspendirati na temelju razloga iz stavka 3.
5. Posrednici koji imaju poslovni nastan ili posluju u trećoj zemlji provode ograničenja koja je odredila Europska središnja banka u skladu s člankom 16. stavkom 5. o načinu na koji digitalni euro koriste fizičke i pravne osobe koje imaju boravište ili poslovni nastan u toj trećoj zemlji, koja se primjenjuju u toj zemlji.

Članak 20.

Distribucija digitalnog eura fizičkim i pravnim osobama koje imaju boravište ili poslovni nastan u trećim zemljama ili područjima koji su sklopili monetarni sporazum s Unijom

1. Fizičkim i pravnim osobama koje imaju boravište ili poslovni nastan u Andori, Monaku, San Marinu i Državi Vatikanskoga Grada, francuskim prekomorskim zajednicama Saint-Barthélemy i Saint Pierre-et-Miquelon ili u bilo kojoj drugoj trećoj zemlji ili području koji su sklopili monetarni sporazum čija je svrha da se dotičnoj trećoj zemlji ili području dozvoli korištenje eura kao službene valute u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1103/97⁴⁵ i Uredbom Vijeća (EZ) br. 974/98⁴⁶, može se distribuirati digitalni euro, nakon izmjene odgovarajućih monetarnih sporazuma u tu svrhu.

⁴⁵ Uredba Vijeća (EZ) br. 1103/97 od 17. lipnja 1997. o određenim odredbama koje se odnose na uvođenje eura (SL L 162, 19.6.1997., str. 1.).

⁴⁶ Uredba Vijeća (EZ) br. 974/98 od 3. svibnja 1998. o uvođenju eura (SL L 139, 11.5.1998., str. 1.).

2. Podložno dodatnim uvjetima o kojima se mogu dogovoriti Unija i predmetna treća zemlja ili područje, distribucija digitalnog eura fizičkim i pravnim osobama koje imaju boravište ili poslovni nastan u trećim zemljama ili područjima uređena monetarnim sporazumom iz stavka 1. ispunjava uvjete utvrđene u ovoj Uredbi.

Članak 21.
Međupalutna plaćanja

1. Na međupalutna plaćanja između digitalnog eura i drugih valuta primjenjuju se prethodni sporazumi između Europske središnje banke s jedne strane te nacionalnih središnjih banaka država članica čija valuta nije euro i trećih zemalja s druge strane.
2. Europska središnja banka surađuje s nacionalnim središnjim bankama država članica čija valuta nije euro kako bi se omogućila interoperabilna plaćanja između digitalnog eura i drugih valuta.

POGLAVLJE VII. **TEHNIČKE ZNAČAJKE**

1. ODJELJAK **FUNKCIJE DIGITALNOG EURA**

Članak 22.
Pristupačnost i korištenje

1. Digitalni euro karakterizira sljedeće:
 - (a) jednostavno se koristi i ima jednostavne značajke kojima mogu lako rukovati osobe s invaliditetom, sa smanjenom funkcionalnom sposobnošću ili s ograničenim digitalnim vještinama, i starije osobe;
 - (b) pristupačan je osobama s invaliditetom jer je osigurana usklađenost sa zahtjevima za pristupačnost utvrđenima u Prilogu I. Direktivi (EU) 2019/882.
2. Korisnici digitalnog eura u odnosima s pružateljima platnih usluga za pružanje platnih usluga u digitalnim eurima ne trebaju imatiračune za plaćanje koji nisu u digitalnim eurima ili ih otvarati ili prihvaćati druge proizvode koji nisu u digitalnim eurima.
3. Svaki račun za plaćanje u digitalnim eurima ima jedinstveni broj računa za plaćanje u digitalnim eurima.
4. Svaki račun za plaćanje u digitalnim eurima može se povezati s jednim računom za plaćanje koji nije u digitalnim eurima ili više njih, koje određuje korisnik digitalnog eura. Za potrebe članka 13. stavka 4. svaki račun za plaćanje u digitalnim eurima može se povezati samo s jednim računom za plaćanje koji nije u digitalnim eurima.
5. Pružatelji platnih usluga dopuštaju da račun za plaćanje u digitalnim eurima koristi više od jednog korisnika digitalnog eura.

Članak 23.

Internetske platne transakcije u digitalnim eurima i platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta

1. Digitalni euro dostupan je za internetske platne transakcije u digitalnim eurima i platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta od prvog izdanja digitalnog eura.
2. Digitalni euro koji se drži na internetu ili bez interneta na zahtjev korisnika digitalnog eura zamjenjuje se po nominalnoj vrijednosti.
3. Prije iniciranja platne transakcije u digitalnim eurima u beskontaktnom plaćanju, primatelja plaćanja i platitelja obavještava se o tome hoće li platna transakcija u digitalnim eurima biti internetska ili bez interneta.

Članak 24.

Uvjetovane platne transakcije u digitalnim eurima

1. Kako bi pružatelji platnih usluga i korisnici digitalnog eura mogli koristiti uvjetovane platne transakcije u digitalnim eurima, Europska središnja banka može:
 - (a) donositi detaljne mjere, pravila i standarde u skladu s člankom 5. stavkom 2. koje pružatelji platnih usluga mogu koristiti za provođenje interoperabilnih uvjetovanih platnih transakcija u digitalnim eurima;
 - (b) osigurati funkcionalnosti u infrastrukturi namire digitalnog eura koje su potrebne za izvršenje uvjetovanih platnih transakcija u digitalnim eurima, među ostalim za rezervaciju sredstava.
2. Digitalni euro nije programibilan novac.

2. ODJELJAK

MODALITETI DISTRIBUCIJE

Članak 25.

Europske lisnice za digitalni identitet

1. Usluge za korisnike su interoperabilne s europskim lisnicama za digitalni identitet ili su integrirane u njih.
2. Pružatelji platnih usluga koji distribuiraju digitalni euro na zahtjev korisnika digitalnog eura omogućuju da se ti korisnici mogu osloniti na funkcije svojih europskih lisnica za digitalni identitet u skladu s člankom 6.a Uredbe (EU) [umetnuti upućivanje na prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 910/2014 u pogledu uspostavljanja europskog okvira za digitalni identitet, COM(2021) 281 final].

Članak 26.

Interoperabilnost

Europska središnja banka nastojat će osigurati, u mjeri u kojoj je to moguće, interoperabilnost standarda kojima su uređene platne usluge u digitalnim eurima s odgovarajućim standardima kojima su uređena privatna digitalna sredstva plaćanja. Europska središnja banka nastoji omogućiti, u mjeri u kojoj je to moguće i prema potrebi, da se pravila, standardi i postupci kojima su uređene platne usluge u digitalnim eurima primjenjuju i na privatna digitalna sredstva plaćanja.

Za potrebe prvog podstavka interoperabilnost se među ostalim može poduprijeti korištenjem otvorenih standarda.

Članak 27.

Mehanizam za rješavanje sporova

1. Ne dovodeći u pitanje sporove o zakonitosti obrade osobnih podataka, sporove uređuje Direktiva (EU) 2015/2366. Direktiva (EU) 2020/1828 primjenjuje se na predstavničke tužbe podnesene protiv kršenja odredbi ove Uredbe koje štete ili mogu naštetiti kolektivnim interesima potrošača.
2. Europska središnja banka i nacionalne središnje banke mogu pružateljima platnih usluga staviti na raspolaganje mehanizme kojima se olakšava razmjena poruka radi rješavanja sporova. Tim mehanizmima može upravljati izravno Europska središnja banka ili pružatelji usluga potpore koje odredi Europska središnja banka.
3. Europska središnja banka ne sudjeluje kao stranka ni u jednom od sporova iz stavaka 1. i 2.

Članak 28.

Usluge za korisnike za pristup digitalnom euru i njegovo korištenje

1. Pružatelji platnih usluga koji distribuiraju digitalni euro daju korisnicima digitalnog eura mogućnost da izaberu sljedeće digitalne usluge za korisnike za pristup platnim uslugama u digitalnim eurima i njihovo korištenje:
 - (a) usluge za korisnike koje su razvili pružatelji platnih usluga; i
 - (b) usluge za korisnike koje je razvila Europska središnja banka.Ako pružatelj platnih usluga ne nudi usluge za korisnike u pogledu digitalnog eura, koristi uslugu Europske središnje banke.
2. Za usluge za korisnike koje pruža Europska središnja banka iz stavka 1. točke (b) ne predviđaju se odnosi s klijentom, koje pružaju samo pružatelji platnih usluga u svojoj ulozi u distribuciji digitalnog eura kako je utvrđena u članku 13. i u skladu s Direktivom (EU) 2015/2366. Europska središnja banka nema pristup osobnim podacima u pogledu usluga za korisnike koje je razvila Europska središnja banka i koje koriste pružatelji platnih usluga.
3. Pružatelji platnih usluga koji distribuiraju digitalni euro dužni su osigurati:
 - (a) da se u platnim uslugama u digitalnim eurima koristi službeni logotip digitalnog eura;
 - (b) da korisnici digitalnog eura mogu brzo i jednostavno pristupiti računima za plaćanje u digitalnim eurima i koristiti ih.

Članak 29.

Usklađenost s Unijinim sankcijama donesenima u skladu s člankom 215. UFEU-a

1. Pružatelji platnih usluga koji provode platne transakcije u digitalnim eurima provjeravaju jesu li korisnici digitalnog eura osobe ili subjekti uvršteni na popis. Pružatelji platnih usluga provode takve provjere odmah nakon stupanja na snagu svih novih ili izmijenjenih mjera ograničavanja donesenih u skladu s člankom 215. UFEU-a kojima se predviđa zamrzavanje imovine ili zabrana stavljanja na

raspolaganje financijskih sredstava ili gospodarskih izvora, a najmanje jednom svakog kalendarskog dana.

2. Tijekom provođenja platne transakcije u digitalnim eurima pružatelji platnih usluga platitelja odnosno primatelja plaćanja uključeni u provođenje te transakcije uz provođenje provjera iz stavka 1. ne provjeravaju jesu li platitelj odnosno primatelj plaćanja čiji se računi za plaćanje u digitalnim eurima koriste za provođenje te platne transakcije u digitalnim eurima osobe ili subjekti uvršteni na popis.
3. Pružatelj platnih usluga koji nije obavio provjere iz stavka 1. i provodi platnu transakciju u digitalnim eurima, zbog čega drugi pružatelj platnih usluga uključen u provođenje te platne transakcije u digitalnim eurima nije zamrznuo imovinu osoba ili subjekata uvrštenih na popis, ili takvim osobama ili subjektima stavlja na raspolaganje financijska sredstva ili gospodarske izvore, nadoknađuje financijsku štetu nanесenu drugom pružatelju platnih usluga koja proizlazi iz kazni uvedenih tom drugom pružatelju platnih usluga na temelju mjera ograničavanja donesenih u skladu s člankom 215. UFEU-a kojima se predviđa zamrzavanje imovine ili zabrana stavljanja na raspolaganje financijskih sredstava ili gospodarskih izvora.

Članak 30.

Namira platnih transakcija u digitalnim eurima

1. Namira internetskih platnih transakcija u digitalnim eurima i tih transakcija bez interneta provodi se trenutačno.
2. Konačna namira internetskih platnih transakcija u digitalnim eurima odvija se u trenutku kad se u infrastrukturi namire digitalnog eura koju je odobrio Eurosustav evidentira prijenos dotičnih digitalnih eura od platitelja do primatelja plaćanja.
3. Konačna namira platnih transakcija u digitalnim eurima bez interneta događa se u trenutku kad se ažuriraju evidencije dotičnih iznosa sredstava u digitalnim eurima u uređajima za lokalno pohranjivanje platitelja i primatelja plaćanja.

Članak 31.

Prebacivanje računa za plaćanje u digitalnim eurima

1. Pružatelji platnih usluga korisnicima digitalnog eura na njihov zahtjev omogućuju da svoje račune za plaćanje u digitalnim eurima prebace drugim pružateljima platnih usluga uz zadržavanje istih identifikacijskih oznaka računa.
2. U iznimnim okolnostima kad pružatelj platnih usluga tijekom duljeg razdoblja operativno ne može pružati platne usluge u digitalnim eurima korisnicima digitalnog eura, ili je izgubio dotične podatke povezane s računom za plaćanje u digitalnim eurima, Europska središnja banka i nacionalne središnje banke mogu odobriti prebacivanje računa za plaćanje u digitalnim eurima koji se vode kod tog pružatelja platnih usluga na novog pružatelja platnih usluga kojeg odredi korisnik digitalnog eura. Tim će se prebacivanjem novom pružatelju platnih usluga omogućiti da dovrši prebacivanje bez potrebe za uključivanjem nedostupnog pružatelja platnih usluga.

Članak 32.

Opći mehanizam za otkrivanje i sprečavanje prijevara

1. Europska središnja banka može olakšati zadaće otkrivanja i sprečavanja prijevara koje pružatelji platnih usluga obavljaju u skladu s Direktivom (EU) 2015/2366

uspostavom općeg mehanizma za otkrivanje i sprečavanje prijevара u internetskim transakcijama u digitalnim eurima kako bi osigurala nesmetano i učinkovito funkcioniranje digitalnog eura. Tim općim mehanizmom za otkrivanje i sprečavanje prijevара može izravno upravljati Europska središnja banka ili pružatelji usluga potpore koje odredi Europska središnja banka.

2. Europska središnja banka savjetuje se s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka prije razvijanja pojedinosti o operativnim elementima mehanizma za otkrivanje i sprečavanje prijevара.
3. Mehanizam za otkrivanje i sprečavanje prijevара služi za:
 - (a) procjenu izloženosti riziku od prijevара pri internetskim transakcijama u digitalnim eurima u stvarnom vremenu koju koriste isključivo pružatelji platnih usluga prije uvođenja transakcije u infrastrukturu namire digitalnog eura;
 - (b) potporu pružateljima platnih usluga pri otkrivanju prijevараnih transakcija u internetskim platnim transakcijama u digitalnim eurima koje su namirene.
4. Za potrebe ovog članka pružatelji platnih usluga mehanizmu za otkrivanje i sprečavanje prijevара dostavljaju informacije iz Priloga 5. Pružatelji platnih usluga uvode primjerene tehničke i organizacijske mjere, uključujući najsuvremenije sigurnosne mjere i mjere za zaštitu privatnosti, kako pružatelji usluga potpore ne bi mogli izravno utvrditi identitet korisnika digitalnog eura na temelju informacija dostavljenih mehanizmu za otkrivanje i sprečavanje prijevара.

Članak 33.

Pravedan, razuman i nediskriminirajući pristup mobilnim uređajima

1. Ne dovodeći u pitanje članak 6. stavak 7. Uredbe(EU) 2022/1925 Europskog parlamenta i vijeća od 14. rujna 2022. o pravednim tržištima s mogućnošću neograničenog tržišnog natjecanja u digitalnom sektoru i izmjeni direktiva (EU) 2019/1937 i (EU) 2020/1828, proizvođači originalne opreme za mobilne uređaje i pružatelji elektroničkih komunikacijskih usluga u smislu članka 2. stavka 1. Direktive (EU) 2018/1972⁴⁷ omogućuju pružateljima usluga za korisnike i usluga Europskih lisnica za digitalni identitet djelotvornu interoperabilnost s i pristup za potrebe interoperabilnosti hardverskim i softverskim značajkama potrebnima za pohranu i prijenos podataka za obradu internetskih transakcija u digitalnim eurima ili tih transakcija bez interneta, pod pravednim, razumnim i nediskriminirajućim uvjetima.
2. Proizvođače originalne opreme za mobilne uređaje i pružatelje elektroničkih komunikacijskih usluga iz stavka 1. ne sprečava se da poduzmu strogo nužne i proporcionalne mjere kojima se osigurava da interoperabilnost ne ugrožava integritet hardverskih i softverskih značajki na koje se odnosi obveza interoperabilnosti, pod uvjetom da su te mjere propisno opravdane.
3. Za potrebe primjene pravednih, razumnih i nediskriminirajućih uvjeta u skladu sa stavkom 1. proizvođači originalne opreme za mobilne uređaje i pružatelji

⁴⁷ Direktiva (EU) 2018/1972 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija, SL L 321, 17.12.2018., str. 36.

elektroničkih komunikacijskih usluga iz stavka 1. objavljuju opće uvjete za djelotvornu interoperabilnost i pristup. Takvi opći uvjeti uključuju alternativni mehanizam za rješavanje sporova na razini Europske unije. Mehanizmom za rješavanje sporova ne dovodi se u pitanje pravo na traženje pravne zaštite pred pravosudnim tijelima u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom.

POGLAVLJE VIII. PRIVATNOST I ZAŠTITA PODATAKA

Članak 34.

Obrada koju provode pružatelji platnih usluga

1. Obrada osobnih podataka koju provode pružatelji platnih usluga zadaća je u javnom interesu i obavlja se u sljedeće svrhe:
 - (a) provođenje ograničenja, uključujući provjeru imaju li potencijalni ili postojeći korisnici digitalnog eura račune za plaćanje u digitalnim eurima kod drugog pružatelja platnih usluga, kako je navedeno u članku 16.;
 - (b) zamjena novčanih sredstava u digitalne eure i digitalnih eura u novčana sredstva iz članka 13. stavaka 2. i 3. i platne transakcije u digitalnim eurima iz članka 13. stavka 4.;
 - (c) pružanje usluga u digitalnim eurima bez interneta, uključujući prijavu i odjavu uređaja za lokalno pohranjivanje, kako je navedeno u točki (b) Priloga I.;
 - (d) usklađivanje s Unijinim sankcijama iz članka 29.;
 - (e) obveze pružatelja platnih usluga na temelju Direktive (EU) 2015/2366 u vezi s provođenjem transakcija te sprečavanjem i otkrivanjem prijevara, sprečavanjem pranja novca i financiranja terorizma na temelju Direktive (EU) 2015/849, usklađenosti s oporezivanjem na temelju Direktive Vijeća 2006/112/EZ, Direktivom (EU) 2011/16/EU i relevantnim nacionalnim pravom, upravljanja operativnim i sigurnosnim rizicima u skladu s Uredbom (EU) 2022/2554 i obveze na temelju Direktive (EU) 2014/92/EU, ako se odnose na digitalni euro.

Obrada osobnih podataka koju provode pružatelji platnih usluga za pružanje usluga u digitalnim eurima bez interneta ograničena je na zamjenu novčanih sredstava u digitalne eure i digitalnih eura u novčana sredstva u skladu s člankom 37. stavcima 3., 4. i 5.

2. U Prilogu III. utvrđene su vrste osobnih podataka koje se mogu obrađivati u svrhe navedene u stavku 1. točkama od (a) do (c) ovog članka.
3. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 38. kako bi ažurirala vrste osobnih podataka navedene u Prilogu III.

Pružatelji platnih usluga smatraju se voditeljima obrade osobnih podataka u pogledu svrha navedenih u stavku 1. ovog članka. Ako je račun za plaćanje u digitalnim eurima koji se vodi kod jednog pružatelja platnih usluga povezan s računom za plaćanje koji nije u digitalnim eurima i koji se vodi kod drugog pružatelja platnih usluga, oni su zajednički voditelji obrade u skladu s člankom 13. stavkom 4.

4. Pružatelji platnih usluga provode prikladne tehničke i organizacijske mjere, uključujući najsuvremenije sigurnosne mjere i mjere za zaštitu privatnosti, kako se identitet pojedinačnih korisnika digitalnog eura ne bi mogao izravno utvrditi na temelju podataka dostavljenih Europskoj središnjoj banci i nacionalnim središnjim bankama ili pružateljima usluga potpore.

Članak 35.

Obrada osobnih podataka koju provode Europska središnja banka i nacionalne središnje banke

1. Europska središnja banka i nacionalne središnje banke obavljaju zadaću u javnom interesu ili izvršavaju službenu ovlast i obrađuju osobne podatke u sljedeće svrhe:
 - (a) osiguravanje pristupa infrastrukturi namire digitalnog eura pružateljima platnih usluga i potpora razmjeni poruka između pružatelja platnih usluga;
 - (b) namira internetskih platnih transakcija u digitalnim eurima;
 - (c) zaštita sigurnosti i integriteta infrastrukture namire digitalnog eura i uređaja za lokalno pohranjivanje;
 - (d) potpora pri provjeri koju provode pružatelji platnih usluga da utvrde ima li potencijalni korisnik već račune za plaćanje u digitalnim eurima kod drugih pružatelja platnih usluga kako bi se spriječilo izbjegavanje ograničenja u skladu s člankom 16.;
 - (e) u iznimnim okolnostima kako su navedene u članku 31. stavku 2., davanje odobrenja pružateljima platnih usluga da prebace račune za plaćanje u digitalnim eurima koji se vode kod tog pružatelja platnih usluga na druge pružatelje platnih usluga koje je odredio korisnik digitalnog eura.
2. U Prilogu IV. utvrđene su vrste osobnih podataka koje se mogu obrađivati u svrhe navedene u stavku 1.
3. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 38. kako bi ažurirala vrste osobnih podataka navedene u Prilogu IV.
4. Osobni podaci koji se obrađuju za zadaće iz stavka 1. dopunjuju se prikladnim tehničkim i organizacijskim mjerama, uključujući najsuvremenije sigurnosne mjere i mjere za zaštitu privatnosti. To uključuje jasno razdvajanje osobnih podataka kako Europska središnja banka i nacionalne središnje banke ne bi mogle izravno utvrditi identitet pojedinačnih korisnika digitalnog eura.
5. Europska središnja banka smatra se voditeljem obrade osobnih podataka u pogledu svrha navedenih u stavcima 1. i 8. ovog članka. Kad Europska središnja banka obavlja određenu zadaću iz stavaka 1. i 8. zajedno s nacionalnim središnjim bankama, one su zajednički voditelji obrade za tu zadaću.
6. Ovim se člankom ne dovodi u pitanje obrada osobnih podataka u okviru obavljanja drugih zadaća i izvršavanja ovlasti Europske središnje banke i nacionalnih središnjih banaka, među ostalim radi nadzora nad kreditnim institucijama i platnim sustavima.
7. Ako Europska središnja banka odluči da pružateljima usluga potpore neće dodijeliti zadaće iz članaka 27. i 32., ona može obrađivati vrste osobnih podataka iz Priloga 5., podložno uvjetima iz stavka 4. ovog članka.
8. Radi pružanja potpore zadaći pružatelja platnih usluga da primjenjuju ograničenja dopuštenih iznosa u skladu s člankom 16. stavkom 1. i zadaći omogućivanja hitnog

prebacivanja na zahtjev korisnika u skladu s člankom 31. stavkom 2. Europska središnja banka može samostalno ili zajedno s nacionalnim središnjim bankama uspostaviti jedinstvenu pristupnu točku identifikacijskih oznaka korisnika digitalnog eura i odgovarajućih ograničenja dopuštenih iznosa digitalnih eura, kako je navedeno u točki 4. Priloga 4. Europska središnja banka provodi prikladne tehničke i organizacijske mjere, uključujući najsuvremenije sigurnosne mjere i mjere za zaštitu privatnosti, kako subjekti osim pružatelja platnih usluga čiji je klijent ili potencijalni klijent korisnik digitalnog eura ne bi mogli donijeti zaključak o identitetu pojedinačnih korisnika digitalnog eura na temelju informacija kojima su pristupili preko jedinstvene pristupne točke.

Članak 36.

Obrada koju provode pružatelji usluga potpore

1. Ako Europska središnja banka odluči zadaće iz članka 27. i 32. prenijeti na pružatelje usluga potpore, oni pružaju usluge povezane s plaćanjem svim pružateljima platnih usluga. Obrada osobnih podataka koju provode pružatelji platnih usluga u tim je situacijama zadaća u javnom interesu i obavlja se u sljedeće svrhe:
 - (a) potpora sprečavanju i otkrivanju prijevара među različitim pružateljima platnih usluga u skladu s člankom 32.;
 - (b) potpora razmjeni poruka radi rješavanja sporova u skladu s člankom 27.
2. U Prilogu V. utvrđene su vrste osobnih podataka za potrebe iz stavka 1.
3. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 38. radi ažuriranja vrsta osobnih podataka navedenih u Prilogu V.
4. Obrada osobnih podataka za potrebe iz stavka 1. obavlja se samo ako su provedene prikladne tehničke i organizacijske mjere, uključujući najsuvremenije sigurnosne mjere i mjere za zaštitu privatnosti, kako pružatelji usluga potpore ne bi mogli izravno utvrditi identitet pojedinačnih korisnika digitalnog eura.
5. Pružatelji usluga potpore smatraju se voditeljima obrade osobnih podataka u pogledu potreba navedenih u stavku 1. ovog članka. Ovim se člankom ne dovodi u pitanje mogućnost da Europska središnja banka i nacionalne središnje banke imenuju operatore bilo kojih usluga povezanih s plaćanjem među pružateljima platnih usluga i preispitaju razinu uspješnosti usluge bez obrade osobnih podataka.

POGLAVLJE IX. SPREČAVANJE PRANJA NOVCA

Članak 37.

Pravila o sprečavanju pranja novca koja se primjenjuju na platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta

1. Pružatelji platnih usluga primjenjuju stavke od 2. do 6. na platne transakcije u digitalnim eurima bez interneta.
2. Pružatelji platnih usluga, Europska središnja banka ili nacionalne središnje banke ne zadržavaju podatke o transakcijama.
3. Pružatelji platnih usluga zadržavaju podatke o zamjeni novčanih sredstava u digitalne eure i digitalnih eura u novčana sredstva za pohranu digitalnih eura u platne instrumente u skladu s člankom 40. Direktive (EU) 2015/849 i nacionalnim

odredbama kojima se prenosi taj članak. Pružatelji platnih usluga na zahtjev dostavljaju te podatke financijsko-obavještajnoj jedinici i drugim nadležnim tijelima kako su navedena u članku 2. stavku 31. Uredbe [umetnuti upućivanje na Prijedlog uredbe o sprečavanju pranja novca, COM(2021) 420 final].

4. Za potrebe stavka 3. pojam „podaci o zamjeni novčanih sredstava u digitalne eure i digitalnih eura u novčana sredstva” znači sljedeće:
 - (a) iznos novčanih sredstava zamijenjen u digitalne eure ili digitalnih eura zamijenjen u novčana sredstva;
 - (b) identifikacijska oznaka uređaja za lokalno pohranjivanje podataka koji se koristi za plaćanja u digitalnim eurima bez interneta;
 - (c) datum i vrijeme transakcije zamjene novčanih sredstava u digitalne eure i digitalnih eura u novčana sredstva;
 - (d) brojevi računa korištenih za zamjenu novčanih sredstava u digitalne eure i digitalnih eura u novčana sredstva.
5. Komisija je ovlaštena donositi provedbene akte kojima se utvrđuju ograničenja platnih transakcija u digitalnim eurima bez interneta i ograničenja dopuštenih iznosa. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 39.
6. Pri utvrđivanju ograničenja transakcija i dopuštenih iznosa vodi se računa o sprečavanju pranja novca i financiranja terorizma, a ujedno i o tome da se neopravdano ne ograničava korištenje digitalnog eura bez interneta kao sredstva plaćanja. Pri izradi provedbenih akata iz stavka 5. Komisija posebno uzima u obzir sljedeće:
 - (a) procjenuprijetnji, ranjivosti i rizika digitalnog eura povezanih s pranjem novca i financiranjem terorizma pri zamjeni novčanih sredstava u digitalne eure i digitalnih eura u novčana sredstva u okviru platnog instrumenta;
 - (b) relevantne preporuke i izvješća koje pripremaju međunarodne organizacije i stručnjaci za određivanje standarda kompetentnih u području sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma;
 - (c) cilj upotrebljivosti i prihvaćanje digitalnog eura kao zakonskog sredstva plaćanja.

Za potrebe točke (a) Komisija može od Tijela za suzbijanje pranja novca zatražiti donošenje mišljenja o ocjeni razine prijetnji od pranja novca i financiranja terorizma koje se odnose na digitalni euro bez interneta i njegove ranjivosti. Komisija se može savjetovati s Europskim odborom za zaštitu podataka.

POGLAVLJE X. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 38. Delegirani akti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članaka 11., 33, 34. i 35. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od [datuma stupanja na snagu ove Uredbe].

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati ovlast za donošenje delegiranih akata iz članaka 11., 33., 34. i 35. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članaka 11., 33. 34. i 35. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od mjesec dana od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

*Članak 39.
Postupak odbora*

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

*Članak 40.
Izvješća*

1. Mehanizmi odgovornosti iz članka 15. stavaka 1. i 3. Statuta Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke primjenjuju se na izdavanje i korištenje digitalnog eura.

Europska središnja banka u tu svrhu izvješćuje o razvoju digitalnog eura i njegovu korištenju. Izvješće obuhvaća doprinos Europske središnje banke u provedbi odredaba ove Uredbe, među ostalim o sljedećim elementima:
 - (a) razina naknada ili pristojbi koje trgovci plaćaju pružateljima platnih usluga, ili koja se plaća između pružatelja platnih usluga;
 - (b) interoperabilnost digitalnog eura s drugim valutama u državama članicama čija valuta nije euro i u trećim zemljama;
 - (c) razvoj digitalnih valuta središnje banke osim digitalnog eura u državama članicama čija valuta nije euro i u relevantnim trećim zemljama te relevantnost tog razvoja za europodručje;
 - (d) tržišni trendovi u području plaćanja i relevantnost takvih trendova za inovativne slučajeve korištenja.
2. Prije planiranog izdavanja digitalnog eura te prije uvođenja bilo kakvih promjena parametara i korištenja instrumenata iz članka 16. ili najmanje svake tri godine nakon izdavanja digitalnog eura Europska središnja banka Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji dostavlja sljedeće:

- (a) informacije o instrumentima za ograničavanje korištenja digitalnog eura kako su navedeni u članku 16. i parametrima koje Europska središnja banka namjerava donijeti s obzirom na prevladavajuće financijsko i monetarno okruženje;
 - (b) analizu načina na koji se očekuje da će instrumenti i parametri iz točke (a) ostvariti cilj zaštite financijske stabilnosti.
- 3. Komisija godinu dana nakon prvog izdavanja digitalnog eura, a nakon toga svake tri godine, podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u kojem se analizira utjecaj parametara i korištenje instrumenata iz članka 16. kad je riječ o:
 - (a) ulozi financijskih posrednika u financiranju gospodarstva;
 - (b) likvidnosnim zahtjevima utvrđenima u Uredbi br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća.
- 4. Države članice godinu dana nakon prvog izdavanja digitalnog eura, a nakon toga svake dvije godine, dostavljaju Komisiji informacije o sljedećem:
 - (a) sankcijama koje su primijenjene u skladu s člankom 6. stavkom 1.;
 - (b) broju otvorenih računa u digitalnim eurima;
 - (c) broju pružatelja platnih usluga koji pružaju osnovne usluge u digitalnim eurima fizičkim osobama iz članka 14. stavaka 2. i 3.;
 - (d) broju računa za plaćanje u digitalnim eurima koje su otvorili pružatelji platnih usluga iz članka 14. stavaka 2. i 3.;udjelu zahtjeva koje su odbili pružatelji platnih usluga iz članka 14. stavaka 2. i 3.

Članak 41. Preispitivanje

- 1. Komisija u roku od godinu dana od prvog izdavanja digitalnog eura, a nakon toga svake tri godine, podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o primjeni ove Uredbe. Komisija pri pripremi izvješća uzima u obzir izvješća Europske središnje banke iz članka 40. te sva mišljenja i stajališta koja izrazi Europska središnja banka.
- 2. Komisija u roku od godinu dana od datuma početka primjene ove Uredbe podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o razvoju digitalnih valuta središnje banke za plaćanja malih vrijednosti u državama članicama čija valuta nije euro i utjecaju ove Uredbe na unutarnje tržište, prema potrebi uz prijedloge o izmjeni zakonodavnih akata kojima je uređeno korištenje digitalnih valuta središnje banke za plaćanja malih vrijednosti na razini Unije.
- 3. Komisija u roku od tri godine od prvog izdavanja digitalnog eura Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o tome postoji li u europodručju dostatan i djelotvoran pristup digitalnom euru te o njegovu prihvaćanju.

Članak 42. Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Europski parlament
Predsjednica*

*Za Vijeće
Predsjednik*

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 28.6.2023.
COM(2023) 369 final

ANNEXES 1 to 5

PRILOZI

[...]

Prijedlogu UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o uvođenju digitalnog eura

{SEC(2023) 257 final} - {SWD(2023) 233 final} - {SWD(2023) 234 final}

PRILOG I.
Platne usluge u digitalnim eurima

Platne usluge u digitalnim eurima obuhvaćaju:

- (a) omogućivanje korisnicima digitalnog eura pristup digitalnom euru i njegovo korištenje, ne dovodeći u pitanje eventualna ograničenja koja je Europska središnja banka utvrdila u skladu s člankom 16.;
- (b) omogućivanje korisnicima digitalnog eura iniciranje i primanje platnih transakcija u digitalnim eurima te pružanje platnih instrumenata u digitalnim eurima korisnicima digitalnog eura;
- (c) upravljanje računima za plaćanje u digitalnim eurima korisnika digitalnog eura;
- (d) provođenje postupka zamjene novčanih sredstava u digitalne eure i digitalnih eura u novčana sredstva u skladu s člankom 13.; i
- (e) pružanje dodatnih platnih usluga u digitalnim eurima uz pružanje osnovnih platnih usluga u digitalnim eurima u skladu s Prilogom II.

PRILOG II.
Osnovne platne usluge u digitalnim eurima

Osnovne platne usluge u digitalnim eurima za fizičke osobe obuhvaćaju:

- (a) otvaranje, držanje i zatvaranje računa za plaćanje u digitalnim eurima;
- (b) provjeru sredstava na računu i transakcija;
- (c) neautomatizirane zamjene novčanih sredstava u digitalne eure i digitalnih eura u novčana sredstva s računa za plaćanje koji nije u digitalnim eurima;
- (d) zamjene gotovog novca u digitalne eure i digitalnih eura u gotovi novac;
- (e) iniciranje i prihvatanje platnih transakcija u digitalnim eurima s pomoću elektroničkog platnog instrumenta, isključujući uvjetovane platne transakcije u digitalnim eurima osim trajnih naloga u sljedećim slučajevima:
 - platne transakcije u digitalnim eurima između osoba,
 - platne transakcije u digitalnim eurima u točki interakcije, među ostalim na prodajnom mjestu i u e-trgovini,
 - platne transakcije u digitalnim eurima između vlade i osobe te osobe i vlade.
- (f) platne transakcije u digitalnim eurima iz članka 13. stavka 4.; i
- (g) osiguravanje najmanje jednog elektroničkog platnog instrumenta za provođenje platnih transakcija u digitalnim eurima kao što su one iz točke (e).

PRILOG III.
Osobni podaci koje obrađuju pružatelji platnih usluga

1. Za potrebe članka 34. stavka 1. točke (a) obrada je ograničena na sljedeće:
 - i. identifikacijsku oznaku korisnika;
 - ii. autentifikaciju korisnika;
 - iii. informacije o računima za plaćanje u digitalnim eurima; informacije o računima za plaćanje u digitalnim eurima, uključujući informacije o iznosima sredstava u digitalnim eurima korisnika digitalnog eura i jedinstveni broj računa za plaćanje u digitalnim eurima; i
 - iv. informacije o internetskim platnim transakcijama u digitalnim eurima, uključujući identifikacijsku oznaku transakcije i iznos transakcije.
2. Za potrebe članka 34. stavka 1. točke (b) obrada je ograničena na sljedeće:
 - i. identifikacijsku oznaku korisnika;
 - ii. autentifikaciju korisnika;
 - iii. informacije o računima za plaćanje u digitalnim eurima, uključujući jedinstveni broj računa za plaćanje u digitalnim eurima; i
 - iv. informacije o računima za plaćanje koji nisu u digitalnim eurima, uključujući broj povezanog računa za plaćanje koji nije u digitalnim eurima.
3. Za potrebe članka 34. stavka 1. točke (c) obrada je ograničena na sljedeće:
 - i. identifikacijsku oznaku korisnika; uključujući ime vlasnikâ uređaja za lokalno pohranjivanje; i
 - ii. informacije o uređaju za lokalno pohranjivanje, uključujući identifikacijsku oznaku uređaja za lokalno pohranjivanje.

PRILOG IV.

Osobni podaci koje obrađuju Europska središnja banka i nacionalne središnje banke

1. Za potrebe članka 35. stavka 1. točke (a) obrada je ograničena na:
 - i. informacije o računima za plaćanje u digitalnim eurima, uključujući jedinstveni broj računa za plaćanje u digitalnim eurima; i
 - ii. informacije o internetskim platnim transakcijama u digitalnim eurima. informacije povezane s jedinstvenim brojem računa za plaćanje u digitalnim eurima, uključujući iznos transakcije.
2. Za potrebe članka 35. stavka 1. točke (b) obrada je ograničena na sljedeće:
 - i. pseudonim korisnika;
 - ii. autentifikaciju korisnika;
 - iii. upućivanje na iznos isplata sredstava u digitalnim eurima; i
 - iv. upućivanje na iznos uplata sredstava u digitalnim eurima.
3. Za potrebe članka 35. stavka 1. točke (c) obrada je ograničena na podatke potrebne za analizu krivotvorenih platnih transakcija u digitalnim eurima bez interneta: informacije o uređaju za lokalno pohranjivanje, uključujući broj uređaja za lokalno pohranjivanje.
4. Za potrebe članka 35. stavka 1. točaka (d) i (e) i jedinstvene pristupne točke iz članka 34. stavka 8. obrada je ograničena na sljedeće:
 - i. identifikacijsku oznaku korisnika;
 - ii. autentifikaciju korisnika povezanu s postojećim iznosom sredstava korisnika u digitalnim eurima; i
 - iii. informacije o računima za plaćanje u digitalnim eurima, uključujući jedinstveni broj računa za plaćanje u digitalnim eurima, iznos sredstava korisnika u digitalnim eurima, ograničenje dopuštenog iznosa koje je odabrao korisnik i vrstu računa u digitalnim eurima.

PRILOG V.

Osobni podaci koje obrađuju pružatelji usluga potpore

Za potrebe članka 36. stavka 1. točke (a) obrada je ograničena na podatke potrebne za otkrivanje i sprečavanje prijevare među različitim pružateljima platnih usluga:

- i. informacije o računima za plaćanje u digitalnim eurima, uključujući jedinstvenu identifikacijsku oznaku računa za plaćanje u digitalnim eurima;
- ii. informacije o internetskim platnim transakcijama u digitalnim eurima, uključujući iznos transakcije. i
- iii. informacije o sesiji transakcije korisnika digitalnog eura, uključujući raspon adrese internetskog protokola uređaja.